

ධම්ම පද්මය

කිරිඳිගොඩ ආරාමයේදී හිමි

ධම්ම පදය

පූජ්‍ය කිරිඳිගොඩ ඤාණානන්ද
ස්වාමීන් වහන්සේ

ප්‍රකාශනය

දයාවංශ ජයකොඬු සහ සමාගම

දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම

101 සහ 112, පූජ්‍ය ඇස්. මහින්ද හිමි මාවත, මරදාන, කොළඹ 10.
දුරකථන සහ ෆැක්ස් : 2695773 / 2696653

ISBN 955-551-348-1

මුද්‍රණය :

දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම - මුද්‍රණ ශිල්පියෝ

163/4, සිරිධම්ම මාවත, මරදාන, කොළඹ 10.

කාර්යාලය : 112, පූජ්‍ය ඇස්. මහින්ද හිමි මාවත, මරදාන, කොළඹ 10.

පෙරවදන

අපගේ ස්වාමී වූ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් අප වෙත පතළ මහා කරුණාවෙන්මයි ශ්‍රී සද්ධර්මය වදාළේ. ශාස්තෘ ශාසනය වශයෙනුත් එය හඳුන්වනවා. සුත්ත, ගෙය්ය, වෙය්යාකරණ, ගාථා, උදාන, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අබ්භුතධම්ම, වේදල්ල වශයෙන් ඒ ශාස්තෘ ශාසනය අංග නවයකින් යුක්තයි.

ධම්ම පදයේ ඇතුළත් වන්නේ 'ගාථා' නම් වූ ශාස්තෘ ශාසනයයි. මේ උතුම් ගාථාවන් ශාස්තෘ ශාසනය නමින් හඳුන්වන්නේ මේ තුළ පවතින සුවිශේෂී ගුණයක් නිසාය. එනම් මේ උතුම් ගාථාවන්ගේ අරුත් අවබෝධ කරගෙන ඒ අනුව ජීවිත සකසා ගත හොත් ඒ ශ්‍රාවකයා හට මේ සංසාර දුකින් අත්මිදී ඒ අමා නිවන සාක්ෂාත් කළ හැකිය.

වරක් සහම්පතී බ්‍රහ්මරාජයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත්, ශ්‍රී සද්ධර්මයත්, ආර්ය සඟරුවනත් ගැන ගුණ සදහන් ගාථා කීපයක් පැවසීය. එහි එක් ගාථාවක කදිම දහම් පදයක් තිබේ.

“ඒකස්මිං බ්‍රහ්මචරියස්මිං - සහස්සං මච්චු
හායිනං”

(ස.නි. 01)

“එක දහම් පදයක මරු පරදවා සිටින රහතන්
වහන්සේලා දහසක් වැඩඉන්නවා.”

එය කොතරම් සැබෑවක්දැයි පෙනෙන්නේ ඉතා
හොඳින් සිහි නුවණින් යුක්තව දහම් පද හදාරණ විටය.
'ධම්මපදය' තුළිනුත් ඔබට ඒ අසිරිමත් ගුණය දැක්ක
හැකිය.

'ධම්මපදය' වර්ග හෙවත් කොටස් විසි හයකින්
සමන්විතයි. ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවේදී මහා කාශ්‍යප
මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන රහතන් වහන්සේලා විසිනුයි
එසේ කොටස් කරණ ලද්දේ.

පරම පිටිකුරු බුද්ධ වචනය පිළිවෙලකට සකස්
කිරීමේදී ඒ උත්තම රහතන් වහන්සේලා විසින් දක්වන
ලද කුසලතාව ආශ්චර්යයකි. උන්වහන්සේලා විසින් ඒ
ඒ මාත්‍රාවන්ට අනුව ඒ ඒ ගාථාවන් කොටස් කරණ
ලදී.

'යමක වර්ගය' ගාථා විස්සකින් යුක්තයි. එහි
ඇතුළත්ව තිබෙන්නේ නොයෙක් තැන්වලදී භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ වදාළ ගාථාවන් යම්කිසි ක්‍රමාණුකූල පිළිවෙකට යුගල වශයෙන් ගැළපීමෙනි. 'යමක' යනු යුගලයට කියන නමකි. එහි සිත ගැනත්, ජීවිතය ගැනත්, දහම් මාවත ගැනත් ඉතා අර්ථවත් දහම් කරුණු සඳහන්ව තිබේ. ධම්මපදය ආරම්භ වන්නේ මෙම යමක වර්ගයෙන්ය.

ඊළඟට ඔබට හමුවන්නේ 'අප්පමාද වර්ගය'යි. අප්‍රමාදය යනුවෙන් මෙහි අදහස් වන්නේ කුසල් දහම් රැස් කරගැනීම පිණිස කෙනෙකු තුළ තිබිය යුතු හදිස්සියයි. අකුසල් දුරු කිරීමටත්, කුසල් රැස් කිරීමටත් විරිය කරන්නේ ඒ හදිස්සිය නිසාය. බුදුවරයන් වහන්සේලා හැමවිටම අගය කරන්නේ අප්‍රමාදයයි. ප්‍රමාදයේ ආදීනවත්, අප්‍රමාදයේ ආනිසංසත් අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා සුන්දර අයුරින් පහදා දෙන ආකාරය මෙම අප්‍රමාද වර්ගයෙන් ඉගෙන ගත හැකිය. මෙම වර්ගය ගාථා දොළොසකින් ප්‍රතිමණ්ඩිතයි.

සිත ගැන ඔබ බොහෝ දේ ඉගෙන ගත හැකි ආකාරයෙන් අපුරු ගාථාවලින් සමන්විත 'චිත්ත වර්ගය' ඔබට හමුවෙන්නේ තුන්වන වර්ගය වශයෙනි. මෙය වනාහී ගාථාරත්නයන් එකොළොසක් ඇති ස්වර්ණමය මඤ්ජුසාවක් වැන්න. නොමඟ ගිය සිතේ අනතුරත්, සුමඟට ගත් සිතේ සැනසුමත් මේ ගාථාවලින් අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා මනහර ලෙස අපට පෙන්වා

දෙන සේක.

සතර වැනි වර්ගය 'පුෂ්ප වර්ගය'යි. මල් උපමා කරමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද උතුම් ගාථා රත්නයන් දහසයක් කියවීමේ භාග්‍යය ඔබට මෙම වර්ගයෙන් උදා වේ.

ඊළඟට හමුවන්නේ 'බාල වර්ගය'යි. මෙහි 'බාලයා' යනු කුඩා දරුවන්ට කියන නමක් නොවේ. ශ්‍රී සද්ධර්මයෙහි බාලයා වශයෙන් හඳුන්වන්නේ, පින් පවි නොහඳුනන, සත්පුරුෂයන් අසත්පුරුෂයන් නොහඳුනන, මග නොමග නොහඳුනන, සම්මා දිට්ඨිය මිත්‍යා දෘෂ්ටිය නොහඳුනන, පෘතග්ජන පුද්ගලයාය. බාලයාගේ ප්‍රඥා රහිත මානසිකත්වයත්, පුහු අභංකාරකමත්, දුෂ්ටකමත් ගැන කදිම තොරතුරු රැසක් ගාථා දහසයකින් සමන්විත මෙම බාල වර්ගයෙන් ඉගෙන ගත හැකිය.

මහරහතන් වහන්සේලා විසින් තථාගත ශ්‍රී සද්ධර්මයට අයත් උතුම් ගාථා රත්නයන් පෙළ ගැස්වීමේදී ඊළඟට තෝරා ගන්නේ පණ්ඩිතයා පිළිබඳ ගාථාවන්ය. හයවැනි වර්ගය වන මෙම 'පණ්ඩිත වර්ග'යේ ගාථා දාහතරක් ඇතුළත්ය. මෙහි පණ්ඩිතයා යුතු උපාධියක් දරණ පුද්ගලයෙකුට කියන නමක් නොවේ. රහතන් වහන්සේට කියන නමකි. ප්‍රඥා

සම්පන්න සන්පුරුෂ උත්තමයාගේ ගුණත් එබඳු මහෝත්තමයන්ගේ ඇසුරේ වටිනාකමත් මහත් සේ අගය කරමින් අපගේ බුදු සම්දාණන් විසින් 'පණ්ඩිතයා'ව පෙන්වා දෙන අයුරු ඉතා මනහරය.

රහතන් වහන්සේ පිළිබඳ ඉතාමත් සුන්දර ලෙස හඳුන්වාදෙන ගාථා දහයකින් යුක්ත හත්වන වර්ගය ඊළඟට ඔබට හමුවේ. එය හඳුන්වන්නේ 'අරහන්ත වර්ගය' නමිනි. මෙවන් යුගයක පවා අපට ඒ අමා නිවන් දුටු රහතන් වහන්සේලාගේ ස්වභාවය ගැන මෙපමණකින් හෝ දැනගන්නට ලැබීම කොතරම් භාග්‍යයක්ද?

දහස බැගින් විස්තර වන කරුණු ඇතුළත් ගාථා දහසයකින් යුක්ත අට වන 'සහස්ස වර්ගය'ට දැන් ඔබ පිවිසේ. එමෙන්ම සියය වශයෙන් ගෙන වදාළ ගාථාවන්ද ඔබට මේ තුළින් කියවිය හැකිය. ධර්මානුකූල ජීවිතයක වටිනාකම හඳුනාගැනීමට මෙයම කෙනෙකුට ප්‍රමාණවත්ය.

පාපය යනු දුරු කළ යුතු දෙයකි. සියලු බුදුවරයන් වහන්සේලා අනුශාසනා කරන්නේද සියලු පවින් දුරුවීමටය. පවේ ස්වභාවයත්, අඥාන ජනයා පවට ඇලුම් කරන ආකාරයත්, එහි හයානක ප්‍රතිවිපාකත්

ගැන අපගේ බුදු සම්ප්‍රදායෙන් වදාළ ගාථා රත්නයන් දහතුනකින් ප්‍රතිමණ්ඩිත 'පාප වර්ගය' ධම්මපදයේ ඇතුළත්ව තිබෙන්නේ නව වන වර්ගය වශයෙනි.

ඊළඟට හමුවන්නේ 'දණ්ඩ වර්ගය'යි. දණ්ඩ යනු දඬුවමයි. දඬුමුගුරුවලටද දණ්ඩ යයි කියනු ලැබේ. ප්‍රඥා රහිත පුද්ගලයා නිරයේ උපත දක්වාම තම දඬුවම ලබාගන්නා අයුරුත් සියලු පවින් වෙන් වෙන භික්ෂුව නිවනින් සැනසෙන අයුරුත් ගාථා දාහතකින් යුක්ත මෙම දණ්ඩ වර්ගයෙන් කදිමට දැක්වේ.

වයසට ගොස් ජරා ජීර්ණත්වයට පත්වීම උපතත් සමඟ කෙනෙකුට ලැබෙන දුක්ඛිත ඉරණමකි. මේ යථාර්ථය අවබෝධ කරගන්නා ප්‍රඥාසම්පන්න ආර්ය ශ්‍රාවකයා ජරා මරණ රහිත අමා නිවන කරා යන උතුම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේම ගමන් කරයි. ඒ ගැන අවබෝධය ඇතිවෙන ගාථා එකොළසකින් යුක්ත 'ජරා වර්ගය' ඔබට කියවන්නට ලැබෙන්නේ දහවන වර්ගය වශයෙනි.

ධම්ම පදයේ මාතෘකා පිළිවෙල ගොනු කර තිබෙන ආකාරය ඉතාම සුන්දරය. ඊළඟට ඔබ හමුවන්නේ තමා ගැන කියැවෙන උතුම් ගාථා දහයකි. එය හඳුන්වන්නේ 'අත්ත වර්ගය' නමිනි. ඉතාමත් වගකීමෙකින් යුක්තව තමාව සුරක්ෂිත කරගැනීමේ

භාරදූර කාර්යභාරය පැවැරී තිබෙන්නේ තමාටම බව මැනැවින් පෙන්වා දෙන මේ උතුම් ගාථාවන් අප දනගෙන සිටිය යුතුමය.

අපගේ බුදු සම්පූර්ණ විසින් ලෝකය ගැන වදාළ ගාථා රත්නයන් දොළොසක් ඇතුළත් 'ලෝක වර්ගය'යි ඔබට ඊළඟට හමුවන්නේ. ජීවිතය නම් වූ ලෝකය අවබෝධ කරගැනීමට ඔබට මෙම උතුම් ගාථාවන් ඉවහල් වනු නිසැකය.

දාහතර වන වර්ගය වශයෙන් අපට හමුවන්නේ 'බුද්ධ වර්ගය'යි. මෙහි උතුම් ගාථාවන් දහඅටක් ඇතුළත් වේ. සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලා ගැන බුදු සම්මාණන් විසින්ම වදාරණ ලද රමණීය තොරතුරු ඔබට මෙම බුද්ධ වර්ගයෙන් ඉගෙන ගත හැකිය.

සැපයට කවුරුත් කැමැතිය. බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොවට පහළ වන්නේම ලෝක සත්වයා දුකින් නිදහස් කොට සැපත කරා රැගෙන යාම පිණිසය. සැපය යනු කුමක්දැයි ඉතාම නිවැරදි ලෙස තේරුම් ගැනීමට උපකාරී වන උතුම් ගාථාවන් දොළොසකින් යුතු 'සුඛ වර්ගය' කියවීමේ භාග්‍යය ඔබට උදාවන්නේ පසළොස්වන වර්ගය වශයෙනි.

ලෝකයේ ඉතාම ප්‍රියමනාප පුද්ගලයා

කවරෙක්දැයි දැනගැනීමටත්, ඉතාමත් ප්‍රියමනාප පරිද්දෙන් තමන්ට පුණ්‍ය විපාක පල දෙන ආකාරය දැනගැනීමටත් ඊළඟට හමුවන 'පිය වර්ගය' කියවිය යුතුය. මෙහි ඇතුළත් ගාථාවන් සංඛ්‍යාව දොළොසකි.

ක්‍රෝධය යනු ඉතාම හයානක දෙයකි. එවන් හයානක දෙයක් තම සිත තුළ රඳවාගෙන සිටීමෙන් අනතුරු සිදුවන්නේ තමාටමය. ඒ නිසා සිත, කය, වචනය සංවර කරගෙන ක්‍රෝධය පරදවා දැමිය යුතු ආකාරය කදිමට පෙන්නා දෙන උතුම් ගාථාවන් දාහතරකින් යුතු 'කෝධ වර්ගය' ඔබට ඊළඟට කියවිය හැකිය.

අපගේ බුදු සම්ප්‍රදාණන් විසින් මහා කරුණාවෙන් වදාරණ ලද ගාථා විසිතුනකින් යුක්ත 'මල වර්ගය' ඊළඟට හමුවේ. මල යනු මලකඩය. සද්ධර්මයේ සඳහන් වන්නේ කෙලෙස් මලකඩ ගැනය. ඒ කෙලෙස් මලකඩ දුරු කරගත යුතු ආකාරය මෙහි කදිමට විස්තර වේ.

ඊළඟට දහනව වන වර්ගය වශයෙන් හමුවන්නේ 'ධම්මට්ඨ වර්ගය'යි. මෙහි ඇතුළත් ගාථාරත්නයන්ගේ සංඛ්‍යාව දාහතකි. ධර්මයේ පිහිටි ජීවිතය ගැන ඉතා සුන්දර තොරතුරු රැසක් මේ ගාථාවන්ගෙන් අපට ඉගෙන ගත හැකිය.

ඒ අමා නිවන කරා යාමට ලෝකයේ තිබෙන්නේ

එකම එක මාර්ගයකි. එනම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයයි. ඒ උතුම් නිවන් මඟ පිළිබඳ අපූර්ව අර්ථ විවරණයන්ගෙන් යුක්ත ගාථා රත්නයන් දාහතකින් යුක්ත 'මග්ග වර්ගය' කියැවීමෙන් ඔබට දැනගත හැකිය.

විසි එක්වන වර්ගය වශයෙන් අපට ධම්මපදයෙන් හමුවන්නේ 'පකිණ්ණක වර්ගය'යි. පකිණ්ණක යනු විවිධ මාතෘකාවන් අයත් ගාථාවන් එක් රැස් කොට සකස් කළ කොටස හැඳින්වීමට යොදන නමකි. මෙහි ගාථාවන් දහසයක් තිබේ. ඉතාම පිවිතුරු සදහම් අරුත් රස වැගිරෙන උතුම් ගාථාවන් කියැවීමෙන් ජීවිතයට අපමණ යහපතක් උදා කරගත හැකිය.

අසත්පුරුෂ පාපී පුද්ගලයන්ගේ ජීවිතය බොහෝ විට නිමා වන්නේ නිරා දුකට පත්වීමෙනි. එනිසා පාපය, අධර්මය, දුෂ්ටකම, අදම්ඵකම දුරුකළ යුතුමය. ඒ සඳහා අප කවුරුත් කියවිය යුතු මහානීය ගාථා රත්නයන් දාහතරක් 'නිරය වර්ග'යෙන් හමුවේ. මෙම වර්ගය ධම්ම පදයේ විසිදෙවෙනි වර්ගයයි.

නාග යනු හස්තිරාජයාට කියන නමකි. හස්තිරාජයා උපමා කොට අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ ගාථා ඇතුළත් කොටස 'නාග වර්ගය' නම් වේ. මෙහි ගාථා දාහතරකි.

සංසාර දුකට මුල් වූ හේතුව තණ්හාවය. ඒ තණ්හාව අයිති වන්නේ ප්‍රභාණය කළ යුතු දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යයටයි. ඒ තණ්හාව පිළිබඳ නොයෙක් ආකාරයෙන් වදාළ ගාථා විසිහයක් 'තණ්හා වර්ග'යෙන් අපට හමුවේ. තණ්හාව ප්‍රභාණය කරගැනීම පිණිස අපිත් ඒ ගාථා තුළින් මතුවෙන අර්ථ අවබෝධ කරගනිමු.

ධම්මපදයේ විසිපස් වන වර්ගය 'භික්ඛු වර්ගය'යි. මෙම භික්ෂු වර්ගයේ ගාථා විසිතුනක් තිබේ. සීල, සමාධි, ප්‍රඥා දියුණු කරගත් රහතන් වහන්සේ යනු සැබෑම භික්ෂුවයි. බුදු සසුනක සිටින භික්ෂුව කවරෙක්දැයි හඳුනාගැනීමට භික්ෂු වර්ගයෙන් ලැබෙන්නේ අපමණ පිටුවහලකි.

අවසාන වර්ගය වශයෙන් ධම්මපදයෙන් හමුවන්නේ 'බ්‍රාහ්මණ වර්ගය'යි. බ්‍රාහ්මණයා යනු බුද්ධ කාලයේ සමාජ තලය තුළ ජීවත් වූ උසස් පුද්ගලයාය. අපගේ බුදු සම්ප්‍රදාණන් ජීවිතයක උසස්කම මතින්තේ උපතින්, ධනයෙන්, බලයෙන් හෝ උගත්කමින් හෝ නොවේ. ජීවිතයක ගොඩ නගාගන්නා ගුණධර්ම වලිනි. එනිසාම උන්වහන්සේ බ්‍රාහ්මණයා යන වචනය රහතන් වහන්සේට යෙදූ සේක. අරහත් භික්ෂුව හඳුන්වාදීම පිණිස බ්‍රාහ්මණ යන වචනය ඉතාමත් අර්ථවත් ලෙස භාවිත කරමින් අපගේ බුදු සම්ප්‍රදාන වදාළ ගාථා හතළිස් එකක්

මෙම බ්‍රාහ්මණ වර්ගයෙන් හමුවේ.

ධම්මපදයට ඇතුළත් මුළු ගාථා සංඛ්‍යාව හාරසිය විසිතුනකි. ඔබත් මේ ධම්මපදයේ උතුම් ගාථාවන් අර්ථ සහිතව ඉගෙන ගන්න. තමන්ගේ ජීවිතය අවබෝධ කරගැනීම පිණිස භාවිතයට ගන්න. පරම පිවිතුරු ශ්‍රී සද්ධර්මයේ අමා දහම් රස අත්විඳින්න.

අපගේ කල්‍යාණමිත්‍ර දයාවංශ ජයකොඩි මහතාගේත්, ජයකොඩි මැතිණියගේත් ශ්‍රද්ධාවන්ත අනුග්‍රහය තුළිනුයි ඔබ අතට මේ උතුම් ග්‍රන්ථරත්නය පත්වන්නේ. එම දෙපළටත්, දයාවංශ ජයකොඩි සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලයත් ඒ අමා නිව්න සුව බොහෝ දුර නොවේවා!

විශේෂයෙන්ම මේ ග්‍රන්ථරත්නය සැකසීමේදී මට ඉතාමත් කාරුණිකව අනුග්‍රහය කළ පින්වත් ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් ඒ අමා නිව්න සුව බොහෝ දුර නොවේවා!

මේ උතුම් ග්‍රන්ථරත්නය මහත් ගෞරවයෙන් හදාරණ ඔබටද ඒ අමා නිව්න සුව බොහෝ දුර නොවේවා!

මෙයට, ගෞතම බුදු සසුන තුළ කිරිබත්ගොඩ ඤාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ

පළමුවැනි මුද්‍රණය:- ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2547 ක් වූ නිකිණි පුර
පසළොස්වක ලත් සඳු දින හෙවත් 2003 අගෝස්තු මස
11 වැනි සඳුදා

පටුන

1. ගාලා දෙක බැගින් වදාළ කොටස
(යමක වර්ගය) 17
2. අප්‍රමාදීවීම ගැන වදාළ කොටස
(අප්පමාද වර්ගය) 30
3. සිත ගැන වදාළ කොටස
(චිත්ත වර්ගය) 37
4. මල් උපමා කොට වදාළ කොටස
(පුප්ඵ වර්ගය) 44
5. අඥාන බාලයා ගැන වදාළ කොටස
(බාල වර්ගය) 53
6. නුවණැති සත්පුරුෂයා ගැන වදාළ කොටස
(පණ්ඩිත වර්ගය) 63
7. රහතන් වහන්සේ ගැන වදාළ කොටස
(අරහන්ත වර්ගය) 72
8. දහස ගැන වදාළ කොටස
(සහස්ස වර්ගය) 79
9. පව් ගැන වදාළ කොටස
(පාප වර්ගය) 89
10. දඬුවම් ගැන වදාළ කොටස
(දණ්ඩ වර්ගය) 97
11. ජරාවට පත්වීම ගැන වදාළ කොටස
(ජරා වර්ගය) 107
12. තමන් ගැන වදාළ කොටස
(අත්ත වර්ගය) 114
13. ලෝකය ගැන වදාළ කොටස
(ලෝක වර්ගය) 120

14.	සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන වදාළ කොටස (බුද්ධ වර්ගය)	127
15.	සැපය ගැන වදාළ කොටස (සුඛ වර්ගය)	137
16.	ප්‍රියවීම ගැන වදාළ කොටස (පිය වර්ගය)	144
17.	ක්‍රෝධය ගැන වදාළ කොටස (ක්‍රෝධ වර්ගය)	151
18.	මලකඩ ගැන වදාළ කොටස (මල වර්ගය)	159
19.	ධර්මයේ පිහිටීම ගැන වදාළ කොටස (ධම්මට්ඨ වර්ගය)	171
20.	ඒ අමා නිවන් මග ගැන වදාළ කොටස (මග්ග වර්ගය)	180
21.	දහම් කරුණු මිශ්‍රව ඇතුළත් කොටස (පකිණ්ණක වර්ගය)	190
22.	නිරය ගැන වදාළ කොටස (නිරය වර්ගය)	200
23.	හස්තිරාජයා ගැන වදාළ කොටස (නාග වර්ගය)	208
24.	තණ්හාව ගැන වදාළ කොටස (තණ්හා වර්ගය)	216
25.	හික්ෂුච ගැන වදාළ කොටස (හික්ඛු වර්ගය)	231
26.	සැබෑ බ්‍රාහ්මණයා ගැන වදාළ කොටස (බ්‍රාහ්මණ වර්ගය)	243

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

1.

ගාථා දෙක බැගින් වදාළ කොටස (යමක වර්ගය)

1. මනෝපුබ්බංගමා ධම්මා
- මනෝසෙට්ඨා මනෝමයා
මනසා චේ පදුට්ඨේන
- භාසති වා කරෝති වා
තතෝ නං දුක්ඛමංචේති
- චක්කං'ව වහතෝ පදං

ජීවිතයේ හැම දේකටම සිතයි මුල්වෙන්නේ.
සිතම තමයි ශ්‍රේෂ්ඨ වෙන්නේ. සිතින්මයි හටගන්නේ.
යම් හෙයකින් සිත නරක් කරගෙන යමක් කිව්වොත්

හරි, යමක් කෙරුවොත් හරි, ඒකෙන් ලැබෙන දුක් විපාක ඔහුගේ පස්සෙන් ලුහුබදිනවා. කරන්නේ බැඳලා ඉන්න ගොනාගෙ පස්සෙන් එන රෝදයක් වගෙයි.

(ජේතවන ඥානපීඨී චක්ඛුපාල තෙරුන් අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

2. මනෝපුබ්බංගමා ධම්මා

- මනෝසෙට්ඨා මනෝමයා

මනසා චේ පසන්තේන

- භාසති වා කරෝති වා

තතෝ නං සුඛමංචේති - ඡායා'ව අනපායිති

ජීවිතයේ හැම දේකටම සිතයි මුල්වෙන්නේ. සිතම තමයි ශ්‍රේෂ්ඨ වෙන්නේ. සිතින්මයි හටගන්නේ. යම් හෙයකින් යහපත් සිතින් යමක් කිව්වොත් හරි, යමක් කෙරුවොත් හරි, ඒකෙන් ලැබෙන සැප විපාක ඔහුගේ පස්සෙන්ම එනවා. තමාව අත්තොහරින හෙවනැල්ලක් වගෙයි.

(ජේතවන ඥානපීඨී චරිටකුණ්ඩලී දිව්‍ය ජුත්‍රයා අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

- 3. අක්කොච්ඡි මං අවධි මං
  - අජ්නි මං අභාසි මේ
 යේ තං උපනය්හන්ති
  - චේරං තේසං න සම්මති

“අසවල් කෙනා මට බැන්නා, මට පහර දුන්නා. මාව පරාජය කළා, මගේ දේ පැහැරගත්තා” කිය කියා හිතන්ට ගිහින්, යම් කෙනෙක් ක්‍රෝධයෙන් බැඳිල ගියොත්, ඒ උදවියගේ වෛරය නම් සංසිදෙන්තේ නෑ.

(ජේතවන ඥානපීඨ ඵුල්ලනික්ඛ තෙරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

- 4. අක්කොච්ඡි මං අවධි මං
  - අජ්නි මං අභාසි මේ
 යේ තං න උපනය්හන්ති
  - චේරං තේසුපසම්මති

“අසවල් කෙනා මට බැන්නා, මට පහර දුන්නා. මාව පරාජය කළා, මගේ දේ පැහැරගත්තා” කිය කියා නොසිතා, යම් කෙනෙක් ක්‍රෝධයක් ඇතිකරගන්නේ නැත්නම්, ඒ උදවියගේ වෛරය සංසිදිලා යනවා.

(ජේතවන ඥානපීඨ ඵුල්ලනික්ඛ තෙරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

- 5. න හි චේරේන චේරානි
  - සම්මන්ති'ධ කුදාචනං
  - අචේරේන ච සම්මන්ති
  - ඒස ධම්මෝ සනත්තනෝ

මේ ලෝකයේ කවරදාවක් වෙෙර කිරීමෙන් නම් වෙෙරය සංසිදෙන්නේ නෑ. වෙෙර නොකිරීමෙන් මයි වෙෙරය සංසිදෙන්නේ. මේක මේ ලෝකයේ තිබෙන සනාතන ධර්මයක්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ කාළි යක්ෂණිය ජ්‍යෙෂ්ඨ චූළ ගාථාවකි.)

- 6. පරේ ච න විජානන්ති - මයමෙත්ථ යමාමසේ
යේ ච තත්ථ විජානන්ති
  - තතෝ සම්මන්ති මේධගා

“මේ විදිහට කෝළාහල කරගන්ට ගියොත්, අපිමයි විනාශ වෙන්නේ කියල” මේ කෝළාහල කරන උදවිය දන්නේ නෑ. නමුත් මේ කෝළාහල වලින් වැනසෙන්නේ අපිමයි කියල යම් කෙනෙක් දන්නවා නම්, ඒ තුළින්මයි කෝළාහල සංසිදෙන්නේ.

(කොයෑඹේ නුවරදී කළහකාරී නික්මුත් ජ්‍යෙෂ්ඨ චූළ ගාථාවකි.)

- 7. සුභානුපස්සිං විහරන්තං
  - ඉන්ද්‍රියේසු අසංචුතං
  - භෝජනම්හි අමත්තඤ්ඤං
  - කුසිතං හීනවීරියං
  - තං චේ පසහති මාරෝ
  - වාතෝ රුක්ඛං'ව දුබ්බලං

තමාව ඇවිස්සෙන විදිහට අරමුණු ශුභ වශයෙන්ම බල බලා ඉන්ට ගියොත්, ඇස් කණ් ආදී ඉන්ද්‍රියන් අසංවර කරගත්තොත්, දන් වැළඳීමේ අර්ථය පවා දන්නෙ නැත්නම්, ඔහු කුසිත වූ, හීන වීරිය ඇති කෙනෙක්. ඔහු මාරයාට යටවෙන්නේ මහා සුළඟකින් කඩාගෙන වැටෙන දුර්වල ගහක් වගේ.

(සේතව්‍ය නුවරදී චූළකාල, වහාකාල නික්මුණ් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

- 8. අසුභානුපස්සිං විහරන්තං
  - ඉන්ද්‍රියේසු සුසංචුතං
  - භෝජනම්හි ච මත්තඤ්ඤං
  - සද්ධං ආරද්ධවීරියං
  - තං චේ නප්පසහති මාරෝ
  - වාතෝ සේලං'ව පබ්බතං

රාගය දුරුවෙලා යන විදිහට අශුභ දෙය අශුභ වශයෙන්ම දකිමින් ඉන්නවා නම්, ඇස් කණ් ආදී ඉන්ද්‍රියන් සංවර කරගෙන නම්, දන් වැළඳීමේ අර්ථය දන්නවා නම්, ඔහු ශ්‍රද්ධාවන්ත කෙනෙක්. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කරන, පටන්ගත් වීරිය ඇති කෙනෙක්. මාරයාට ඔහුව සොළවන්ටවත් බැහැ. කොයි තරම් හුළං හැමුවත් සොළවන්තට බැරි ගල් පර්වතයක් වගෙයි.

(සේනව්‍ය නුවරදී මූලකාල, මහාකාල නික්‍ෂ්‍යන් අර්භයා විදාළ ගාථාවකි.)

9. අනික්කසාවෝ කාසාවං

- යෝ වත්ථං පරිදහෙස්සති

අපේතෝ දමසව්චේන

- න සෝ කාසාවමරන්ති

කවුරු හරි කසාවත පොරවා ගෙන ඉන්නො කෙලෙස් කහටත් එක්ක නම්, ඉන්ද්‍රිය දමනයක් නැති, ඇත්ත කතාකිරීමක් නැති ඒ පුද්ගලයා (මේ අරහත් ධර්මය වූ) කසාවත පොරවන්ට කිසිසේත් සුදුසු නෑ.

(භර්ග්‍ය නුවරදී දේවදූතන අර්භයා විදාළ ගාථාවකි.)

- 10. යෝ ව චන්තකසාවස්ස
  - සීලේසු සුසමාහිතෝ
  - උපේතෝ දමසච්චෙන
  - ස වේ කාසාවමරහති

කසාවත දරාගෙන ඉන්න කෙනා කෙලෙස් කහට වමනෙ දූම්මා නම්, සිල්වත් නම්, සමාධියකින් යුක්ත නම්, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් යුක්ත නම්, ඇත්ත කතාකරන කෙනෙක් නම්, ඇත්තෙන්ම ඔහු තමයි කසාවතට නියම සුදුසුසා.

(භජග්ග නුව්වදී දේවදන්ත ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

- 11. අසාරේ සාරමතිතෝ
  - සාරේ වාසාරදස්සිතෝ
  - තේ සාරං නාධිගච්ඡන්ති
  - මිච්ඡාසංකප්ප ගෝචරා

මේ ලෝකේ නිස්සාර දේවල් තියෙනවා. සමහරුන්ට ඒවා පේන්නෙ සාරවත් විදිහටමයි. සීල, සමාධි, ප්‍රඥා ආදී සාරවත් දේ, නිස්සාර දේවල් හැටියටයි ඔවුන්ට පේන්නෙ. මිත්‍යා අදහස්වලටයි ඔවුන් ගොදුරු වෙලා ඉන්නෙ. ඔවුන්ට සාරවත් දෙයක්

ඒ සික තුළට රාගය ඇතුල් වෙනවා.

(ජේතවනාරාමයේදී තන්දු තෙරුන් ybනායා වදාළ ගාථාවකි.)

14. යථාගාරං සුවිජන්තං

- වුට්ඨි න සමතිවිජ්ඣකති

ඒවං සුභාවිතං චිත්තං

- රාගෝ න සමතිවිජ්ඣකති

ගේක වහලය සෙවිලි කරලා තියෙන්නෙ නියම පිලිවෙළට නම්, වැස්ස වහිනකොට ඒ වහලය තුළින් ගෙට වතුර ගලන්නේ නෑ. සමථ විදර්ශනා භාවනාවෙන් දියුණු කරපු සිතක් ඔය වගේම තමයි. ඒ සික තුළට රාගය ඇතුල්වෙන්නෙ නෑ.

(ජේතවනාරාමයේදී තන්දු තෙරුන් ybනායා වදාළ ගාථාවකි.)

15. ඉධ සෝචති පෙච්ච සෝචති

- පාපකාරී උභයන්ථ සෝචති

සෝ සෝචති සෝ විහඤ්ඤති

- දිස්වා කම්මකිලිට්ඨමත්තනෝ

පවි කරන පුද්ගලයා තමයි මෙලොවදී ශෝක වෙන්නේ. පරලොවදීත් ඔහුමයි ශෝක වෙන්නේ. දෙලොවදීම ඔහු ශෝක වෙනවා. තමන් විසින්

සිදුකරගත්තු කිලිටි අකුසල කර්ම දෑකලා, ඔහු ශෝක වෙනවා. පීඩාවට පත් වෙනවා.

(ජේතවනාරාමයේදී චූන්ද සුකර්ක නම් උභ්‍යවච්ඡදා අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

16. ඉධ මෝදති පෙච්ච මෝදති

- කතපුඤ්ඤෝ උභයන්ථ මෝදති
- සෝ මෝදති සෝ පමෝදති
- දිස්වා කම්මච්චසුද්ධිමත්තනෝ

මෙලොව සතුටු වෙන්නෙත් පින් කරගත් කෙනාමයි. පරලොව සතුටු වෙන්නෙත් පින් කරගත් කෙනාමයි. දෙලොවදීම සතුටු වෙන්නෙත් ඔහුමයි. තමන් විසින් කරගත්තු පිරිසිදු කුසල කර්ම දෑකලා, ඔහු සතුටු වෙනවා. සතුටින් පිනායනවා.

(ජේතවනාරාමයේදී ධම්මික උපාසකතුමා අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

17. ඉධ තප්පති පෙච්ච තප්පති

- පාපකාරී උභයන්ථ තප්පති
- පාපං මේ කතන්ති තප්පති
- භීයෝ තප්පති දුග්ගතිං ගතෝ

පච්චි කරන පුද්ගලයා තමයි මෙලොවදී

පසුතැවෙන්නෙ. පරලොවදී පසුතැවෙන්නෙත් ඔහු මයි. ඔහු දෙලොවදීම පසුතැවෙනව. ‘අයියෝ! මං පව් කරගත්තා’ කියලා පසුතැවෙනවා. අපායේ ඉපදුණාට පස්සෙ ඔහු ගොඩක් පසුතැවෙනවා.

(ජේතවනාභාමයේදී දේවදූතන ජථංගා වදාළ ගාථාවකි.)

18. ඉධ නන්දති පෙච්ච නන්දති

- කතපුඤ්ඤෝ උභයන්ථ නන්දති
- පුඤ්ඤං මේ කතන්ති නන්දති
- භීයෝන් නන්දති සුග්ගතිං ගතෝ

හොඳ පින් දහම් කරගත්ත කෙනා තමයි මෙලොවදී සතුටු වෙන්නේ. පරලොවදී සතුටු වෙන්නෙත් ඔහුමයි. දෙලොවදීම ඔහු සතුටු වෙනවා. ‘මං පිං කරගත්තා’ කියලා සතුටු වෙනවා. සුගතියේ ඉපදුණාට පස්සෙ ගොඩක් සතුටු වෙනවා.

(ජේතවනාභාමයේදී දුමනා ඩුට්ඨකුමරිය ජථංගා වදාළ ගාථාවකි.)

19. බහුම්පි චේ සහිතං භාසමානෝ

- න තක්කරෝ හෝති නරෝ පමත්තෝ
- ගෝපෝච ගාවෝ ගණයං පරේසං
- න භාගවා සාමඤ්ඤස්ස හෝති

ප්‍රමාදී පුද්ගලයා අනික් උදවියට කොයිතරම් ධර්ම දේශනා කළත්, තමන් ඒ ධර්මය අනුගමනය කරන්නේ නෑ. ඔහු අනුන්ගේ ගව පට්ටියක් පෝෂණය කරන ගොපල්ලෙක් වගෙයි. තමන්ගේ ශ්‍රමණ ජීවිතයෙන් මාර්ග ඵල අවබෝධයකට හිමිකාරයෙක් වෙන්නේ නෑ.

(ජේතවනාරාමයේදී යහළු තෙරුන් දෙනමක් දරනායා වදාළ ගාථාවකි.)

20. අප්පමිපි චේ සහිතං භාසමානෝ
ධම්මස්ස හෝති අනුධම්මචාරී
රාගංච දෝසංච පහාය මෝහං
සම්මප්පජානෝ සුවිමුක්තචිත්තෝ
අනුපාදියානෝ ඉධ වා හුරං වා
ස භාගවා සාමඤ්ඤස්ස හෝති

ධර්මයේ හැසිරෙන පුද්ගලයා ධර්ම දේශනා කරන්නේ ටිකක් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් ඔහු ඒ ධර්මයේ පිහිටලා රාග, ද්වේෂ, මෝහ දුරුකරනවා. ධර්මාවබෝධය තුළින් දුකෙන් නිදහස් වෙච්ච සිතක් ඇති කර ගන්නවා. මෙලොව, පරලොව කිසි දේකට ඔහු බැඳෙන්නේ නෑ. තමන්ගේ ශ්‍රමණ ජීවිතෙන් උතුම්

මග එල ලබාගැනීමේ හිමිකාරයා වෙන්නෙ අන්න ඒ
හික්ෂුට තමයි.

(ජේතවනාභාමයේදී යොථි තෙරුන් දෙනමක් අරනායා වදාළ
ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ගාථා දෙක බැගින් වදාළ කොටස නිමා විය.
(යමක වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

2.

අප්‍රමාද විම ගැන වදාළ කොටස (අප්පමාද වර්ගය)

- 21.1. අප්පමාදෝ අමතපදං
- පමාදෝ මච්චුනෝ පදං
අප්පමත්තා න මීයන්ති
- යේ පමත්තා යථා මතා

අප්‍රමාදීව සීල, සමාධි, ප්‍රඥා වඩන තැනැත්තා
ඒ අමා නිවන කරා යනවා. කාම සැපයට වසඟ
වෙලා ප්‍රමාද වෙන තැනැත්තාට ලැබෙන්නෙ ආයෙ
ආයෙමත් මරණය විතරයි. අප්‍රමාදීව ධර්මයේ හැසිරෙන
උදවිය අමරණීය වෙනවා. ප්‍රමාද වෙච්ච උදවිය ජීවත්

චූණත් මළ කඳන් වගේ තමයි.

22.2. ඒතං විසේසතෝ ඤාත්වා

- අප්පමාද්මිහි පණ්ඩිතා

අප්පමාදෝ පමෝදන්ති

- අරියානං ගෝචරේ රතා

අප්‍රමාදීව ධර්මයේ හැසිරෙන බුද්ධිමත් උදවිය ඔය ප්‍රමාද අප්‍රමාද දෙකේ වෙනස හොඳට දන්නවා. ඒ නිසා ආර්යන් වහන්සේලාගේ නවාතැන වන සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයේම ඇලෙනවා. අප්‍රමාදී ගුණය ගැනම සතුටු වෙනවා.

23.3. තේ ඤායිතෝ සාතතිකා

- නිච්චං දල්භපරක්කමා

චුසන්ති ධීරා නිබ්බානං

- යෝගක්ඛේමං අනුත්තරං

ඒ ප්‍රඥාවන්ත ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා නිරන්තරයෙන්ම ධ්‍යාන වඩනවා. හැම තිස්සේම දෑඩ් වීරියෙන් යුතුව, ධර්මයේ හැසිරෙනවා. ඒ නිසා සියලු හව බන්ධන වලින් නිදහස් වෙලා, අනුත්තර වූ ඒ අමා මහ නිවන සාක්ෂාත් කරනවා.

24.4. උට්ඨානවතෝ සතිමතෝ
 සුවිකම්මස්ස නිසම්මකාරිතෝ
 සඤ්ඤතස්ස ච ධම්මජීවිතෝ
 අප්පමත්තස්ස යසෝභිවච්චති

නැගී සිටින විරියෙන් යුක්ත නම්, හොඳින් සිහිය පවත්වනවා නම්, පිරිසිදු ක්‍රියාවෙන් යුක්ත නම්, නුවණින් විමසා බලා කටයුතු කරනවා නම්, සංවර නම්, ධාර්මික ජීවිතයක් ගෙවනවා නම්, අන්ත ඒ අප්‍රමාදී පුද්ගලයාගේ කීර්ති රාවය ඉහළින්ම පැතිරෙනවා.

(වේඨවිභාභාමයේදී කුමනුඤ්ඤක ජ්‍යෙෂ්ඨ චර්යා චර්යාල ආචාරික.)

25.5. උට්ඨානේනප්පමාදේන
 - සඤ්ඤමේන දමේන ච
 දීපං කසිරාථ මේධාවි - යං ඕසෝ නාහිකීරති.

බුද්ධිමත් ශ්‍රාවකයා විරියෙන් නැගී සිටිමින් අප්‍රමාදයෙන් යුක්ත වෙනවා. සංවර වෙනවා. දමනය වෙනවා. කෙලෙස් සැඟවනුරුදු යටවෙන්නේ නැති 'ඒ අමා නිවන' නැගැති දිවයින ඒ තුළින්මයි ඔහු හදාගන්නේ.

(වේඨවිභාභාමයේදී චුල්ලපත්ථක තෙහැත් ජ්‍යෙෂ්ඨ චර්යා චර්යාල ආචාරික.)

26.6. පමාදමනුයුක්ඛජන්ති

- බාලා දුම්මේධිනෝ ජනා
- අප්පමාදක්ඛ ච මේධාවී
- ධනං සෙට්ඨං'ව රක්ඛති

මේ ප්‍රඥාවක් නැති අන්ධ බාල ජනතාව කාම සැපයට අහුවෙලා, ප්‍රමාදයේම ගැලී ඉන්නවා. නමුත් බුද්ධිමත් පුද්ගලයා මේ අප්‍රමාදී බව රැකගන්නො, තමන් සතු මහානීය ධනයක් රකිනවා වගේ.

(ජේතවනාරාමයේදී හැකැත් ක්‍රීඩාවක් අරභයා වදාළ ගාථාවකි.)

28.8. පමාදං අප්පමාදේන - යදා නුදති පණ්ඩිතෝ
 පක්ඛ්ඤාපාසාදමාරුස්භ

- අසෝකෝ සෝකිනිං පජං
- පබ්බතට්ඨෝ'ව භුම්මට්ඨෝ
- ධීරෝ බාලේ අවෙක්ඛති

බුද්ධිමත් ශ්‍රාවකයා යම් දවසක ප්‍රමාදය දුරුකරන්නේ අප්‍රමාදය මුල්කරගෙනමයි. එතකොට ඔහු ප්‍රඥාවෙන් නිර්මිත ප්‍රාසාදයට නගිනවා. එතන ඉඳලා ශෝක රහිතව, ශෝක වෙන ජනතාව දිහා බලනවා. කන්දක් මුදුනට නැගපු කෙනෙක් බිම සිටින

අය දිහා බලනවා වගේ, ඒ ප්‍රඥාවන්තයා බාල ජනයා දිහා බලනවා.

(ජේතවනාභාමයේදී මහා කස්සප තෙරුන් දර්ශනයා වදාළ
ගාථාවකි.)

29.9. අප්පමත්තෝ පමත්තේසු

- සුත්තේසු බහුජාගරෝ
- අබලස්සං'ව සීසස්සෝ
- හිත්වා යාති සුමේධසෝ

සුන්දර නුවණින් යුතු මුනිවරයා ප්‍රමාදී වූ ජනතාව අතරේ අප්‍රමාදීව ඉන්නවා. නින්දේ ගැලුණු ජනතාව අතරේ නොනිදා භාවනා කරනවා. ඔහු ඒ අමා නිවන කරා යන්නේ දුර්වල අශ්වයෙක්ව පරදවා, වේගයෙන් දුවන ජවසම්පන්න අශ්වයෙකු පරිද්දෙනි.

(ජේතවනාභාමයේදී යෘථි නික්ෂුන් දෙනමක් දර්ශනයා වදාළ
ගාථාවකි.)

30.10. අප්පමාදේන මසවා

- දේවානං සෙට්ඨිකං ගතෝ
- අප්පමාදං පසංසන්ති
- පමාදෝ ගරහිතෝ සදා

ඔය ශක්‍ර දේවේන්ද්‍රයා මිනිස් ලොව මස මානව කාලෙ අප්‍රමාදීව පින් කරගත් නිසාමයි දෙවියන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත් වුණේ. බුදුවරයන් වහන්සේලා ප්‍රශංසා කරන්නේ අප්‍රමාදයමයි. ප්‍රමාදය කියන්නේ සදාකාලයටම ගැරහුම් ලබන දෙයක්.

(විසාලා මහනුවරදී සක්දෙව් රජ අරායා වදාළ ගාථාවකි.)

31.11. අප්පමාදරතෝ හික්ඛු

- පමාදෝ භයදස්සි වා

සංයෝජනං අණුං පූලං - ඩහං අග්ගීව ගච්ඡති

යම් හික්ඛුවක් අප්‍රමාදයේ ඇලී සිටිනවා නම්, ප්‍රමාදවීමේ ඇති භයානක අනතුර දකිනවා නම්, හැම දෙයක්ම දවාගෙන යන ගින්නක් වගේ, ලොකු කුඩා හැම බන්ධනයක්ම නසාගෙන ඒ අමා නිවන කරාම යනවා.

(ජේතවනාරාමයේදී එක්තරා නික්ඛුවක් අරායා වදාළ ගාථාවකි.)

32.12. අප්පමාදරතෝ හික්ඛු - පමාදේ භයදස්සි වා

අහබ්බෝ පරිභාණාය

- නිබ්බාණස්සේව සන්තිකේ

යම් හික්ඛුවක් අප්‍රමාදයේ ඇලී ඉන්නවා නම්,

ප්‍රමාද වීමේ ඇති භයානක අනතුර දකිනවා නම්, ඔහු පිරිහෙන්නට සුදුසු කෙනෙක් නොවෙයි. ඒ අමා නිවන ළඟමයි.

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

අප්‍රමාදී වීම ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(අප්‍රමාද වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

3.

සිත ගැන වදාළ කොටස (චිත්ත වර්ගය)

- 33.1. එන්දනං වපලං චිත්තං - දුරක්ඛං දුන්නිවාරයං
උජුං කරෝති මේධාවී
- උසුකාරෝව තේජනං.

හිත කියලා කියන්නේ අරමුණක් පාසා
සැලෙන දෙයක්. වපල දෙයක්. රැකගන්නට අමාරු
දෙයක්. වරදින් වළක්වන්නට අමාරු දෙයක්. නමුත්
බුද්ධිමත් කෙනා (ධර්මයේ පිහිටලා) එබඳු සිත පවා
සෘජු කරගන්නවා. ඇද කුද හැරලා ඊ දණ්ඩක් සෘජු
කරන හි වඩුවෙක් වගේ.

(වාමිකා ජර්වනයේදී චේක්සි තෙරුන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

34.2. වාරිජෝව ටලේ බිත්තෝ

- ඕකමෝකත උබ්භතෝ

පරිචන්දනිදං විත්තං - මාරධෙය්‍යං පභාතචේ

වතුරෙන් ගොඩට ගත්ත මාළුවෙක් දඟලනවා වගේ මේ හිත අරමුණෙන් අරමුණට දඟල දඟල තියෙන්නේ. එබඳු සැලෙන සිතකින් යුක්ත නිසා, සකස් වෙලා තියෙන මේ උගුල දුරුකරන්නටමයි ඕනෙ.

(වාලුකා ජථවනශ්‍යේදී චේක්ඛිය තෙභ්‍රතන් ජථභායා වදාළ ගාථාවකි.)

35.3. දුන්නිග්ගභස්ස ලහුනෝ

- යත්ථකාමනිපාතිනෝ

විත්තස්ස දමථෝ සාධු

- විත්තං දන්තං සුඛාවභං

මේ 'සිත' කියන්නේ නිග්‍රහ කරලා දමනය කරන්නට අමාරු දෙයක්. එක මොහොතින් වෙනස් වෙනවා. ආස කරන දේටමයි ඇදිලා යන්නේ. එබඳු සිතක් දමනය කරගැනීම කොයිතරම් හොඳ දෙයක්ද. දමනය කළ සිතින් මහා සැපයක් ලබන්නට පුළුවනි.

(සැඤ්චන් භ්‍රවච්චි චික්ඛතා නික්ඛුච්චන් ජථභායා වදාළ ගාථාවකි.)

36.4. සුදුද්දසං සුනිපුනං - යත්ථකාමනිපාතිනං
 චිත්තං රක්ඛේථ මේධාවී
 - චිත්තං ගුත්තං සුඛාවහං

සිතේ ඇත්ත ස්වභාවය දකින එක හරිම අමාරුයි. ඒ වගේම සිත ගොඩක් සියුම්. හිතූමනාපෙ ආසකරන දේටම ඇදිලා යනවා. බුද්ධිමත් කෙනා තමයි එබඳු සිත නොමඟට වැටෙන්නට නොදී රැක ගන්නේ. හොඳින් රැකගත් සිතින් මහා සෑපයක් ලබන්නට පුළුවනි.

(සැඞවැන් භූවච්ඡි චිත්තභා නික්ඛුච්ඡ ක්‍රමායා වදාළ ගාවාවකි.)

37.5. දුරංගමං ඒකවරං - අසරීරං ගුහාසයං
 යේ චිත්තං සඤ්ඤමෙස්සන්ති
 - මොක්ඛන්ති මාරබන්ධනා

මේ සිතට බොහෝම දුර ගමන් තියෙනවා. හැබැයි තනියම තමයි යන්නේ. හිතට ඇඟක් නෑ. නමුත් මේ සිත වාසය කරන්නේ ශරීරය නමැති ගුහාවේ. යම් කෙනෙක් එබඳු සිත දමනය කරගත්තොත්, අන්න ඒ උදවියට මේ මාර බන්ධනයෙන් නිදහස් වෙන්නට පුළුවනි.

(සැප්තැන් භූවච්ඡි නාගිතොය්‍ය සංස්‍රක්ඛිත තෙරැන් උදෙසා වදාළ ගාථාවකි.)

38.6. අනවට්ඨිතචිත්තස්ස - සද්ධම්මං අවිජානතෝ පරිප්ලවපාසදස්ස - පඤ්ඤා න පරිපුරති

ධර්මයේ හැසිරෙන අදහස තුළ ස්ථිරව පිහිටන්ට බැරි සිතක් නම් තියෙන්නේ, සද්ධර්මය දන්නෙක් නැත්නම්, අවබෝධයක් නැතුව පහදින ඉල්පෙන ශුද්ධාවක් නම් තියෙන්නෙ, ඔහුගේ ප්‍රඥාව වැඩෙන්නෙ නෑ.

(සැප්තැන් භූවච්ඡි චිත්තභන්ථ තෙරැන් ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

39.7. අනවස්සුතචිත්තස්ස - අනන්වාහතචේතසෝ පුඤ්ඤපාපපහීනස්ස - නත්ථි ජාගරතෝ භයං

රාගයෙන් තෙත් නොවන සිතක් ඇති කෙනාට, ද්වේෂයෙන් ගුටි නොකන සිතක් ඇති කෙනාට, පින් පව් දෙකම නැතිකර දැමූ කෙනාට, නොනිදා භාවනා කරන කෙනාට කිසි බයක් නෑ.

(සැප්තැන් භූවච්ඡි චිත්තභන්ථ තෙරැන් ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

40.8. කුම්භුපමං කායමිමං විදිත්වා

- නගරූපමං චිත්තමිදං ධ්වපෙත්වා
- යෝධේඨ මාරං පඤ්ඤායුධෙන
- ජිතඤ්ච රක්ඛේ අනිච්චෙසනෝ සියා

වහා බිඳී යන මැටි බඳුනක් වගේ කියලයි මේ කය ගැන දැනගන්නට ඕනෙ. හොඳට ආරක්ෂාව තියෙන නගරයක් විදිහටයි මේ හිත තබාගන්නට ඕනෙ. මාරයන් එක්ක යුද්ධ කරන්නට තියෙන්නෙ ප්‍රඥාව නැමැති ආයුධයෙන්. යුද්ධෙන් ජය අරගෙන ඒක රැක ගන්නට ඕනෙ. ආයෙමත් සංසාරට නවාතැන් නම් හදන්නට ඕනෙ නෑ.

41.9. අවිරං වනයං කායෝ - පඨවිං අධිසෙස්සති

- ඡුද්ධෝ අපේතවිඤ්ඤාණෝ
- නිරත්ථං'ව කලිංගරං

ඇත්තෙන්ම මේ ශරීරය එව්වර කාලයක් තියෙන එකක් නොවෙයි. විඤ්ඤාණය පහ වුණාට පස්සෙ වැඩකට ගන්නට බැරි දරකඩක් වගේ, මහ පොළොවෙ වැතිරෙනවා.

(සැඟවුණ නුවරදී පුනිගන්තනිස්ස තෙරුන් ජභායා වදාළ ගාථාවකි.)

42.10. දිසෝ දිසං යන්තං කයිරා

- වේරී වා පන වේරිනං

මිච්ඡාපණිහිතං චිත්තං

- පාපියෝ නං තතෝ කරේ

හොරෙක් තවත් හොරෙකුට දරුණු විපතක් කරනවාටත් වඩා, වෛරක්කාරයෙක් තවත් වෛරක්කාරයෙකුට දරුණු විපතක් කරනවාටත් වඩා, මිත්‍යා දෘෂ්ටියේ පිහිටවා ගත් සිත විසින්, තමාව ඊටත් වඩා පාපියෙකු කරනවා.

(කොණොල් ජනපදයේදී නන්ද ගොවල්ලා අර්භයා විදාළ ගාථාවකි.)

43.11. න තං මාතා පිතා කයිරා

- අඤ්ඤේ වා පි ව ඤාතකා

සම්මාපණිහිතං චිත්තං

- සෙය්‍යසෝ නං තතෝ කරේ

මේ වැඩේ තමන්ගේ අම්මා විසින් කරලා දෙන්නෙත් නෑ. තාත්තා විසින් කරලා දෙන්නෙත් නෑ. වෙන ඤාතියෙක් කරලා දෙන්නෙත් නෑ. ඒ වැඩේ තමයි යහපත් කොට ධර්මය තුළ හිත

පිහිටුවාගන්න එක. ඒ හේතුවෙන්මයි ඔහු උතුම්
කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නේ.

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

සිත ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(චිත්ත වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

4.

මල් උපමා කොට වදාළ කොටස (පුස්ඵ වර්ගය)

- 44.1. කෝ ඉමං පඨවිං විජෙස්සති
යමලෝකඤ්ච ඉමං සදේවකං
කෝ ධම්මපදං සුදේසිතං
කුසලෝ පුප්ඵමිච පචෙස්සති

මේ පෘථිවිය ජයගන්නේ කවුද? අපාය
ජයගන්නේ කවුද? දෙවියන් සහිත වූ මේ ලෝකය
ජයගන්නේ කවුද? දක්ෂ මල්කාරයෙක් ලස්සන මල්
තෝරාගෙනම නෙලාගන්නව වගේ මනාකොට
දේශනා කරලා තියෙන මේ සදහම් පද අවබෝධ

කරගන්නෙ කවුද?

(සැවැත් නුවරදී පෘථිවිය ගැන කථා කථ කථ සිටි පන්සියයක්
නික්ෂුන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

45.2. සේබෝ පයවිං විජෙස්සති
යමලෝකඤ්ච ඉමං සදේවකං
සේබෝ ධම්මපදං සුදේසිතං
කුසලෝ පුප්ඵමිව පවෙස්සති

ඒ අමා නිවන් මගේ ගමන් කරන කෙනා
තමයි මේ පෘථිවිය දිනාගන්නෙ. අපාය දිනාගන්නෙත්
ඒ තැනැත්තාමයි. දෙවියන් සහිත මේ ලෝකයම
දිනාගන්නෙත් ඒ කෙනාම තමයි. දක්ෂ මල්කාරයෙක්
ලස්සන මල් තෝරලා, නෙළාගන්නවා වගේ,
මනාකොට දේශනා කරලා තියෙන මේ සදහම් පද
අවබෝධ කරගන්නෙත් ඒ තැනැත්තාමයි.

(සැවැත් නුවරදී පෘථිවිය ගැන කථා කථ කථ සිටි පන්සියයක්
නික්ෂුන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

46.3. ඵේණුපමං කායමිමං විදිත්වා
මථිවිධම්මං අභිසම්බුද්ධානෝ
ජෙත්වාන මාරස්ස සපුප්ඵකානි
අදස්සනං මච්චුරාජස්ස ගච්ඡේ

අසාර වූ පෙන පිඩක් විලසටයි මේ කය ගැන දැනගන්නට ඕනෙ. ජීවිතේ තුළ තියෙන්නෙ මිරිඟුවක ස්වභාවයක් කියලයි අවබෝධ කරගන්නට ඕනෙ. මාරයා සතුව තියෙන කෙලෙස් බන්ධන කියන මල් මාලාවත් සිදු බිදු දමලා, මාරයාට කිසිසේත් දකින්නට බැරි නිවන කරාමයි යන්න ඕනෙ.

(සැවැත් ගුවරදී විරිඟුවක් මුල්කොට නාවනා කළ නික්මුවක් *අර්භයා* වදාළ ගාවාවකි.)

47.4. පුප්ඵානි හේ'ව පවිනන්තං.

- බ්‍යාසත්තමනසං නරං.

සුත්තං ගාමං මහෝසෝ'ව

- මච්චු ආදාය ගච්ඡති

මල්කාරයෙක්, නෙලාගන්නට මල් සොය සොයා ගහක් ගානෙ යනවා වගේ, මේ කම් සැපයට ඇඳිණු පුද්ගලයා කාමයම භොය භොය යනවා. අන්තිමේදී ගමක මිනිස්සු නිදාගෙන සිටිද්දීම මහ ගංවතුරක් ඇවිත් ඔවුන්ව මුහුදට ගහගෙන යනව වගේ, මාරයා විසින් ඒ පුද්ගලයාවත් අපා දුකට අරගෙන යනවා.

(සැවැත් ගුවරදී විච්චිනා ගාකප්පයා *අර්භයා* වදාළ ගාවාවකි.)

48.5. පුප්ඵානි හේව පච්චන්තං

- බ්‍යාසත්තමනසං නරං

අතිත්තං යේව කාමේසු

- අන්තකෝ කුරුතේ වසං

මල්කාරයෙක්, නෙලාගන්ට මල් සොය සොයා ගහක් ගානෙ යනවා වගේ, මේ කම් සැපයට ඇළුණු පුද්ගලයා කාමයම හොය හොය යනවා. අන්තිමේදී ඔහු මාරයාගේ ග්‍රහණයට හසුවෙන්නෙ, ඒ කාමයන් ගැන තෘප්තියකට පත් නොවී සිටිද්දීමයි.

(සැවැත් නුවරදී නිජ්ජිකා ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

49.6. යථාපි භමරෝ පුප්ඵං

- වණ්ණගන්ධං අහේඨයං

පළේති රසමාදාය - ඒවං ගාමේ මුනී චරේ

බඹරා මල් පැණි අරගෙන පියඹා යන්නේ, ඒ මලේ සුන්දරත්වයත්, සුවඳත් වනසන්නෙ නැතිවයි. මුනිවරයාත් ගමේ පිඬුසිඟා වඩින්නෙ අන්ත ඒ විදිහටයි.

(සැවැත් නුවරදී චර්ජර්‍ය කෝසිය ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

50.7. න පරේසං විලෝමානි

- න පරේසං කතාකතං
- අත්තනෝ'ව අවෙක්ඛෙය්‍ය
- කතානි අකතානි ච

අනුන්ගේ වචනවල ඇදකුඳ හොයන්ට ඕනෙනැ. අනුන් කළ - නොකළ දේවල් ගැන සොයන්ට ඕනෙත් නැ. තමන් ගැනම බලාගත්තහම ඇති. තමන් කළ නොකළ දේ ගැන බලාගත්තහම ඇති.

(සැවැත් නුවරදී නාඨික ආර්යව්‍යායා අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

51.8. යථාපි රුචිරං පුප්ඵං

- වණ්ණවන්තං අගන්ධකං
- ඵ්ඵං සුභාසිකා වාචා
- අඵලා හෝති අකුබ්බතෝ

ලස්සන මලක් තියෙනවා. හරිම පැහැපත්. ඵ් වුණාට කිසි සුවඳක් කැ. අන්ත ඵ් වගේමයි, බුදු සම්ඳන් වදාළ ශ්‍රී සද්ධර්මය වුණත් අනුගමනය නොකරන කෙනෙකුට වැඩක් නැ.

(සැවැත් නුවරදී ඡන්තපාණී උපාසක අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

52.9. යථාපි රුචිරං පුප්ඵං

- වණ්ණවන්තං සගන්ධකං

ඒවං සුභාසිකා වාචා

- සඵලා හෝති පකුඛිබ්බෝ

ලස්සන මලක් තියෙනවා. හරිම පැහැපත්. ඒ වගේම හරිම සුවදයි. අන්න ඒ වගේමයි. බුදු සමිඳුන් වදාළ අනුගමනය කළොත්, සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබන්න පුළුවන්.

(සැවැත් නුවරදී ඡන්තපාණී උපාසක ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

53.10. යථාපි පුප්ඵරාසිම්භා

- කයිරා මාලාගුණේ බහු

ඒවං ජාතේන මච්චේන

- කත්තඛිබ්බං කුසලං බහුං

දක්ෂ මල්කාරයෙක් ලස්සන මල් ගොඩක් එකතු කරලා මල් මාලා ගොඩක් ගොතනවා වගේ, මිනිස් ලෝකෙ ඉපදිවිච කෙනා ඒ විදිහටම පුළුවන් තරම් කුසල්මයි කරගන්න ඕනෙ.

(සැවැත් නුවරදී විශාඛා උපාසිකාව ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

54.11. න පුප්ඵගන්ධෝ පටිවාතමේති

න වන්දනං තගරමල්ලිකා වා

සනඤ්ච ගන්ධෝ පටිවාතමේති

සබ්බා දිසා සප්පුරිසෝ පවාති

මල් සුවඳ උඩු සුළඟෙ හමා යන්නෙ නෑ.
සඳුන්, තුවරලා, සීනිද්ද, බෝලිද්ද කොච්චර සුවඳ
වුණත්, උඩු සුළඟෙ හමන්නෙ නෑ. නමුත්,
සත්පුරුෂයින්ගේ ගුණ සුවඳ උඩු සුළඟෙ පවා
හමනවා. සත්පුරුෂයා හැම දිසාවක්ම සුවඳවත්
කරනවා.

(සැවැත් නුවරදී ආනන්ද තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිතයා විදාළ ගාථාවකි.)

55.12. වන්දනං තගරං වාපි - උප්පලං අථ වස්සිතී
ඒතේසං ගන්ධජාතානං

- සීලගන්ධෝ අනුක්තරෝ

සඳුන්, තුවරලා, මානෙල්, සමන් පිච්ච කියන
ඔය මල්වල සුවඳට වඩා, ගුණවතුන්ගේ සිල් සුවඳ
කොයිතරම් උතුම්ද.

(සැවැත් නුවරදී ආනන්ද තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිතයා විදාළ ගාථාවකි.)

56.13. අප්පමත්තෝ අයං ගන්ධෝ

යායං තගරවන්දනී

යෝ ව සීලවතං ගන්ධෝ

වාති දේවේසු උත්තමෝ

සඳුන්, තුවරලා වගේ මල්වල තියෙන්නෙ සුවඳ විකයි. ඒ වුණාට, සිල්වතුන්ගේ ගුණ සුවඳ ඊට වඩා උතුම්. දෙවිලොවටත් හමාගෙන යනවා.

(වේඨවනාභාවයේදී ඔහා කක්ඝ්‍ය තෙරුන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

57.14. තේසං සම්පන්නසීලානං
අප්පමාදවිහාරිනං
සම්මදඤ්ඤා විමුක්තානං
මාරෝ මග්ගං න වින්දති

ඒ රහතන් වහන්සේලා සීලවත්තයි. අප්‍රමාදීව මයි ධර්මයේ හැසිරෙන්නේ. ආර්ය සත්‍ය අවබෝධය තුළින් දුකින් නිදහස් වෙලයි ඉන්නෙ. උන්වහන්සේලා වඩින මග මාරයාට නම් දූනගන්ට බෑ.

(වේඨවනයේදී ගෝඨක තෙරුන්ගේ පිරිනිවන් පෑම ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

58.15. යථා සංකාරධානස්මිං
- උප්ප්ඤ්ඤාස්මිං මහාපථේ
පදුමං තත්ථ ජායේථ - සුවිගන්ධං මනෝරමං
මහපාර අයිනෙ කුණු දාන ලොකු වතුර

වළවල් තියෙනවා. ඔය මඩ වතුරෙ නෙළුමක් පිපෙනවා. ඒ නෙළුම් මල හරිම සුවදයි. හරිම ලස්සනයි.

59.16. ඒවං සංකාරභූතේසු - අන්ධභූතේ පුපුර්ජනේ
අතිරෝවති පඤ්ඤාය
- සම්මාසම්බුද්ධසාවකෝ

මේ අන්ධබාල පෘථග්ජනයන්ගේ ලෝකෙන් ඔය විදිහමයි. කුණු දාන වතුර වළක් වගේ. නමුත් ඔය ලෝකෙමයි සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් බබලන්නේ. මඬේ පිපිව්ව සුවද නෙළුමක් වගේ.

(ජේතවන ඥානපීඨේ ගභනීන්ත ජ්‍යෙෂ්ඨා චෛත්‍ය ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

මල් උපමා කොට වදාළ කොටස නිමා විය.
(පුස්ථ වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

5.

අඥාන බාලයා ගැන වදාළ කොටස (බාල වර්ගය)

60.1. දීසා ජාගරතෝ රත්ති

- දීසං සන්තස්ස යෝජනං

දීසෝ බාලානං සංසාරෝ

- සද්ධම්මං අවිජානනං

නොනිදා අභැරගෙන ඉන්න කෙනාට, රාත්‍රිය ගොඩාක් දිගයි. වෙහෙසට පත්වෙච්ච කෙනාට යොදුන ගොඩක් දිගයි. අන්න ඒ විදිහමයි, සද්ධර්මය අවබෝධ නොකරගත්තු බාලයන්ගේ සංසාර ගමනත් බොහෝම දිගයි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ භාජ සේවකයෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිත ගාථාවකි.)

61.2. වරඤ්චේ නාධිගච්ඡෙය්‍ය

- සෙය්‍යං සද්දිසමත්තනෝ
- ඒකචරියං දල්භං කයිරා
- නත්ථි බාලේ සභායතා

එක්කෝ තමන්ට වඩා උසස් කෙනෙක්වයි ආශ්‍රයට සොයාගන්න ඕනේ. එහෙමත් නැත්නම් තමන්ට සමාන ගුණධර්ම තියෙන කෙනෙක්වයි ආශ්‍රයට සොයාගන්නට ඕනේ. එහෙම කෙනෙකුත් සෙයාගන්න නැත්නම්, දැඩි අධිෂ්ඨානයකින් හුදෙකලාවේ තනි යම ජීවත්වෙන්නට ඕනේ. අසත්පුරුෂයන් එක්ක යාචකම් ඕනේ නෑ.

(සැවැත් හුවුණු මහාකස්සප තෙවැන්නේ ගෝලයෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිත ගාථාවකි.)

62.3. පුත්තා මත්ථි ධනම්මත්ථි

- ඉති බාලෝ විහඤ්ඤති
- අත්තා හි අත්තනෝ නත්ථි
- කුතෝ පුත්තා කුතෝ ධනං

“අනේ මට දරුමල්ලො ඉන්නවා. මට සල්ලි

බාගෙ තියෙනවා” කියල අඥාන පුද්ගලයා ඒ මත්තේම හැපෙනවා. නමුත්, තමන්ට තමන්වත් නෑ. එහෙම එකේ දරුමල්ලො කොහෙන්ද? සල්ලි බාගෙ කොහෙන්ද?

(සැවැත් නුවර්දී ආනන්ද සිටුවර්ගා ජර්නාලා වදාළ ගාථාවකි.)

63.4. යෝ බාලෝ මඤ්ඤති බාලං

- පණ්ඩිතෝ වා'පි තේන සෝ

බාලෝ ච පණ්ඩිතමානී

- ස චේ බාලෝ'ති වුව්චති

යම්කිසි අඥාන පුද්ගලයෙක් තමන්ගේ අඥානකම දන්නවා නම්, ඔහු නුවණැත්තෙක් වෙන්නට හේතු වෙන්නේ ඒකමයි. අඥාන පුද්ගලයා තමන් ගැන හිතාගෙන ඉන්නේ මහා නුවණැත්තෙක් කියලා නම්, ඔහු ඒකාන්තයෙන්ම අඥානයෙක් කියලයි කියන්නට තියෙන්නේ.

(ජේතවන ජයපුණ්ඩ්‍රී ගැට කපන්නන් දෙදෙනෙක් ජර්නාලා වදාළ ගාථාවකි.)

64.5. යාවජ්චම්පි චේ බාලෝ

- පණ්ඩිතං පයිරුපාසති

න සෝ ධම්මං විජානති

- දඬිබ්බි සුපරසං යථා

අඥාන පුද්ගලයෙක් තමන්ගේ මුළු ජීවිත කාලය පුරාවටම නුවණැති මුනිවරයෙක්ව ඇසුරු කළත්, ඔහු නම් ධර්මය අවබෝධ කරන්නේ නැ. හොද්දක රසය නොතේරෙන හැන්දක් වගේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ උද්දායී තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා විදාල ගාථාවකි.)

65.6. මුහුත්තමපි චේ විඤ්ඤ

- පණ්ඩිතං පයිරුපාසති

බිජ්ජං ධම්මං විජානාති

- ජීවිතා සුපරසං යථා

බුද්ධිමත් පුද්ගලයා සුළු මොහොතකට හරි, නුවණැති මුනිවරයෙක්ව ඇසුරු කළොත්, ඔහු ඉතා ඉක්මනින් ධර්මය අවබෝධ කරගන්නවා. හොද්දක රසය වහාම දැනගන්න දිවක් වගේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨා විදාල ගාථාවකි.)

66.7. වරන්ති බාලා දුම්මේධා

අමිත්තේනේව අත්තනා

කරොන්තා පාපකං කම්මං

යං භෝති කට්ඨකප්ඵලං

ප්‍රඥාවක් නැති අසත්පුරුෂයෝ ජීවත් වෙන්නේ තමන්ම තමන්ට හතරුකම් කරමිනුයි. පුළුවන් තරම් පවි කර කර කල් ගෙවනවා. අන්තිමේදී කට්ඨක විපාක විදිනට සිද්ධ වෙනවා.

(චේඛිනසේදී ඥානබ්‍රහ්ම කුෂ්ඨ භෝගියා අභ්‍යාසා චදාළ ගාථාවකි.)

67.8. න තං කම්මං කතං සාධු

- යං කත්වා අනුතප්පති

යස්ස අස්සුමුඛෝ රෝදං - විපාකං පටිසේවති

යම් දෙයක් කළාට පස්සේ, ඒ ගැන පසුතැවෙන්නට සිදුවෙනවා නම්, කඳුළු හල හලා, හඬා ඒකේ විපාක විදිනට සිදුවෙනවා නම්, එබඳු පවි කරනට හොඳ නෑ.

(ජේතවන අසුච්චේදී චික්ඛ්‍යා ගොවිසේකු අභ්‍යාසා චදාළ ගාථාවකි.)

68.9. තඤ්ච කම්මං කතං සාධු

- යං කත්වා නානුතප්පති

යස්ස පතීතෝ සුමනෝ - විපාකං පටිසේවති

යම් දෙයක් කළාට පස්සේ, ඒ ගැන

පසුතැවිල්ලක් ඇතිවෙන්නේ නැත්නම්, ඒ පුණ්‍ය විපාකය විඳින්නට තියෙන්නේ ප්‍රීතියෙන් පිනාගිය සතුටු සිතකින් නම්, එවැනි පින් කරගන්න එක කොයි තරම් හොඳ දෙයක්ද.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨී ශ්‍රමණ මල්කාර්‍යා ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

69.10. මධුවා මඤ්ඤති බාලෝ
යාව පාපං න පච්චති
යදා ච පච්චති පාපං
අථ බාලෝ දුක්ඛං නිගච්ඡති

පච්චිකාරයාට තමන් කරපු පච්චි විපාක නොදෙනතාක්ම, ඒ පච්චි කිරීම මී පැණි වගේ කියලයි හිතෙන්නේ. නමුත් යම් දවසක ඒ පච්චි පලදෙන්නට පටන් ගත්තහම තමයි ඒ අඥාන පුද්ගලයා දුකට වැටෙන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨී තන්ද මාණවකයා ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

70.11. මාසේ මාසේ කුසග්ගේන
බාලෝ භුඤ්ජේථ භෝජනං
න සෝ සංඛාතධම්මානං
කලං අග්ඝති සෝළසිං

අඥාන පුද්ගලයා කෙලෙස් තවනවා කියලා හිතාගෙන, මාසයකට වතාවක්, තණ කොළේක අග තවරපු ආහාර ඩිංගක් අනුභව කළත්, ඒක ධර්මාවබෝධ කළ රහතන් වහන්සේලාගේ ජීවිතයෙන් දහසයෙන් කොටසක් දහසය වතාවකට බෙදලා ගන්න කොටසක් තරම් වත් වටින්නේ නෑ.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී ජම්බුක ආර්යිකයා ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

71.12. න හි පාපං කතං කම්මං

සජ්ජු ඛිරං' ව මුච්චති

ඩහන්තං බාලමන්චේති

භස්මච්ඡන්තෝ'ව පාවකෝ

කිරි නම් ඉක්මනට මිදෙනවා තමයි. නමුත් ඒ විදිහට කෙනෙක් කරපු පාප කර්මය ඉක්මනට විපාක දෙන්නේ නෑ. අළු යට සැඟවෙලා තියෙන ගිනි පුපුරු වගේ තිබිල, නියම වෙලාවට ඒ පාපී පුද්ගලයාව පුච්චමින් පස්සෙන් ලුහුබදිනවා.

(චේතීවනගේදී ජ්‍යෙතයෙක් ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

72.13. යාවදේව අනන්ථාය - ඤාන්තං බාලස්ස ජායති
හන්ති බාලස්ස සුක්කංසං

- මුද්ධමස්ස විපාකයං

අසත්පුරුෂයාගේ යම් කිසි දූනුමක් ඇත්නම්, ඔහුගේ විනාශය පිණිසමයි ඒක හේතු වෙන්නේ. අන්තිමේදී ඒ අසත්පුරුෂයා තමන්ගේ හිස් මුදුන වන නුවණක් වනසාගන්නවා. යහපත් ගතිගුණ ටිකක් හරි ඇත්නම්, ඒකක් වනසාගන්නවා. විනාශය කරාම යනවා.

(වේඨව්‍යයේදී ජ්‍යෙෂ්ඨයන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය වදාළ ගාථාවකි.)

73.14. අසතං භාවනමිච්ඡෙය්‍ය

පුරෙක්ඛාරඤ්ච භික්ඛුසු

ආවාසේසු ච ඉස්සරියං

පූජා පරකුලේසු ච

අඥාන භික්ෂුව ආස කරන්නේ ගරු බුහුමන් ලබන්නටයි. භික්ෂුන් අතරත් මුල් පුටුව ගන්නටයි කැමති වෙන්නේ. ස්ථානවල අධිපති වෙන්නටයි කැමති වෙන්නේ. දායක පවුල්වලින් පුද පූජා ලබන්නටයි කැමති වෙන්නේ.

(ජේතවන අසුච්චේදී ඡුඛම්ච තෙභ්‍රත අත්‍යවශ්‍ය වදාළ ගාථාවකි.)

74.15. මමේව කතංමඤ්ඤන්තු

- ගිහි පබ්බජිතා උභෝ
- මමේව අතිවසා අස්සු
- කිච්චාකිච්චේසු කිස්මිච්චි
- ඉති බාලස්ස සංකප්පෝ
- ඉච්ඡා මානෝ ච වඩ්ඪති

“මේ ගිහි පැවිදි කවුරුත් හැම දෙයක් ගැනම මගෙන් විතරමයි අහන්ට ඕනෙ. ලොකු කුඩා හැම කටයුත්තකදීම මගෙන් විතරමයි උපදෙස් ගන්න ඕනෙ” කියල හිතන එක තමයි බාලයාගේ සිතුවිල්ල. ඒකෙන්මයි ඔහුගෙ පාපී ආසාවනුත්, මාන්තයත් වැඩෙන්නේ.

(ජේතවන ඡායාදිප්පි ඡුඛම්ම තෙරුන් ඡර්ඣායා වදාළ ශාථාවකි.)

75.16. අඤ්ඤා හි ලාභපතිසා

- අඤ්ඤා නිබ්බානගාමිනී
- ඒවමේතං අභිඤ්ඤාය
- හික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකෝ
- සක්කාරං නාභිනන්දෙයා
- විචේකමනුබ්බූහයේ

ලාභ සත්කාර, කීර්ති ප්‍රශංසා උපද්‍රවාගන්න

එක වෙනත් වැඩපිළිවෙලක්. නිවන් අවබෝධ කරන එක වෙනම වැඩපිළිවෙලක්. බුදු සම්පූර්ණයේ ශ්‍රාවක භික්ෂුව ඔය වෙනස හොඳින් අවබෝධ කරගෙනයි ඉන්නේ. ඒ නිසා, ඔහු ලාභ සත්කාර, කීර්ති ප්‍රශංසා වලට කැමති වෙන්නෙ නෑ. බණ භාවනා කිරීමට වුවමනා විවේකයමයි ඇතිකරගන්නෙ.

(ජේතවන අසපුච්ඡේදී අරණ්‍යවාසී තිස්ස තෙරුන් අරනායා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

අඥාන බාලයා ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(බාල වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

6.

නුවණැති සත්පුරුෂයා ගැන වදාළ කොටස (පණ්ඩිත වර්ගය)

76.1. නිධිනං'ව පවත්තාරං.

- යං පස්සේ වජ්ජදස්සිනං.

නිග්ගය්හවාදිං මේධාවිං.

- තාදිසං පණ්ඩිතං භජේ

තදිසං භජමානස්ස

- සෙය්‍යෝ හෝති න පාපියෝ

නිධානයක් තියෙන තැන පෙන්වා දෙන
මිත්‍රයෙක් වගේ, නුවණැත්තා අඩුපාඩු දැක්කම,
කරුණාවෙන් අවවාද කරලා, වරදෙන් මිදෙන්නට උදව්

කරනවා. එබඳු නුවණැති සත්පුරුෂයන්වයි ඇසුරු කළ යුත්තේ. එබඳු උතුමන් ඇසුරු කිරීමෙන් යහපතක් මයි සිදුවෙන්නෙ. අයහපතක් නම් නොවෙයි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ භාද්‍ර කෙරෙහි අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

77.2. මිච්චෙය්‍යනුසාසෙය්‍ය - අසබ්භා ව නිවාරයේ සතං හි සෝ පියෝ භෝති

- අසතං භෝති අප්පියෝ

කළ්‍යාණ මිත්‍රයා වරදින් මිඳෙන්ට අවවාද කරනවා. යහපතේ හැසිරෙන්නට අනුශාසනා කරනවා. පව් වලින් වළක්වාගන්නවා. එබඳු කළ්‍යාණ මිත්‍රයන්ව නුවණැති සත්පුරුෂයන්ට හරි ප්‍රියයි. නමුත් අසත්පුරුෂයින්ට ඔවුන්ව අප්‍රියයි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ පුනඛිඛ්‍යුක දෙදෙනා අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

78.3. න භජේ පාපකේ මිත්තේ

- න භජේ පුරිසාධමේ

භජේථ මිත්තේ කළ්‍යාණේ

- භජේථ පුරිසුත්තමේ

පාප මිත්‍රයන්ව ඇසුරු කරන්නට එපා. පහත්

අදහස් ඇති පුද්ගලයන්වත් ඇසුරු කරන්ට එපා. කළහාණ මිත්‍රයන්ව ඇසුරු කරන්න. සීල, සමාධි, ප්‍රඥා ආදී ගුණ දහම් පිරුණු උතුම් පුද්ගලයන්ව ඇසුරු කරන්න.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී ඡන්ත තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

79.4. ධම්මපීතී සුඛං සේති

- විප්පසන්තේන චේතසා

අරියප්පච්චේදිතේ ධම්මේ

- සදා රමති පණ්ඩිතෝ

ධර්මාවබෝධයෙන් සිත් සතන් පහන් කරගත් නුවණැති පින්වතුන්, ධර්ම ප්‍රීතියෙන් යුක්තව සැප සේ කල් ගෙවනවා. ඒ නුවණැති සත්පුරුෂයා, බුද්ධාදී ආර්යයන් වහන්සේලා වදාළ ශ්‍රී සද්ධර්මයට හැමදාම ඇළුම් කරනවා.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී චෛත්‍යාරාධන තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

80.5. උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා

උසුකාරා නමයන්ති තේජනං

දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා

අත්තානං දමයන්ති පණ්ඩිතා

කුඹුරුවලට වතුර ගෙනියන අය තමන් කැමති විදිහට ඇල වේලි කපාගෙන වතුර ගෙනියනවා. හී වඩුවො හී දඬු නවලා, සකස් කරන්නෙ තමන්ට ඕන විදිහටයි. වඩු බාසුන්නැහේලා ලී දඬු නවලා, ලී බඩු හදන්නෙ තමන්ට ඕනෙ විදිහටයි. නුවණැති උදවිය අන්න ඒ විදිහටයි තමන්ව දමනය කරගන්නේ.

(ජේතවන අසුප්පේදී ජණ්ඩිත ඤාමණ්ණිභයන් අරනායා වදාළ ගාථාවකි.)

81.6. සේලෝ යථා ඒකසනෝ - වාතේන න සමීරති ඒවං නින්දාපසංසාසු - න සමිඤ්ජන්ති පණ්ඩිතා

තනි කළුගල් පර්වතයක්, කොයිතරම් තදින් හුළු හැමුවත් සෙලවෙන්නෙ නෑ. නුවණැති සත්පුරුෂයෝ අන්න ඒ වගේ තමයි. නින්දා ප්‍රශංසා වලට සෙලවෙන්නෙ නෑ.

(ජේතවන අසුප්පේදී මුකුණ්ටක නද්දිය තෙරුන් අරනායා වදාළ ගාථාවකි.)

82.7. යථාපි රහදෝ ගම්භිරො - විප්පසන්නෝ අනාවිලෝ

ඒවං ධම්මානි සුත්වාන

- විජ්ජිකානි පණ්ඩිතා

මහා විලක් තියෙනවා. ඒක ගැඹුරැයි. වතුර පැදිලා තියෙන්නේ. කැලඹිලා නෑ. අන්න ඒ විදිහමයි. ශ්‍රී සද්ධර්මයට සවන් දෙන නුවණැති සත්පුරුෂයෝ ඒ ගැන ගොඩක් පහදිනවා.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී කාණ්ඩානාච ජර්නායා චදාළ ගාථාවකි.)

83.8. සබ්බත්ථ චේ සප්පුරිසා චජන්ති

න කාමකාමා ලපයන්ති සන්තෝ

සුඛේන චුට්ඨා අථ වා දුඛේන

නෝච්චාවචං පණ්ඩිතා දස්සයන්ති

සත්පුරුෂ උතුමන් හැම දෙයක් ගැනම ඇති ආශාව දුරුකර ගන්නවා. තමන් කැමති දේවල් ලබාගන්න ආසාවෙන්, ඒ ශාන්ත මුනිවරු වාටු බස් දොඩන්නේ නෑ. ඒ නිසා සැපක් ලැබුණත්, දුකක් ලැබුණත් නුවණැති උතුමන් ඒ සැප දුකට අනුව උස් පහත් වෙන්නේ නෑ.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී හිඟන්තන්ට ජොස් නැගූ නිකායුත් වහන්සේලා ජර්නායා චදාළ ගාථාවකි.)

84.9. න අත්තභේතු න පරස්ස භේතු
 න පුත්තමිච්ඡේ න ධනං න රට්ඨං
 න ඉච්ඡෙය්‍ය අධම්මේන සමිද්ධිමත්තනෝ
 ස සීලවා පඤ්ඤවා ධම්මිකෝ සියා

නුවණැත්තා තමන් සඳහාවත් පව් කරන්නෙ නෑ. අනුන් නිසාවත් පව් කරන්නෙ නෑ. ඔහුට අධාර්මිකව ලැබෙන දූ දරුවො ඕනෙත් නෑ. ධනයක් ඕනෙත් නෑ. කොටින්ම අධාර්මිකව ලැබෙන කිසි දියුණුවකට ඔහු කැමති නෑ. ඇත්තෙන්ම ඔහු සිල්වතෙක්. ප්‍රඥාවන්තයෙක් වගේම ධාර්මික කෙනෙක් වෙනවා.

(ජේතවන ඥානපුත්තී ධර්මික තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චර්යා චර්යාල භාවිතය.)

85.10. අප්පකා තේ මනුස්සේසු
 - යේ ජනා පාරගාමිනෝ
 අථායං ඉතරා පජා - තීරමේවානුධාවති

මේ මනුෂ්‍යයින් අතර සංසාරෙන් එතෙර වෙලා නිවන කරා යන්නෙ ඉතාම ටික දෙනයි. අනික් පාඨග්ජන උදවිය ඔක්කොම ආයෙමත් මේ සංසාරට මයි. මෙතෙරටමයි දුවගෙන එන්නෙ.

(ජේතවන අශ්වමේඛී දැනමට යවන් දීම අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

86.11. යේ ව ඛෝ සම්මදක්ඛාතේ
ධම්මේ ධම්මානුවත්තිතෝ
තේ ජනා පාරමෙස්සන්ති
මච්චුධෙය්‍යං සුදුන්තරං.

තථාගතයන් වහන්සේ නමක් විසින් ඉතා පිරිසිදුව පවසන ලද බුදු සසුන තුළ යම් කෙනෙක් ඒ ධර්මයට අනුකූල ජීවිතයක් ගෙවනවා නම්, අන්ත ඒ උදවිය එතෙර වෙන්ට ඉතාමත් දුෂ්කර වූ මේ මාර උගුලෙන් ගැලවෙලා සංසාරෙන් එතෙර වීම වූ නිවන කරාම යනවා.

(ජේතවන අශ්වමේඛී දැනමට යවන් දීම අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

87.12. කණ්භං ධම්මං විප්පභාය
- සුක්කං භාවේඨ පණ්ඨිතෝ
ඕකා'නෝකං ආගම්ම - විචේකේ යන්ඨ දුරමං.

නුවණැති පුද්ගලයා අකුසල් දුරුකරනවා. ඒ වගේම ඔහු කුසලක් වඩන්ට ඕනෙ. ඊට පස්සේ ගිහි ජීවිතේ අත්හැරලා අනගාරික සාසනයටත් ඇතුළු වෙනවා. සාමාන්‍ය ජනතාවට අමාරු හුදෙකලා

විවේකය තියෙනවා.

88.13. තනුහිරනිමිච්ඡෙය්‍ය හිත්වා

- කාමේ අකිඤ්චනෝ
- පරියෝදපයො අත්තානං
- චිත්තක්ලේසේහි පණ්ඩිතෝ

අන්න ඒ විවේකයට ඇලී සිටීමටයි ඔහු කැමති වෙන්නෙ. කාමයන් අත්හැරලා, නිකෙලෙස් ජීවිතයක් කරා යන ඒ නුවණැත්තා තමන්ගේ සිත කෙලෙස් වලින් ඉවත් කරගෙන පිරිසිදු කරගන්නවා. (ජේතවන ආරාමේදී ජනකියයක් නිකායන් ආරාමය වදාළ ගාවාවකි.)

89.14. යේසං සම්බෝධිඅංගේසු

- සම්මා චිත්තං සුභාවිතං
- ආදානපටිනිස්සග්ගේ - අනුපාදාය යේ රතා
- බිණාසවා ජුතිමන්තෝ
- තේ ලෝකේ පරිනිබ්බතා.

යම් කෙනෙකුගේ සිත බොජ්ඣංග ධර්ම තුළ ඉතා හොඳින් දියුණු වෙලා තියෙනවා නම්, සියළු බැඳීම් දුරුකරලා, උපාදාන රහිත වූ අමා නිවනේම

ඇලී තියෙනවා නම්, ආසුවයන් ක්ෂය කරපු ඒ රහතන් වහන්සේලා නුවණින් බබලනවා. උන්වහන්සේලා තමයි මේ ලෝකෙ පිරිනිවන් පාන්නේ.

(ජේතවන අසපුවේදී පත්ඨියයක් නික්මුණ අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

නුවණැති සත්පුරුෂයා ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(පණ්ඩිත වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

7.

රහතන් වහන්සේ ගැන වදාළ කොටස (අරහන්ත වර්ගය)

90.1. ගතද්ධිනෝ විසෝකස්ස
- විප්පමුත්තස්ස සබ්බධි
සබ්බගන්ථප්පභිණස්ස - පරිලාභෝ න විජ්ජති

රහතන් වහන්සේ සසර ගමන අවසන් කරලයි
ඉන්නේ. ශෝක රහිතවයි ඉන්නේ. හැම දේකින්ම
මුළුමනින්ම නිදහස් වෙලයි ඉන්නේ. හැම කෙලෙස්
ගැටයක්ම නැති කරලයි ඉන්නේ. ඒ නිසා උන්වහන්සේ
තුළ කිසි කෙලෙස් දාහයක් නෑ.

(පිවික අඹ්බවනයේදී පිවික අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

91.2. උයුඤ්ජනිකි සතිමන්තෝ

- න නිකේතේ රමන්ති තේ
- හංසාව පල්ලං හිත්වා
- ඕකමෝකං ජහන්ති තේ

ඒ රහතන් වහන්සේලා සතර සතිපට්ඨානයේ සිහිය පිහිටුවාගෙනමයි ඉන්නේ. සමථ - විදර්ශනාවේ මයි නැවත නැවත යෙදෙන්නේ. සිව්පසයට හිත ඇලෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා උන්වහන්සේලා වැඩසිටින හැම තැනකම අත්හැරලා බැඳීම රහිත සිතින් පිටත්වෙලා යන්නේ විල අත්හැරලා පියඹා යන හංසයන් වගේ.

(තේඛ්වතයේදී මහා කස්සප තෙරුන් ප්‍රභාසා වදාළ භාවාවකි.)

92.3. යේසං සන්තිවයෝ නත්ථී

- යේ පරිඤ්ඤාතභෝජනා
- සුඤ්ඤතෝ අනිමිත්තෝ ච
- විමොක්ඛෝ යේස ගෝචරෝ
- අකාසේව සකුන්තානං
- ගති තේසං දුරන්තයා

ඒ රහතන් වහන්සේලා තුළ සිව්පසය රැස් කිරීමක් නෑ. වළඳින දානයේ යථාර්ථය උන්වහන්සේලා

දන්නවා. උන්වහන්සේලාට ශුන්‍යතා සමාපත්තියත්, අනිමිත්ත සමාපත්තියත් නිවනත් අරමුණු වෙලයි තියෙන්නෙ. අහසේ පියඹා ගිය කුරුල්ලන්ගේ ගමන් මග කාටවත් දකින්නට බෑ. ඒ වගේම ඒ රහතුන් වැඩිය මගත් කාටවත් දකින්නට බෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චේතවිච්ඡීය තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය ආරාමයේ.)

93.4. යස්සාසවා පරිකම්භා

- ආහාරේ ව අනිස්සිතෝ
- සුඤ්ඤතෝ අනිමිත්තෝ ව
- විමොක්ඛෝ යස්ස ගෝචරෝ
- ආකාසේ'ව සකුන්තානං
- පදං තස්ස දුරන්තයං

ඒ රහතන් වහන්සේලා සියලු කෙලෙස් නැතිකරලයි ඉන්නෙ. වළඳන දානෙ ගැන සිතේ ඇල්මක් නෑ. සුඤ්ඤත සමාපත්තියත්, අනිමිත්ත සමාපත්තියත්, නිවනත් අරමුණු වෙලයි ඉන්නෙ. අහසේ පියඹා ගිය කුරුල්ලන්ගේ පා සටහන් කාටවත් දකගන්නට බෑ. ඒ වගේම නිවනට වඩින රහතුන්ගේ පිය සටහන් කාටවත් දකගන්නට බෑ.

(චේතවනයේදී ජ්‍යෙෂ්ඨ තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය ආරාමයේ.)

94.5. යස්සින්ද්‍රියානි සමථං ගතානි
 අස්සා යථා සාරථිනා සුදන්තා
 පභිණමානස්ස අනාසවස්ස
 දේවා'පි තස්ස පිහයන්ති තාදිනෝ

දක්ෂ රියදුරෙක් විසින් ඉතා හොඳට හීලෑ කරපු අශ්වයන් වගේ, යම් කෙනෙක් තමන්ගේ ඉන්ද්‍රියයන් හොඳට හීලෑ කරගත්තා නම්, මාන්තය නැතිකරපු, කෙලෙස් නැතිකරපු, අකම්පිත සිත් ඇති ඒ රහතන් වහන්සේට දෙවියන් පවා කැමතියි.

(*පූර්වාභාම පූජ්‍යවේදී මහා කච්චාන තෙභූන් පූජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)*

95.6. පඨවිසමෝ නෝ විරුජ්ඣති
 ඉන්ද්‍රිලපමෝ තාදි සුඛිබතෝ
 රහදෝ'ව අපේතකද්දමෝ
 සංසාරා න භවන්ති තාදිනෝ

රහතන් වහන්සේ කා එක්කවත් විරුද්ධ වෙන්නෙ නෑ. මහ පොළොව වගෙයි. අටලෝ දහමින් කම්පා වෙන්නෙ නෑ. ඉන්ද්‍රිලයක් වගේ යහපත් සීලයකින් යුක්තයි. මඩ නැති විලක් වගේ. එබඳු රහතන්

වහන්සේට සංසාර ගමනක් නෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණානන්ද තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිත වදාළ ගාථාවකි.)

96.7. සන්තං තස්ස මනං හෝති

- සන්තා වාචා ව කම්ම ව

සම්මදඤ්ඤා විමුත්තස්ස

- උපසන්තස්ස තාදිනෝ

රහතන් වහන්සේට තියෙන්නේ නිව් සැනසී ගිය හදවතක්. උන්වහන්සේගේ වචනන් නිව්ලා තියෙන්නේ. කයත් නිව්ල තියෙන්නේ. අවබෝධයෙන්ම දුකින් නිදහස් වුණ, උපශාන්ත සිත් ඇති රහතන් වහන්සේ එහෙම තමයි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණානන්ද තෙරුන්ගේ ඤාණානන්ද චරිත වදාළ ගාථාවකි.)

97.8. අස්සද්ධෝ අකතඤ්ඤා ව

සන්ධිවිජේදෝ ව යෝ නරෝ

හතාවකාසෝ වන්තාසෝ

ස වේ උත්තමපෝරිසෝ

යම් කෙනෙක් ඇදහීම ඉක්මවා ගිහින්, ප්‍රත්‍යක්ෂයට පැමිණුනා නම්, පංචුපාදානස්ඛන්ධයට

කෙලෙහි ගුණ සලකන්නේ නැත්නම්, පටිච්ච සමුප්පාදයේ පුරුක් කඩලා දුම්මා නම්, උපදින්නට තියෙන හැම අවස්ථාවක්ම නැති කළා නම්, කෙලෙස් වමනෙ දුම්ම නම්, ඇත්ත වශයෙන්ම ඔහු උතුම් මනුෂ්‍යයෙක්.

(ජේතවන අසුච්චිදී සැරියුත් තෙරුන් අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

- 98.9. ගාමේ වා යදි වා රඤ්ඤේ
  - නින්තේ වා යදි වා ඵලේ
  - යන්ථා'රහන්තෝ විහරන්ති
  - කං භුමිං රාමණෙයාකං

ගමක වේවා, වනාන්තරයක වේවා, නිම්නයක වේවා. කඳු ගැටයක වේවා, රහතන් වහන්සේලා යම් තැනක වැඩඉන්නවා නම්, ඒ බිම ඇත්තෙන්ම සුන්දරයි.

(ජේතවන අසුච්චිදී ඛද්ද්වනීය ථේවන තෙරුන් අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

- 99.10. රමණියානි අරඤ්ඤානි
  - යන්ථ න රමනී ජනෝ
  - විතරාගා රමිස්සන්ති
  - න තේ කාමගච්චිසිනෝ

මහ වනාන්තර හරිම ලස්සනයි. ඒ වුණාට කම් සැප හොයන ජනයා ඒ වනයට ඇලෙන්තෙ නෑ. චීතරාගී වූ රහතන් වහන්සේලා නම් මහ වනයට හරි කැමතියි. උන්වහන්සේලා කම් සැප හොයන්නෙ නැති නිසයි එහෙම වුණේ.

(ජේතවන අසුච්චිදී එක්තරා ස්ත්‍රියක් අරභයා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

රහතන් වහන්සේ ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(අරහන්ත වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

8.

දහස ගැන වදාළ කොටස (සහස්ස වර්ගය)

100.1. සහස්සමපි වේ වාචා - අනත්ථපදසංහිතා
ඒකං අත්ථපදං සෙය්‍යෝ
- යං සුත්වා උපසම්මති

මෙලොවත් පරලොවත් අයහපතට හේතු වන
වචන දාහක් දෙඩුවත් කිසිවැඩක් නෑ. ඒ වුණත්,
අර්ථවත්, එකම එක වචනයක් අහලා ජීවිතය
සංසිදෙනවා නම් අන්න ඒ වචනය තමයි උතුම්.

(වේථවන ජ්‍යප්‍රවේදී නම්බදාඪික ජථනායා වදාළ ගාථාවකි.)

- 101.2. සහස්සම්පි චේ ගාථා - අනන්තපදසංහිතා
 ඒකං ගාථාපදං සෙයොර්
 - යං සුන්වා උපසම්මති

මෙලොවත් පරලොවත් අයහපතට හේතු වන මිත්‍යා දෘෂ්ටික ශ්ලෝක දාහක් දෙඩුවත් කිසිවැඩක් නෑ. ජීවිතාවබෝධය ඇතිවෙන එකම එක ගාථා පදයක් අහලා ජීවිතය සංසිදෙනවා නම් අන්ත ඒ ගාථාපදය තමයි උතුම්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණවීරිය තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණවීරිය විදාළ ගාථාවකි.)

- 102.3. යෝ චේ ගාථාසතං භාසේ
 - අනන්තපදසංහිතා
 ඒකං ධම්මපදං සෙයොර්
 - යං සුන්වා උපසම්මති

යම් කෙනෙක් මෙලොව, පරලොව අයහපත ඇතිකරන ශ්ලෝක සියයක් කිව්වත් වැඩක් නෑ. යම් ධම්මපදයක් අහලා ජීවිතය සංසිදෙනවා නම්, අන්ත ඒ එකම ධම්මපදය තමයි උතුම්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණවීරිය කුණ්ඩලකේසී තෙරණිය ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණවීරිය විදාළ ගාථාවකි.)

103.4. යෝ සහස්සං සහස්සේන
 සංගාමේ මානුසේ ජිනේ
 එකඤ්ච ජෙය්‍ය්‍ය අත්තානං
 ස වේ සංගාමජුත්තමෝ

යම් කෙනෙක් යුද්ධ දාහක් කරලා, දහස් ගණන් මිනිසුන්ව පරදවා, ජයග්‍රහණය කළත්, ඒක නියම ජයග්‍රහණයක් නොවෙයි. නමුත් යම් කෙනෙක් මේ කෙලෙස් යුද්ධයෙන් තමන්ව දිනාගත්තොත්, ඒ තැනැත්තා ඒකාන්තයෙන්ම අර සියලු යුද්ධ දිනපු කෙනාට වඩා උත්තම කෙනෙක් වෙනවා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණකේරී *භෙරණිය ජරණයා වදාළ ගාථාවකි.*)

104.5. අත්තා හවේ ජිතං සෙය්‍යෝ
 යා වායං ඉතරා පජා
 අත්තදන්තස්ස පෝසස්ස
 නිච්චං සඤ්ඤතචාරිනෝ

අත්ත වශයෙන්ම තමන්ව ජයගැනීමමයි උතුම් වෙන්නේ. අනික් ජනයා මොන දේවල් වලින් ජය ගත්තත්, ඒකෙන් වැඩක් වෙන්නෙ නෑ. තමාව

දමනය කරගෙන, නිතරම ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් සිටින පුද්ගලයාටයි ජයග්‍රහණය ලැබෙන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය චෛත්‍යයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍යයේ ගාථාවකි.)

105.6. නේව දේවෝ න ගන්ධබ්බෝ
න මාරෝ සහ බ්‍රහ්මිනා
ජිනං අපජිනං කයිරා
තථාරූපස්ස ජන්තනෝ

දෙවියෙකුටවත්, එබඳු පුද්ගලයෙකුගේ ජයග්‍රහණය වළක්වන්නට බෑ. ගාන්ධර්වයෙකුටවත්, බ්‍රහ්මයෙකුටවත්, මාරයෙකුටවත්, ඒ ජයග්‍රහණය වළක්වන්නට බෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය චෛත්‍යයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍යයේ ගාථාවකි.)

106.7. මාසේ මාසේ සහස්සේන
- යෝ යජේථ සතං සමං
ඒකඤ්ච භාවිතත්තානං - මුහුත්තමපි පූජයේ
සා යේව පූජනා සෙයොගා
- යඤ්චේ වස්සසතං හුතං

දහස් ගණන් වියදම් කරගෙන, මාසයක් ගානෙ යාග කළත්, අවුරුදු සියයක් මුළුල්ලේ යාග කළත්, සිත දියුණු කරගත් රහතන් වහන්සේ නමකට එක් මොහොතක පුද පූජාවක් කළොත්, අර සියක් අවුරුදු මුළුල්ලේ කරපු යාගට වඩා මොහොතකට කළ මේ පූජාවයි ශ්‍රේෂ්ඨ වෙන්නේ.

(වේථිවන ජයප්‍රවේදී සැරියුත් තෙරුන්ගේ මාමා ජභායා වදාළ ගාථාවකි.)

107.8. යෝ ව වස්සසතං ජන්තු

- අග්ගිං පරිවරේ වනේ

ඒකඤ්ච භාවිතත්තානං - මුහුත්තමපි පූජයේ සා යේව පූජනා සෙයොර්

- යඤ්චේ වස්සසතං හුතං

යම් පුද්ගලයෙක් මහ වනයක ඉදගෙන සියක් අවුරුදු මුළුල්ලේ ගිනි පූජාවන් කර කර ඉන්නවට වඩා සිත දියුණු කරගත් එක රහතන් වහන්සේ නමකට මොහොතක් පුද පූජාවන් කළොත්, අවුරුදු සියයක් මුළුල්ලේ කරන අර ගිනි පූජාවට වඩා මොහොතකට කළ මේ පූජාවයි ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නේ.

(වේථිවන ජයප්‍රවේදී සැරියුත් තෙරුන්ගේ යොගොග්‍රහේක ජභායා

වදාළ ගාථාවකි.)

108.9. යං කිඤ්චි සිට්ඨං ව භුතං ව ලෝකේ
 සංවච්ඡරං යජේථ පුඤ්ඤපෙක්ඛෝ
 සබ්බමිපි තං න චතුභාගමේති
 අභිවාදනා උප්පුගතේසු සෙය්‍යො

පින් කැමති කෙනෙක් මේ ලෝකෙ අවුරුද්දක් ගානෙ මහා යාග, පොඩි යාග ආදී මහ දන් දුන්නත්, සෘජු මග ගමන් කරපු රහතන් වහන්සේලාට කරන වන්දනාවකින් හතරෙන් පංගුවක් තරම්වත් ඒක වටින්නෙ නෑ. රහතන් වහන්සේලාට කරන වන්දාවම තමයි ශ්‍රේෂ්ඨ වෙන්නෙ.

(වේථවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණානන්ද ඤාණානන්ද ගොඩ බ්‍රාහ්මණයෙකු
 ජ්‍යෙෂ්ඨ වදාළ ගාථාවකි.)

109.10. අභිවාදනසීලිස්ස

නිව්චං වද්ධාපවාසිනෝ
 වන්තාරෝ ධම්මා වසිසන්ති
 ආයු වණ්ණෝ සුඛං ඛලං

සිල්වත් උතුමන්ට වන්දනා කරනවා නම්, ගුණයෙන්, නුවණින් වැඩිහිටියන්ට නිතර සලකනවා

නම්, ඔහු තුළ ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය යන මේ ගුණ හතරම වැඩෙනවා.

(දීඝලම්බක වනයේදී දීඝායු කුමභූ ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

110.11. යෝ ව වස්සසතං ජීවේ
දුස්සීලෝ අසමාහිතෝ
ඒකා'හං ජීවිතං සෙයොරා
සීලවන්තස්ස ක්‍රමායිතෝ

යම් කෙනෙක් දුස්සීලව, විත්ත සමාධියක් නැතුව, සියයක් අවුරුදු ජීවත් වෙනවාට වඩා, සිල්වත් වෙලා, ධ්‍යාන වඩමින් එක දවසක් ජීවත්වෙන එක ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(ජේතවන පූජ්‍යවේදී සංකිත්ථි සාමණේරයන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

111.12. යෝ ව වස්සසතං ජීවේ
දුප්පඤ්ඤෝ අසමාහිතෝ
ඒකාහං ජීවිතං සෙයොරා
පඤ්ඤවන්තස්ස ක්‍රමායිතෝ

යම් කෙනෙක් ප්‍රඥාවකුත් නැතිව, විත්ත සමාධියකුත් නැතුව, සියයක් අවුරුදු ජීවත් වෙනවාට

වඩා, ප්‍රඥාව ඇති කරගෙන සමථ විදර්ශනා වඩමින් එක දවසක් ජීවත්වෙන එක ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(ජේතවන ඡූජ්‍යවේදී බ්‍රාහ්මකෝණ්ඩකද්දැදු තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

112.13. යෝ වේ වස්සසනං ජීවේ

- කුසිතෝ හීනවිරියෝ
- ඒකාහං ජීවිතං සෙය්‍යෝ
- විරියමාරහතෝ දළ්භං

යම් කෙනෙක් නිවන් මගේ හැසිරෙන්නට උත්සාහයක් නැතිව, සමථ විදර්ශනා වඩන්නට විරියක් නැතිව, අවුරුදු සියයක් ජීවත් වෙනවාට වඩා, දැඩි විරියකින් යුක්තව, සමථ විදර්ශනා වඩමින් එක දවසක් ජීවත්වෙන එක ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(ජේතවන ඡූජ්‍යවේදී ඤාණානන්ද තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

113.14. යෝ වේ වස්සසනං ජීවේ

- අපස්සං උදයව්‍යයං
- ඒකාහං ජීවිතං සෙය්‍යෝ
- පස්සතෝ උදයව්‍යයං

යම් කෙනෙක් පංච උපාදානස්කන්ධයේ හට

ගැනීමක්, නැතිවීමක් විදර්ශනා ප්‍රඥාවෙන් නොදැක, අච්චරුදු සියයක් ජීවත් වෙනවාට වඩා, පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍ය දැකීමින් එක දවසක් ජීවත්වෙන එක ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(ජේතවන ඡූජාවේදී පටාචාරා තෙරණිය ඡූජායා චූජාල ගාථාවකි.)

114.15. යෝ වේ වස්සසනං ජීවේ

- අපස්සං අමතං පදං

ඒකානං ජීවිතං සෙය්‍යෝ

- පස්සතෝ අමතං පදං

යම් කෙනෙක් ඒ අමා නිවන අවබෝධ නොකොට, සියයක් අච්චරුදු ජීවත් වෙනවාට වඩා ඒ අමා නිවන අවබෝධ කරගෙන, එක දවසක් ජීවත්වීම ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(ජේතවන ඡූජාවේදී කිංශගෝතරී ඡූජායා චූජාල ගාථාවකි.)

115.16. යෝ වේ වස්සසනං ජීවේ

- අපස්සං ධම්මමුත්තමං

ඒකානං ජීවිතං සෙය්‍යෝ

- පස්සතෝ ධම්මමුත්තමං.

යම් කෙනෙක් මේ උතුම් ධර්මය අවබෝධ

නො කොට අවුරුදු සියයක් ජීවත් වෙනවාට වඩා මේ උතුම් ධර්මය අවබෝධ කරගෙන එක දවසක් ජීවත්වෙන එක ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(ජේතවන අසුච්චේදී බහුජුත්ත තෙරණිය අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

දහස ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(සහස්ස වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

9.

පව් කිරීම ගැන වදාළ කොටස (පාප වර්ගය)

116.1. අභිනිවර්ථ කල්‍යාණේ

- පාපා විත්තං නිවාරයේ
දන්ධං හි කරොතො පුඤ්ඤං
- පාපස්මිං රමති මනෝ

දාන, සීල, භාවනා ආදී යහපත් පින්කම්
ඉක්මනට කරගන්නට ඕනේ. ඒ වගේම පාපයෙන්
හිත වළක්වගන්නටත් ඕන. ඕනකමක් නැතුව, පමා වෙවි
පින් කරගන්නට ගියොත්, තමන්ටත් නොදැනීම පව
වලට හිත ඇලෙනවා.

(ජේතවන ඥාණවේදී චූළේකසාවක ජ්‍යෙෂ්ඨ චූළ ගාථාවකි.)

117.2. පාපං චේ පුරිසෝ කයිරා
 නං තං කයිරා පුනථපුනං
 න තම්භි ඡන්දං කයිරාථ
 දුක්ඛෝ පාපස්ස උච්චයෝ

යම්කිසි පුද්ගලයෙක් නො තේරුම්කමකින් සිත, කය, වචනය කියන තුන් දොරින් යම් පවක් කළොත්, ආයෙ ආයෙමත් නම් ඒ පාපය කරන්ට එපා. එබඳු පව් ගැන හිතේ කැමැත්තක්වත් ඇතිකරගන්ට එපා. ‘දුක්’ කියල කියන්නෙ පවටම යි. (ජේතවන ඥාණවේදී චූළේකසාවක ජ්‍යෙෂ්ඨ චූළ ගාථාවකි.)

118.3. පුඤ්ඤං චේ පුරිසෝ කයිරා
 කයිරාථේතං පුනථපුනං
 තම්භි ඡන්දං කයිරාථ
 සුඛෝ පුඤ්ඤස්ස උච්චයෝ

යම්කිසි පුද්ගලයෙක් ශුද්ධාවෙන් යුක්තව, සිත, කය, වචනය යන තුන් දොරින් පින් කළොත්, ආයෙ ආයෙමත් කරගන්න ඕන වෙන්නෙ ඒ පින්මයි. පින් කිරීම ගැනමයි හිතේ කැමැත්ත ඇතිකරගන්න ඕන. "

සැප” කියල කියන්නෙ පිනටමයි.

(ජේතවන ජය්‍යුච්චි ලාජා දෙව්දූව ජ්‍යායා චූළ ගාථාවකි.)

119.4. පාපෝ’පි පස්සති හදුං - යාව පාපං න පච්චති
යදා ච පච්චති පාපං

- අඵ පාපෝ පාපානි පස්සති

කරගත්තු පච්චි විපාක නොදී තියෙන කල් විකරයි. ඒ පුද්ගලයාට ඒ පච්චි ලස්සන දෙයක් වගේ ජේන්නෙ. නමුත් විපාක දෙන්න පටන්ගත්තු දවසට තමයි ඒ පච්චල හැබෑ ස්වභාවය ඒ පාපී පුද්ගලයාට ජේන්නේ.

(ජේතවන ජය්‍යුච්චි ජුනේච්චි ඤාණාගාමිණී චාලිගයේ ඤාණී දෙව්දූව ජ්‍යායා චූළ ගාථාවකි.)

120.5. භද්‍රෝ’පි පස්සති පාපං - යාව හදුං න පච්චති
යදා ච පච්චති හදුං - අඵ භද්‍රෝ භද්‍රානි පස්සති

කරගත්තු පින් විපාක නොදී තියෙන කල් විකරයි ඒ පුද්ගලයාට පාඩුව ජේන්නේ. නමුත් විපාක දෙන්න පටන්ගත්තු දවසට තමයි ඒ පින් හැබෑ ස්වභාවය අඳුනගන්නේ.

(ජේතවන ජය්‍යුච්චි ජුනේච්චි ඤාණාගාමිණී චාලිගයේ ඤාණී දෙව්දූව

අභ්‍යාසා චදාළ ගාථාවකි.)

121.6. මා'පමඤ්ඤේඨ පාපස්ස

- න මන්තං ආගමිස්සති

උදබින්දුනිපාතේන - උදකුම්භෝ'පි පූරති

පූරති ඛාලෝ පාපස්ස

- ථෝකථෝකම්පි ආචිතං

“ඕක ඉතින් පොඩි පවක් නෙ” කියලා තමන්ට විපාක දෙන්නට තමා කරා එන්නෙ නෑ කියලා ගණන් නොගෙන ඉන්නට එපා. වතුර වුණත් බිංදුව බිංදුව වැටිලා තමයි කලයක් පිරෙන්නෙ. අඥාන පුද්ගලයාත් ටික ටික වුණත් පව් කරන කොට, ඒ පව් එකතු වෙලා අන්තිමේදී ජීවිතය පව් වලින්ම පිරිලා යනවා.

(ජේතවන අසුචේදී සඟ්‍යතු ජේ ගෑන නොසැළකිලිමත් වූ නික්මුණක් උදෙසා චදාළ ගාථාවකි.)

122.7. මා'පමඤ්ඤේඨ පුඤ්ඤස්ස

- න මං තං ආගමිස්සති

උදබින්දුනිපාතේන - උදකුම්භෝ'පි පූරති

පූරති ධීරෝ පුඤ්ඤස්ස

- ථෝකථෝකම්පි ආචිතං

“ඕක ඉතින් පොඩි පිනක් නෙ” කියලා තමන්ට විපාක දෙන්නට තමා කරා එන්නෙ නෑ කියලා ගණන් නොගෙන ඉන්නට එපා. චතුර වුණත් බිංදුව බිංදුව වැටිලා තමයි කලයක් පිරෙන්නෙ. බුද්ධිමත් පුද්ගලයාත් ටික ටික වුණත් පින් කරන කොට, ඒ පින් එකතු වෙලා අන්තිමේදී ජීවිතය පිනෙන්ම පිරිලා යනවා.

(ජේතවන අසපුරේදී බ්‍රිලාල ජාදක ඝට්ඨනා අභ්‍යාස වදාළ ගාථාවකි.)

123.8. වාණිජෝ’ව භයං මග්ගං.

- අප්පසත්ථෝ මහද්ධනෝ

විසං ජීවිතුකාමෝ’ව - පාපානි පරිචජ්ජයේ

හොඳට මිළ මුදල් තියෙන වෙළෙන්දෙකුට සේවකයන් ටික දෙනයි නම් ඉන්නෙ, ඔහු භයානක ගමන් බිමන් අත්හරිනවා. ජීවත්වෙන්නට ආස කෙනා භයානක වස විස වර්ග ආහාරයට ගන්නෙ නෑ. ඒ විදිහට හැම පවක්ම දුරු කළ යුතුයි.

(ජේතවන අසපුරේදී චෛත්‍ය චෙළෙන්දා අභ්‍යාස වදාළ ගාථාවකි.)

124.9. පාණිමිහි චේ වණෝ නාස්ස

- භරෙය්‍ය පාණිනා විසං.

නාඛිබණං විසමන්චේති

- නක්ථි පාපං අකුබ්බතෝ

අතේ තුවාලයක් නැත්නම්, ඒ අතින් ඕනෑම වසක් විසක් වුණත් අරගෙන යන්ට පුළුවනි. අතේ තුවාලයක් නැති නිසා ඒ විස ශරීරයට ඇතුළු වෙන්නෙ නෑ. අන්න ඒ වගේම පව් නොකරන කෙනෙකුට විපාක දෙන්නට පාපයක් නෑ.

(වේථිවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණානන්ද වැද්දා ජ්‍යෙෂ්ඨ වදාළ ගාථාවකි.)

125.10.යෝ අප්පදුට්ඨස්ස නරස්ස දුස්සති

සුද්ධස්ස පෝසස්ස අනංගණස්ස

තමේව බාලං පච්චේති පාපං

සුබ්බමෝ රජෝ පටිචාතං'ව ඛිත්තෝ

කාටවත් අපරාධයක් නොකරන, නිකෙලෙස්, පිරිසිදු කෙනෙකුට කචිරුහරි අපරාධයක් කළොත්, උඩු හුළඟට දාපු සියුම් දූවිල්ලක් ආපසු තමන් කරාම එනව වගේ, ඒ අඥාන පුද්ගලයා කරාම නපුරු විපාක ගමන් කරනවා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණානන්ද වැද්දා ජ්‍යෙෂ්ඨ වදාළ ගාථාවකි.)

126.11. ගබ්භමේකේපපජ්ජන්ති

- නිරයං පාපකම්මිනෝ
- සග්ගං සුගතිනෝ යන්ති
- පරිනිබ්බන්ති අනාසවා

සමහර කෙනෙක් ආයෙමත් ගර්භාෂයක උපදිනවා. පව් කරගත්තු උදවිය නිරයේ උපදිනවා. පින් කරගත්තු උදවිය සුගතියෙ උපදිනවා. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කරපු මුනිවරු ආසුව නැතිකරලා පිරිනිවන් පානවා.

(*ඉභ්බාභ කුචුපතිස්ස තෙභූතන් ජථායා වදාළ ගාථාවකි.*)

- 127.12. න අන්තලික්ඛේ න සමුද්දමජ්ඣේධි
 න පබ්බතානං විවරං පවිස්ස
 න විජ්ජති සෝ ජගතිජ්ජදේසෝ
 යත්ථට්ඨිතෝ මුච්චෙය්‍ය පාපකම්මා

යම් තැනක සැඟවිලා, පව්වල විපාකයෙන් ගැලවෙන්න පුළුවන් නම්, එබඳු තැනක් අහසෙන් නෑ. මුහුදු මැදත් නෑ. කන්දක් අස්සෙ ගුහාවක හැංගුනත් නෑ. එබඳු තැනක් ලෝකේ කොහේවත් නෑ.

(*ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ භික්ෂූන් තුන් තමක් ජථායා වදාළ ගාථාවකි.*)

- 128.13. න අන්තලික්ඛේ න සමුද්දමජ්ඣේධි

න පබ්බතානං විවරං පවිස්ස
 න විජ්ජති සෝ ජගතිප්පදේසෝ
 යත්ථට්ඨිතං නප්පසහේථ මච්චු

යම් තැනක සැඟවිලා මරණයෙන්
 ගැලවෙන්නට පුළුවන් නම්, එබඳු තැනක් අහසෙන්
 නෑ. මුහුදු මැදින් නෑ. කන්දක් අසිසෙ ගුහාවක හැංගුනක්
 නෑ. එබඳු තැනක් ලෝකේ කොහේවත් නෑ.

(නිග්‍රෝධාභාම ජ්‍යෙෂ්ඨී ජ්‍යෙෂ්ඨී ඥාණානන්ද භ්‍රූ ජ්‍යෙෂ්ඨී චදාළ
 ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

පව් කිරීම ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
 (පාප වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

10.

දඬුවම් ගැන වදාළ කොටස (දණ්ඩ වර්ගය)

129.1. සබ්බේ තසන්ති දණ්ඩස්ස
සබ්බේ භායන්ති මච්චුනෝ
අත්තානං උපමං කත්වා
න භනෙය්‍ය න සාතයේ

දඬුවම් විදිනට හැම කෙනෙක්ම බයයි.
මරණයටත් හැම කෙනෙක්ම බයයි. ඒ නිසා තමන්ව
උපමාවට අරගෙන, කිසි සතෙක්ව මරන්නක් එපා.
මරවන්නක් එපා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජබ්බගාමි භික්ෂූන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චූළ ගාථාවකි.)

130.2. සබ්බේ තසන්ති දණ්ඩස්ස

- සබ්බේසං ජීවිතං පියං

අත්තානං උපමං කත්වා

- න භනෙය්‍ය න සාතයේ

දඬුවම් විදින්නට හැම කෙනෙක්ම බයයි. හැම කෙනෙකුටම තමන්ගේ ජීවිතය ප්‍රියයි. ඒ නිසා තමන්ට උපමාවට අරගෙන කිසි සතෙක්ව මරන්නක් එපා. මරවන්නටත් එපා.

(ජේතවන ඥානපීඨී ජබ්බග්ගිය ජාතකා වදාළ ගාථාවකි.)

131.3. සුඛකාමානි භුතානි - යෝ දණ්ඨේන විහිංසති

අත්තනෝ සුඛමේසානෝ

- පෙච්ච සෝ න ලභතේ සුඛං

හැම සත්වයෙක්ම සැප විදින්නට කැමතියි. ඉතින් තමන්ගේ සැප භොයන්ට ගිහින් වෙන සතුන්ට දඬු මුගුරු වලින් හිංසා කළොත් ඔහුට පරලොවදී සැපක් නම් ලැබෙන්නේ නෑ.

(ජේතවන ඥානපීඨී කුඛා දුභවන් චිරිසක් ජාතකා වදාළ ගාථාවකි.)

132.4. සුඛකාමානි භුතානි - යෝ දණ්ඨේන න හිංසති

අත්තනෝ සුඛමේසානෝ

- පෙච්ච සෝ ලභතේ සුඛං

හැම සත්වයෙක්ම සැප විදිත්ට කැමතියි. ඒ බව දැනගෙන, තමන්ගේ සැප උදෙසා, අනිත් සතුන්ට දඬු මුගුරු වලින් හිංසා නොකරයි නම්, පරලොවදී ඔහුට සැප ලැබෙනවා.

(ජේතවන ජයජ්‍යේදී කුඛා දුභච්චන් චිරිසක් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

133.5. මා'වෝච ඵරුසං කඤ්චි

- චුත්තා පටිවදෙය්‍යු තං

දුක්ඛා හි සරම්භකථා

- පටිදණ්ඩා චුසෙය්‍යුං තං

කාටචත්ම නපුරු වචන කියන්ට එපා. නපුරු වචන කියන්ට ගියොත් අනිත් උදවිය ඔබට පෙරලා, නපුරු වචන කියාවි. රණ්ඩු ඇතිවෙන කතා බස් ඇති කරගැනීම දුකක්. එයින් ඔබටමයි පෙරලා කරදර වෙන්නේ.

(ජේතවන ජයජ්‍යේදී කුණ්ඩාන තෙභච්චන් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

134.6. ස චේ තේරේසි අත්තානං

සේනි කම්මේනි දුම්මේධෝ

- අග්ගිද්ධිචෝ'ව තප්පති

අඥාන පුද්ගලයා කොච්චර පච්චි කෙරුවත්, ඒකෙ බරපතලකම තේරුම් ගන්නෙ නෑ. අන්තිමේදී ඒ ප්‍රඥා රහිත පුද්ගලයා තමන්ගේම කර්මයෙන් හටගත් විපාක වලින් දුක් විදිනවා. ගින්නෙන් පිච්චෙන කෙනෙක් වගේ.

(තේඛ්වන අසපුච්චි අර්ඝ්භ ජ්‍යෙණ්‍යා අර්ඝ්‍යා වදාළ ගාථාවකි.)

137.9. යෝ දණ්ඨෙන අදණ්ඨෙසු

- අප්පදුට්ඨෙසු දුස්සති

දසන්නමඤ්ඤතරං ධානං

- බිප්පමේව නිගච්ඡති

දඬු මුගුරු රහිත, හැම සතුන් කෙරෙහි මෙන් වඩන, රහතන් වහන්සේ කෙනෙකුට යමෙක් දුෂ්ට සිතින් පීඩා කළොත්, මේ දස වැදැරුම් කරදර වලින් එකකට ඉක්මනටම මුහුණ දෙන්න ඒ පුද්ගලයාට සිදුවෙනවා.

138.10. වේදනං ඵරුසං ජානිං

- සරීරස්ස ව හේදනං

ගරුකං වාපී ආබාධං

- විත්තක්ඛේපං ව පාපුණේ

එක්කෝ දරුණු ශාරීරික වේදනාවලට භාජනය වෙතට වෙනවා. එහෙම නැත්නම්, අත පය හෝ කැටෙනවා. එක්කෝ දරුණු රෝග වැළඳෙනවා. එක්කෝ සිහිය විකල් වෙනවා.

139.11. රාජකෝ වා උපස්සග්ගං

- අබ්භක්ඛානං ව දාරුණං

පරික්ඛයං ව ඤාතීනං

- හෝගානං ව පහංගුරං

එක්කෝ රජවරුන්ගේ උදහසට ලක්වෙනවා. එහෙමත් නැත්නම් දරුණු අපරාධවලට ලක්වෙනවා. එක්කෝ නැදැයෝ පවා අහිමි වෙනවා. ධන සම්පත් හරි විනාශ වෙලා යනවා.

140.12. අථ වාස්ස අගාරානි - අග්ගි ඩහනි පාවකෝ

කායස්ස හේදා දුප්පඤ්ඤෝ

- නිරයං සෝ උපපජ්ජති

ඒ වගේම ගෙවල් දොරවල් ගින්නට

අහුවෙනවා. ඒ මෝඩ තැනැත්තා මැරුණට පස්සේ නිරයේ ගිහිත් උපදිනවා.

(ජේතවන ජයපුඤ්ඤී මුගලන් තෙරුන්ට ජාත දුන් තෙරුන් ජරණයා විදාළ ගාවාවකි.)

141.13. න නග්ගවරියා න ජටා න පංකා

නානාසකා ඵණ්ඩිලසායිකා වා
රජෝ ව ජල්ලං උක්කුටිකප්පධානං
සෝධෙන්ති මච්චං අවිතිණ්ණකංඛං

අන්ධබාල පාඨග්ජන සත්වයා පිරිසිදු වෙන්ට හිතාගෙන නිර්වස්ත්‍රව තපස් රැක්කට, ඔළුවෙ ජටා බැඳගෙන හිටියට, දත් මැලියම් බැඳුණට, නොයෙක් වුත සමාදන් වුණාට, නොයෙක් ආසන කුමවලට වාඩිවුණාට, ඇඟ පුරා අළු දූවිලි තවරගත්තට, උක්කුටිකයෙන් වාඩිවෙලා හිටියට, ඔවුන් ඉන්නේ සැකයෙන් එතෙර නොවී නිසා, ඔවුන් පිරිසිදු වෙන්නෙ නෑ.

(ජේතවන ජයපුඤ්ඤී චිත්තවා බහුභාණ්ඩික නික්ෂුචික ජරණයා විදාළ ගාවාවකි.)

142.14. අලංකතෝ චේ'පි සමං චරෙය්‍යා

- සන්තෝ දන්තෝ නියතෝ බුහ්මවාචී

144.16. අස්සෝ යථා භද්‍රෝ කසානිවිට්ඨෝ
 ආතාපිනෝ සංවේගිනෝ භවාට්ඨ
 සද්ධාය සීලේන ච විරියේන ච
 සමාධිතා ධම්මවිනිච්ඡයේන ච
 සම්පන්නවිජ්ජාවරණා පතිස්සතා
 පහස්සථ දුක්ඛමිදං අනප්පකං

තමන්ගේ ප්‍රමාදයෙන් කසපහර වැදුණට පස්සේ ආජාතීය අශ්වයා තව තවත් වීරියවන්ත වෙනවා. අන්න ඒ වගේ ඔබත් මේ සංසාරය ගැන කළකිරිල, කෙලෙස් නැතිකරන්ටමයි වීරිය ගැන්ට ඕනෙ. ශ්‍රද්ධාවන්තව, සිල්වත්ව, සමාධියෙන් යුක්තව විදර්ශනා ප්‍රඥාවෙන්මයි තීරණ ගන්ට ඕනෙ. අවබෝධයයි, හැසිරීමයි එකක් වෙන්ට ඕනෙ. හොඳට සිහි නුවණ පිහිටුවාගෙන, මේ මහා සසර දුක නැතිකරාල දාන්න.

(ඡේතවන ඡායුච්ඡී පිලෝතික තෙරුන් ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

145.17. උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා
 උසුකාරා නමයන්ති තේජනං
 දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා
 අත්තානං දමයන්ති සුඛිබතා

චතුර ගෙන යන උදවිය තමන් කැමති දිසාවට ඇල වේලි බැඳගෙන චතුර අරගෙන යනවා. හි වඩුවො තමන්ට ඕනෙ පිළිවෙලට ඊතල සකස් කරගන්නවා. ලී වඩුවෝ තමන්ට ඕනෙ පිළිවෙලට ලී බඩු හදාගන්නවා. ධර්මයට කීකරු අය තමන්ගේ සිත දමනය කරගන්නවා.

(ජේතවන අසුච්චේදී යුඛ සාමණේරයන් අරනායා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

දඬුවම් ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(දණ්ඩ වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

11.

ජරාවට පත්වීම ගැන වදාළ කොටස (ජරා වර්ගය)

146.1. කෝ නු භාසෝ කිමානන්දෝ
නිච්චං පජ්ජලිතේ සති
අන්ධකාරේන ඕනද්ධා - පදීපං න ගවෙස්සථ

මේ ජීවිතය ආශාවෙන්, තරහින්, මෝඩකමින්
වයසට යෑමෙන්, රෝගවලින්, මරණයෙන්,
ශෝකයෙන්, වැළපීමෙන්, කායික දුකින්, මානසික
දුකින්, සුසුම් හෙළීමෙන් හැම තිස්සෙම ගිනි ඇවිලෙද්දී
මොන හිතාද? මොන සතුටක්ද? අනවබෝධය නැමැති
සන අඳුරේ ගිලී සිටින ඔබ, පහනක් නොසොයන්නේ

කුඩුවක් වගේ. වහා බිඳී යනවා. දොරටු නවයකින් අසුවී වැගිරෙනවා. මේ ජීවිතය බිඳීලා මරණයෙන් අවසන් වෙනවා.

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී උත්තරී තෙරණිය ජරණයා වදාළ ගාථාවකි.)

149.4. යානි'මානි අපත්ථානි - අලාපුනේව සාරදේ කාපෙරිතකානි අට්ඨිනි

- තානි දිස්වාන කා රති

පායන කාලෙ කඩලා දාලා, ඒ ඒ තැන විසිකරපු ලබුකබල් වගේ මේ හිස්කබල් තියෙන්නේ. මේ මිනී ඇට අළු කොබෙයිසන්ගේ පාටයි. මේවා දෑක දෑක මොන කාම රතියක්ද?

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී අට්ඨිච්චානික නික්ඛුන් ජරණයා වදාළ ගාථාවකි.)

150.5. අට්ඨිනං නගරං කතං - මංසලෝහිතලේපනං යත්ථ ජරා ච මච්චු ච

- මානෝ මක්ඛෝ ච ඕහිතෝ

මේ ශරීරය ඇට වලින් ගොඩනගලා, මස් ලේ වලින් ආලේප කරලා අටවලා තියෙන නගරයක් වගේ. ජරාවටත්, මරණයටත් පත්වෙන්නෙත් මේ ශරීරයමයි. අහංකාරකම ඇතිවෙන්නෙත් මේ ශරීරයට

මයි. ගුණමකුකම ඇති වෙන්තෙත් මේ ශරීරයටමයි.
 (ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ භ්‍යන්තරා තෙභණිය ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛද්‍යාල
 ගාථාවකි.)

151.6. ජීර්ණි වේ රාජරථා සුවික්තා
 අපෝ සරීරමිපි ජරං උපේති
 සතඤ්ච ධම්මෝ න ජරං උපේති
 සන්තෝ භවේ සබ්බි පච්චේදයන්ති

විචිත්‍ර විදිහට සරසපු රාජකීය මංගල රථ පවා දිරලා යනවා. කොච්චර සැරසුවත් මේ ශරීරයත් ඒ විදිහටම දිරලා යනවා. නමුත්, සත්පුරුෂයින්ගේ ගුණ ධර්ම ජරාවට පත්වෙන්නේ නෑ. ඇත්තෙන්ම ශාන්ත මුනිවරු සත්පුරුෂයන්ට මේ කාරණේ කියලා දෙනවා.
 (ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛද්‍යාල චෛද්‍යාල චෛද්‍යාල චෛද්‍යාල චෛද්‍යාල
 ගාථාවකි.)

152.7. අප්පසංසුතායං පුරිසෝ - බලිවද්දෝ'ව ජීර්ණි
 මංසාති තස්ස වඩ්ඪන්ති
 - පඤ්ඤා තස්ස න වඩ්ඪන්ති

සද්ධර්මය නිසි ආකාරයට නොදැනගත් පුද්ගලයා ගොතෙක් වගේ තරඟවෙනවා. ඔහුගේ මස්

විතරයි වැඩෙන්නේ. හැබැයි ඔහුට ප්‍රඥාව නම් වැඩෙන්නේ නෑ.

(වේදිවන ජයසූතේඪී ලාලුදායී තෙරුන් ජ්‍යායා විදාළ ගාථාවකි.)

153.8. අනේකජාති සංසාරං

- සන්ධාවිස්සං අනිඛිසං
- ගහකාරකං ගච්චෙසන්තෝ
- දුක්ඛා ජාති පුනථපුනං

මේ සංසාරේ නොයෙක් විදිහේ ඉපදීම්වලට ගොදුරු වෙවී, දුක් සහිත ගමනක මං ඇවිද ඇවිද ගියා. මේ සසර දුක හදන වඩුවා, කවුද කියලයි මං හොය හොයා හිටියේ. ආයෙ ආයෙ ඉපදීම නම් දුකක් මයි.

154.9. ගහකාරක දිට්ඨෝ'සි - පුන ගේහං න කාහසි සබ්බා තේ ඵාසුකා හග්ගා

- ගහකුටං විසංඛිතං
- විසංඛාරගතං චිත්තං
- තණ්හානං ඛයමජ්ඣගා

ඒයි වඩුවා! මං දැන් ඔබව හඳුනාගෙන ඉවරයි. ආයෙත් නම් ඔබට මං වෙනුවෙන් ගෙයක් හදන්ට

බැ. ඔබේ පරාල ඔක්කොම මං කැලි කැලිවලට කඩලා දුම්මා. වහලෙ මුදුන් කැණිමඩල මං සී සීකඩ විසී කළා. මේ සිත සංස්කාර රහිත බවට පත්වුණා. තණ්හාව නැතිවුණා.

(මහා බෝධි මූලයේදී දරේ බුදු සම්පූර්ණ වදාළා උදාන ගාථාවන්ය.)

155.10. අවරිත්වා බ්‍රහ්මවරියං

අලද්ධා යොබ්බනේ ධනං
ජණ්ණකොඤ්චා'ව ඤායන්ති
බිණමච්ඡේව පල්ලලේ

මොළේ නැති උදවිය තරුණ කාලෙදී බ්‍රහ්මචාරීව නිවන් මගේ හැසිරෙන්නෙත් නෑ. අඩු ගණනෙ මිළ මුදලක් වත් හම්බ කරගන්නෙ නෑ. අන්තිමේදී වයසට ගිහින්, බලාගත්තු අත බලාගෙන ඉන්නෙ, මාළු නැති මඩවලක් දිහා බලාගෙන ඉන්න නාකි වෙච්ච කොක්කු වගේ.

(ඉසිපතනේදී මහධන සිටු පුත්‍රයා දර්ශනා වදාළ ගාථාවකි.)

156.11. අවරිත්වා බ්‍රහ්මවරියං

- අලද්ධා යොබ්බනේ ධනං
- සෙන්ති වාපා'තිබිත්තා'ව
- පුරාණානි අනුත්ථුනං

මොළේ නැති උදවිය තරුණ කාලෙදී
 බුන්මවාට්ට නිවන් මගේ හැසිරෙන්නෙත් නෑ. අඩු
 ගණනේ මිල මුදලක් වත් හම්බ කරගන්නෙ නෑ.
 අන්තිමේදී ඒ අනුවණ උදවිය කලින් විඳපු සැප ගැන
 හිත හිතා හුල්ල හුල්ල ඉන්නෙ, දුන්නෙත් නිකුත්
 වෙච්ච ඊතල වැට්ච්ච තැනම දිරලා යනව වගේ.

(ඉසියනනේදී මහාධන සිටු පුත්‍රයා අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ජරාවට වීම ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(ජරා වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

12.

තමන් ගැන වදාළ කොටස (අන්ත වර්ගය)

157.1. අත්තානං චේ පියං ජඤ්ඤා
රක්ඛෙය්‍ය නං සුරක්ඛිතං
තිණ්ණමඤ්ඤතරං යාමං
පටිජග්ගෙය්‍ය පණ්ඩිතෝ

තමන් තමන්ට ආදරේ නම්, තමන්ව පරෙස්සම් කරගත යුත්තේ තමා විසින්මයි. නුවණින් යුක්ත කෙනා අඩුගණනේ බාල, තරුණ, මහළු කියන මේ තුන් කාලයෙන් එක්තරා කාලයකවත් අකුසල් වලින් දුරුවෙලා තමන්ව රැකගන්ට ඕනෙ.

(නෝයකලා වග්ගේදී බෝධිභාජ කුමාරයා ජරණයා වදාළ ගාථාවකි.)

158.2. අත්තානමේව පයිමං - පතිරුපේ නිවේසයේ
අථඤ්ඤමනුසාසෙයා

- න කිලිස්සෙයා පණ්ඩිතෝ

හැම දේකටම කලින් ගුණධර්මවල පිහිටුවාගත් ඕනෑ තමන්වමයි. ඊට පස්සේ තමයි අනුන්ට අනුශාසනා කළ යුත්තේ. ඒ විදිහට කටයුතු කළොත් නුවණැත්තෙක් කිලුටු වෙන්නෙ නෑ.

(ජේතවන ජයපුඤ්ඤී උපතන්දු තෙරුන් ජරණයා වදාළ ගාථාවකි.)

159.3. අත්තානං චේ තථා කයිරා

- යථ'ඤ්ඤමනුසාසති

සුදන්තෝ වත දම්මේථ

- අත්තා හි කිර දුද්දමෝ

අනිත් උදවියට අනුශාසනා කරනවා වගේම තමාත් ඒ අනුශාසනාවට අනුකූලව ජීවිතය ගතකරන්නට ඕන. තමන් දමනය වෙලා තමයි අනුන්ව දමනය කරන්නට ඕනෙ. තමා දමනය කරගන්නවා කියන එක ලේසි වැඩක් නෙවෙයි.

(ජේතවන ජයපුඤ්ඤී ජඛානකභික්ෂු තෙරුන් ජරණයා වදාළ

ගාථාවකි.)

160.4. අත්තා හි අත්තනෝ නාටෝ

- කෝ හි නාටෝ පරෝ සියා
- අත්තනාව සුදන්තේන
- නාටං ලහති දුල්ලහං

තමන්ට පිහිට සලසගන්ට ඕනෙ තමාමයි. තමන් හැර බාහිර වෙන කවුරු නම් තමන්ට පිහිට වෙයිද? හොඳට දමනය වුණාම තමන්ටම ඒ දුල්ලහ වූ ධර්මාවබෝධය නැමැති පිළිසරණ ලබන්ට පුළුවනි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ කුමාරකස්සප තෙරුන්ගේ වචි වූ නිකෘතිය
 ජ්‍යෙෂ්ඨ වදාළ ගාථාවකි.)

161.5. අත්තනාව කතං පාපං

- අත්තජං අත්තසම්භවං
- අභිමන්ථති දුම්මේධං - වජ්රං'වස්මමයං මණිං

තමා තුළම හටගත්, තමා තුළින්ම පහළ වුණ, තමා විසින්ම කරපු පාප කර්ම වලින්මයි අනුවණයා දුක් විදින්නේ. මැණික් ගලෙන් හැදෙන දියමන්තිය විසින් ඒ මැණික් ගල විනාශ කරනවා වගේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාකාළ උපාසක ජ්‍යෙෂ්ඨ වදාළ ගාථාවකි.)

162.6. යස්ස අච්චන්ත දුස්සීලං

- මාලුවා සාලම්වෝතනං

කරෝති සෝ තථත්තානං

- යථා නං ඉච්ඡති දිසෝ

සල් ගහක් වටා එතෙත ලොකු කොළ තියෙන මාළුවා වැල නිසා අන්තිමේදී ඒ සල් ගහ කඩාගෙන වැටෙනවා. ඒ වගේම මුළුමනින්ම දුස්සීල ජීවිතයක් ගෙවන කෙනා, හතුරෙක් තවත් හතුරෙකුට අපරාධයක් කරන්ට කැමති වෙනව වගේ, තමාගේ දුස්සීල භාවයෙන්ම හානි කරගන්නවා.

(චේතවිත අසුචේදී දේවදන්ත අභ්‍යාගා වදාළ ගාථාවකි.)

163.7. සුකරානි අසාධුනි - අත්තනෝ අහිතානි ච

යං චේ හිතඤ්ච සාධුං ච

- තං චේ පරමදුක්කරං

තමන්ට අයහපත පිණිස පවතින පව් කරන එක හරි ලේසි වැඩක්. නමුත් යම් දෙයක් තමන්ට හිතසුව පිණිස තියෙනවා නම්, තමන්ගේ යහපත පිණිස තියෙනවා නම්, එවැනි දේ කිරීම අතිශයින්ම දුෂ්කරයි.

(වේළුවන ඥාණවේදී දෙවිදන්ගේ සංඝරෝදය ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

- 164.8. යෝ සාසනං අරහතං - අරියානං ධම්මජීවිනං
 පටික්කෝසති දුම්මේධෝ
 - දිට්ඨිං නිස්සාය පාපිකං
 ඵලානි කට්ඨකස්සේව
 - අත්තසඤ්ඤාය ඵල්ලති

යම් අඥානයෙක් තමන් මිත්‍යා දෘෂ්ටියක් තුළ ඉඳගෙන ධාර්මිකව ජීවත් වෙන ඒ රහතන් වහන්සේලාගේ ධර්මය වැළැක්වුවොත්, ඒක තමන්ගේ ජීවිතයම විනාශ වෙලා යන්ට හේතු වෙනවා. උණගසක් විනාශ වෙන්නට, ඒ උණ ගසෙන්ම ඵලයක් හටගන්නවා වගේ.

(ජේතවන ඥාණවේදී කාල තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

- 165.9. අත්තනා'ව කතං පාපං
 - අත්තනා සංකිලිස්සති
 අත්තනා අකතං පාපං
 - අත්තනා'ව විසුජ්ඣති
 සුද්ධි අසුද්ධි පච්චත්තං
 - නාඤ්ඤමඤ්ඤෝ විසෝධයේ

තමා විසින් කරපු පාපයෙන්මයි තමා කිලුටු වෙන්නේ. තමා විසින් පව් නොකිරීමෙන්මයි තමා පිරිසිදු වෙන්නේ. පිරිසිදු වීමත්, කිලුටු වීමත් යන දෙක තමන්ම බලාගත යුතු දෙයක්. තවත් කෙනෙකුට තවත් කෙනෙක්ව පිරිසිදු කරන්නට බෑ.

(ජේතවනයේදී චූළකාළ උපාසක අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

166.10. අත්තදත්ථං පරත්ථේන - බහුනා'පි න භාපයේ
අත්තදත්ථමභිඤ්ඤාය - සදත්ථපසුතෝ සියා

අනුන්ගේ යහපත උදෙසා විතරක් බොහෝ වෙහෙස මහන්සි වෙන්ට ගිහිත්, තමන්ගේ යහපත නැතිකරගන්ට හොඳ නෑ. තමන්ගේ යහපත මොකක්ද කියලා අවබෝධ කරගෙන, සැබෑම යහපත වන අරහත්වයට පත්වීමටමයි හිතට ගන්ට ඕනෙ.

(ජේතවන අසපුච්චේ අත්තදත්ථ තෙභ්‍රත් අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

තමන් ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(අන්ත වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

13.

ලෝකය ගැන වදාළ කොටස (ලෝක වර්ගය)

167.1. හීනං ධම්මං න සේවෙය්‍ය

- පමාදේන න සංවසේ

මිච්ඡාදිට්ඨිං න සේවෙය්‍ය

- න සියා ලෝකවද්ධනෝ

ලාමක කාම සම්පත් භොය භොයා යන්ට
ඕන නැ. ප්‍රමාදයත් එක්ක එකතු වෙන්න ඕනෙ නැ.
මිත්‍යා දෘෂ්ටියක් ළං කරගන්නට ඕනෙ නැ. සසර ගමන
දික් කරගැනීම කිසිසේත්ම ඕනෙ නැ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඤාණානන්ද නමක් ජ්‍යෙෂ්ඨ වදාළ

භාවාවකි.)

168.2. උත්තිටියේ නප්පමජ්ජෙය්‍ය

- ධම්මං සුවරිතං වරේ

ධම්මචාරී සුඛං සේති

- අස්මිං ලෝකේ පරමිහි ව

අලසකමිත් නැගී සිටින්නට ඕනෙ. අප්‍රමාදීව කටයුතු කරන්නට ඕනෙ. සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නට ඕනෙ. ධර්මයේ හැසිරෙන කෙනා මෙලොව - පරලොව දෙකේම සුව සේ ඉන්නවා.

(හිඟ්‍රාධාභාවයේදී යුද්ධෝදන මහ භජ්‍ය්‍යා වදාළ භාවාවකි.)

169.1. ධම්මං වරේ සුවරිතං න නං දුච්චරිතං වරේ

ධම්මචාරී සුඛං සේති

- අස්මිං ලෝකේ පරමිහි ව

සුවරිත ධර්මයේමයි හැසිරෙන්නට ඕනෙ. කිසිසේත්ම දුෂ්චරිතයේ හැසිරෙන්නට ඕනෙ නැ. ධර්මයේ හැසිරෙන කෙනා, මෙලොව, පරලොව දෙකේම සුව සේ ඉන්නවා.

(හිඟ්‍රාධාභාවයේදී යුද්ධෝදන මහ භජ්‍ය්‍යා වදාළ භාවාවකි.)

- 170.4. යථා බුබුලකං පස්සේ - යථා පස්සේ මරිචිකං ඒවං ලෝකං අවෙක්ඛන්තං
- මච්චුරාජා න පස්සති

සිද්ධි බිඳී යන දිය බුබුලක් දිහා බලනවා වගේ ලෝකය දිහා බලනකොට, සැණෙකින් මැකී යන මිරිඟුවක් දිහා බලනවා වගේ ලෝකය දිහා බලන කොට, ඔය විදිහට ලෝකය දිහා බලන කොට, ඒ කෙනාව මාරයාට පේන්නෙ නෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජනකියක නිකායන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

- 171.5. ඒථ පස්සට්ඨං ලෝකං - චිත්තං රාජරුපමං යත්ථ බාලා විසීදන්ති
- නත්ථි සංගෝ විජානතං

එන්න! ඇවිත් බලන්න මේ ලෝකයේ ඇත්ත ස්වභාවය දිහා. විචිත්‍ර විදිහට සරසලා තියෙන රාජකීය අශ්ව රථයක් වගේ, අඥාන පිරිස මේ විලාසිතාවට සම්පූර්ණයෙන්ම අනුවෙනවා. නමුත්, මේකේ යථාර්ථය අවබෝධ කරපු උදවිය නම්, මේ ලෝකෙක් එක්ක කිසි ගණුදෙනුවක් කරන්නෙ නෑ.

(වේදිවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ කුමාරයා ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

172.6. යෝ ව පුබ්බේ පමජ්ජන්වා
 පච්ඡා සෝ නප්පමජ්ජති
 සෝ ඉමං ලෝකං පභාසේති
 අබ්භා මුත්තෝ'ව චන්දීමා

යම් කෙනෙක් බාහිර වැඩකටයුතු කරමින් ඉඳලා, බණ, භාවනා කිරීම ප්‍රමාද කරමින් ඉඳලා, පස්සෙ කාලෙක ඒ බාහිර කටයුතු අඩු කරනවා. අප්‍රමාදී වෙනවා. ඒ තැනැත්තා තමයි වළාකුලින් තොර අහස්කුස පුරා බබලන පුත් සඳක් වගේ, මේ ලෝකෙ එළිය කරන්නෙ.

(ජේතවන අශ්‍රවණීදී සම්මුඤ්ජනී තෙරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

173.7. යස්ස පාපං කතං කම්මං - කුසලේන පිටීයති
 සෝ ඉමං ලෝකං පභාසේති
 අබ්භා මුත්තෝ'ව චන්දීමා

යම් කෙනෙක් තමන් කරපු පච්ඡා, ආර්ය මාර්ගයේ ගමන් කිරීම නිසා උපදවාගත්තු කුසල් බලයෙන් වහලා දානවා නම්, ඔහු මේ ලෝකය ආලෝකමත් කරනවා. වළාකුලින් මිදිලා අහස් කුස එළිය කරන පුත්සඳක් වගේ.

(ජේතවන අශ්‍රවණීදී අංගුලිමාල තෙරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

174.8. අන්ධභූතෝ අයං ලෝකෝ
 තනුකේතථ විපස්සති
 සකුන්තෝ ජාලමුත්තෝ'ව
 අප්පෝ සග්ගාය ගච්ඡති

මේ ලෝක සත්වයා මෝඩකම නැමැති අන්ධභාවයෙන් අඳුරු වෙලයි ඉන්නේ. ඉතාම ටික දෙනෙක් තමයි යථාර්ථය දකින්නේ. කුරුලු වැද්දාගේ දූලෙන් නිදහස් වෙන්නේ කුරුල්ලෝ ටික දෙනයි. අන්න ඒ වගේ, සුගතියේ උපදින්නේ ටික දෙනයි.

(අග්ගලව අසුජේදී ජ්‍යෙකාභ දුච්ඡායා වදාළ ගාථාවකි.)

175.9. භංසාදිච්චපථේ යන්ති
 - ආකාසේ යන්ති ඉද්ධියා
 නිය්‍යන්ති ධීරා ලෝකම්භා
 - ඡිත්වා මාරං සවාහිනිං

භංසයෝ අහසේ පියාඹා යනවා. ඉර්ධිමත් රහතන් වහන්සේලාත් අහසින් වඩිනවා. ඒ නුවණැති මුනිවරු, සේනා සහිත මාරයාව පරදවලා, මේ ලෝකෙහුත් නිදහස් වෙලා, නිවනට වඩිනවා.

(ජේතවන අසුජේදී නිකජුන් හිස් තමක් අභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

176.10. ඒකං ධම්මං අතිතස්ස

- මුසාවාදිස්ස ජන්තුනෝ
- විතිණ්ණපරලෝකස්ස
- නත්ථි පාපං අකාරියං

සත්‍යවාදී බව නම් වූ එකම එක ගුණ ධර්මය පවා ඉක්මවා ගිහින්, බොරු දොඩවන කෙනෙකුට පරලොව ගැන කිසිම හැඟීමක් නෑ. ඒ නිසා ඔහුට කරන්ට බැරි පාපයකුත් නෑ.

(ජේතවන ඥානපුත්‍රී විංචිමාණවිකාව ජ්‍යෙෂ්ඨා විද්‍යාල ගාථාවකි.)

177.11. න චේ කදරියා දේවලෝකං වජන්ති

- බාලා භචේ නප්පසංසන්ති දානං
- ධීරෝ ච දානං අනුමෝදමානෝ
- තේනේව සෝ හෝති සුඛී පරත්ථ

මසුරුකම් කරන අය කවදාවත් දෙවිලොව යන්නෙ නෑ. අසත්පුරුෂයෝ කවදාවත් දන් දීම ප්‍රශංසා කරන්නෙ නෑ. දන් දීමක් අනුමෝදන් වීම වුණත් කරන්නෙ ප්‍රඥාවන්තයෙක් තමයි. පරලොවදී සැප ලබන්ට ඔහුට ඒකමයි හේතු වෙන්නේ.

(ජේතවන ඥානපුත්‍රී කොණ්ඩච්ඡේද ජ්‍යෙෂ්ඨා විද්‍යාල ගාථාවකි.)

178.12. පථව්‍යා ඒකරජ්ජේන

- සග්ගස්ස ගමනේන වා
- සබ්බලෝකාධිපච්චේන
- සෝතාපත්තිඵලං වරං.

මුළු පෘථිවියම ජයගෙන, වක්‍රවර්ති රජකෙනෙක් වෙනවාටත් වඩා, දෙවිලොව උපදිනවාටත් වඩා, සකළ ලෝකයටම අධිපති වෙනවාටත් වඩා, සෝවාන් ඵලයට පත්වීමම උතුම්.

(ජේතවන අශ්‍රවණීදී අනේඛිඤ්ඤා ධ්‍රැතූන්ගේ කාල නම් පුතා අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ලෝකය ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(ලෝක වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

14.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන වදාළ කොටස (බුද්ධ චරිතය)

179.1. යස්ස ජිනං නාවජියති

ජිතමස්ස නෝ යාති කෝචි ලෝකේ
තම්බුද්ධමනන්තගෝවරා

අපදං කේන පදේන නෙස්සථ

මේ කෙලෙස් සටහන ඔහු දිනාගෙන ඉවරයි.
ඒක කවදාවත් පැරදුමක් වෙන්නේ නෑ. ඒ ජයග්‍රහණය
පරදවන්ට පුළුවන් දෙයක් ඔහුගේ පස්සෙන් එන්නේ
නෑ. සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඤාණ විෂය
අනන්තයි. උන්වහන්සේගේ ගමන් මග කෙලෙස්

රහිතයි. ඉතින් එබඳු කෙනෙක්ව කොයි විදිහටද රචවිචන්න හදන්නේ.

(ඹෝඳි මූලයේදී 01b දූ වචනට යන කුච්ච 6ට මාගන්දියාගේ පියා
අභ්‍යාසා විදාළ ගාථාවකි.)

180.2. යස්ස ජාලිනී විසත්තිකා

තණ්හා නත්ථි කුහිඤ්චි නේතවේ
තම්බුද්ධමනන්තගෝචරා
අපදං කේන පදේන නෙස්සථ

තෘෂ්ණාව කියන්නේ දූලක්. සත්වයාව හවයේ ඔතලා දාන නිසා ඒකට 'විසත්තිකාව' කියනවා. ඔහු කුළ තෘෂ්ණාව නැති නිසා, ඒ තැනැත්තාව කිසිම විදිහකින් හවයක් කරා ගෙනයන්ට බෑ. සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ඤාණ විෂය අනන්තයි. උන්වහන්සේගේ ගමන් මඟ කෙලෙස් රහිතයි. ඉතින් එබඳු කෙනෙක්ව කොයි විදිහටද රචවිචන්න හදන්නේ.

(ඹෝඳි මූලයේදී 01b දූවචනට යන කුච්ච 6ට මාගන්දියාගේ පියා
අභ්‍යාසා විදාළ ගාථාවකි.)

181.3. යේ ඤානපසුතා ධීරා

- නෙක්ඛම්මුපසමේ රතා

183.5. සබ්බපාපස්ස අකරණං

- කුසලස්ස උපසම්පදා

සචිත්තපරියෝදපනං - ඒතං බුද්ධාන සාසනං

සිත, කය, වචනය යන තුන් දොරින් කිසිම අකුසලයක් නොකිරීමත්, සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්ම නැමැති කුසල් රැස් කිරීමත්, සිත ආර්ය මාර්ගය තුළින් පිරිසිදු කරගැනීමත් යන මෙය, බුදුවරයන් වහන්සේලාගේ අනුශාසනයයි.

(ජේතවන ඥානචේදී ආනන්ද තෙරුන් ඇසූ ප්‍රශ්නයක් ප්‍රත්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

184.6. ඛන්ති පරමං තපෝ තිතික්ඛා

නිබ්බාණං පරමං වදන්ති බුද්ධා

න හි පබ්බජ්ඣෝ පරූපසාති

සමණෝ හෝති පරං විහේධියන්තෝ

ඉවසීම කියන ක්‍ෂාන්තියයි උතුම් තපස කියලා කියන්නේ. බුදුවරයන් වහන්සේලා පවසන්නේ ඒ අමා නිවනම උතුම් කියලයි. අනුන් නසන කෙනෙක් පැවිද්දෙක් වෙන්නේ නෑ. අනුන්ට හිංසා කරන කෙනා ශ්‍රමණයෙක් වෙන්නේ නෑ.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී ආරාමද තොරැන් ජය්‍ය ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු
වශයෙන් වදාළ ගාථාවකි.)

- 185.7. අනුපවාදෝ අනුපසතෝ
 - පාතිමොක්ඛේ ච සංවරෝ
 මත්තඤ්ඤතා ච හත්තස්මි.
 - පන්තඤ්ච සයනාසනං
 අධිචිත්තේ ච ආයෝගෝ
 - ඒතං බුද්ධාන සාසනං

කාටචත් නින්දා අපහාස කරන්ට හොඳ නෑ.
 කාගෙචත් ජීවිතයක් හානිකරන්ට හොඳ නෑ.
 ප්‍රාතිමෝක්ෂ සීලයෙන් සංවර වෙලා අවබෝධයෙන්
 යුක්තව දානෙ වළඳලා, දුර ඇත වන සෙනසුන්වල
 තමයි කල් ගෙවන්ට ඕනෙ. චිත්ත සමාධිය හොඳට
 පුරුදුවෙන්ට ඕනෙ. බුදුවරයන් වහන්සේලාගේ
 අනුශාසනාව මෙයයි.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී ආරාමද තොරැන් ජය්‍ය ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු
වශයෙන් වදාළ ගාථාවකි.)

- 186.8. න කහාපණවස්සේන
 - තිත්ති කාමේසු විජ්ජති

අප්පස්සාදා දුඛා කාමා

- ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඩිතෝ

රන් කහවනු වැස්සක් වැස්සත් තනි පුද්ගලයෙක් මේ පංචකාමයන් ගැන තෘප්තියකට නම් පත්වෙන්නෙ නෑ. මේ කාමයන්ගේ ආශ්වාදය හරිම වුවිටයි. නමුත් දුක් නම් ගොඩක් තියෙනවා. බුද්ධිමත් කෙනා ඔය ඇත්ත තේරුම් ගන්නවා.

187.9. අපි දිබ්බේසු කාමේසු - රතිං සෝ නාධිගච්ඡති තණ්හක්ඛයරතෝ හෝති

- සම්මාසම්බුද්ධසාවකෝ

ඔහු දිව්‍ය කාම සම්පත්වලටවත් ඇලීමත් නම් ඇති කරගන්නෙ නෑ. සම්මා සම්බුදුරජුන්ගෙ ශ්‍රාවකයා තණ්හාව නැති කිරීමෙන් ලබන ඒ අමා නිවනටමයි ඇලෙන්නෙ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඥාණනායක උකට්ඨි වූ නිකජුවක් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාවාවකි.)

188.10.බහුං චේ සරණං යන්ති - පබ්බතානි වනානි ච ආරාමරුක්ඛචේත්‍යානි - මනුස්සා භයතප්පිතා

බයේ ගැහි ගැහී ඉන්න බොහෝ මිනිස්සු පිහිටක් භොයා ගෙන පර්වත සරණ යනවා. වනාන්තර සරණ යනවා. දේවාල සරණ යනවා. ගස් කොළන් සරණ යනවා.

(ජේතවන ඥානපුරිසී කොණ්ඩාඵල භජනේ පුරෝහිත බ්‍රහ්මචාරීන්
අභ්‍යන්තර වදාළ ගාථාවකි.)

189.11. නේතං බෝ සරණං බ්‍රිමං

- නේතං සරණමුත්තමං

නේතං සරණමාගමිම - සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති.

ඔය ගස් ගල් සරණ යන එකෙන් කිසිම ආරක්ෂාවක් නම් ඇතිවෙන්නෙ නෑ. අනික ඔය සරණ කිසිසේත් උතුම් නෑ. ඔය සරණට පැමිණිලා නම්, කවදාවත් කිසිම දුකකින් නිදහස් වෙන්නට පුළුවන් කමක් නෑ.

(- 320 -)

190.12. යෝ ව බුද්ධස්ස ධම්මස්ස

සංසස්ස සරණං ගතෝ

චන්තාරි අරියසච්චානි

සම්මප්පස්සාය පස්සති

යම් කෙනෙක් අවබෝධයෙන් යුක්තව බුදු සම්පූර්ණ සරණ ගියා නම්, ශ්‍රී සද්ධර්මයත්, ආර්ය සංසරත්නයත් සරණ ගියා නම්, ඔහු ප්‍රඥාව දියුණු කරගෙන, චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරනවා.

(-22-)

191.13. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං

- දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං

අරියඤ්චට්ඨංගිකං මග්ගං - දුක්ඛපසමගාමිනං

දුක කියන්නේ ආර්ය සත්‍යයක්. දුකේ හටගැනීමත් ආර්ය සත්‍යයක්. දුක ඉක්මවා ගිහිත් නිවන අවබෝධවීමත් ආර්ය සත්‍යයක්. දුක් සංසිඳුවන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයත් ආර්ය සත්‍යයක්.

(-22-)

192.14. ඒනං බෝ සරණං බ්බිමං

- ඒනං සරණමුත්තමං

ඒනං සරණමාගමිම - සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති

ඔය තිසරණය තමයි එකම ආරක්ෂාව. ඔය තිසරණයම තමයි උතුම්ම සරණ. ඔය තිසරණයට පැමිණුනාමයි සියළු දුකෙන් නිදහස් වෙන්නේ.

(-22-)

193.15. දුල්ලහෝ පුරිසාජඤ්ඤෝ

- න සෝ සබ්බත්ථ ජායති
- යත්ථ සෝ ජායති ධීරෝ
- තං කුලං සුඛමේධති

පරම ශ්‍රේෂ්ඨ වූ, පුරුෂෝත්තමයකුගේ පහළ වීම අතිශයින්ම දුර්ලභයි. යම් තැනක ඒ මහා ප්‍රාඥ වූ පුරුෂෝත්තමයා ඉපදුණොත්, ඒ පරම්පරාවම සුවපත් වෙනවා.

(ජේතවන ඥානපීඨ ආරාමයේ ආරාමික ආරාමිකයා විදාළ ගාවාවකි.)

194.16. සුඛෝ බුද්ධානං උප්පාදෝ

- සුඛා සද්ධම්මදේසනා
- සුඛා සංඝස්ස සාමග්ගී
- සමග්ගානං තපෝ සුඛෝ

බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ ඉපදීම ලොවට මහා සැපයකි. පිරිසිදු ශ්‍රී සද්ධර්මය දේශනා කිරීමත් සැපයක්. බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රාවක සංඝයාගේ සමගියද සැපයක්. ඒ සමගි සම්පන්න වූ සංඝයාගේ බණ භාවනාවද සැපයක්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ භෞතෝ නික්ෂුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චතුර ගාථාවකි.)

195.17. පූජාරහේ පූජයතෝ - බුද්ධෙ යදි ව සාවකේ
පපඤ්චසමතික්කන්තේ

- තිණ්ණසෝකපරිද්දවේ

කෙලෙස පටලැවිලි ඉක්මවා ගිය, ගෝක වැළපීම් වලින් එතෙර වුණ බුදුරජාණන් වහන්සේට හෝ බුද්ධ ශ්‍රාවකයින්ට හෝ එබඳු පූජනීය උතුමන්ට යමෙක් දන් පැන් පුදනවා නම්,

196.18. තේ තාදිසේ පූජයතෝ

- නිබ්බුතේ අකුතෝභයේ

න සක්කා පුඤ්ඤං සංඛාතුං

- ඉමෙත්තම්පි කේනචි

කිසි ලෙසකින් නිස - තැතිගැනීම් නැති නිවුණු සිත් ඇති, එබඳු උතුමන්ට පූජා - සත්කාර කරන කෙනාගේ ඒ පින් මෙච්චරයි කියලා, මැනලා කියන්ට කාටවත් පුළුවන්කමක් නෑ.

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(බුද්ධ වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

15.

සැපය ගැන වදාළ කොටස (සුඛ වර්ගය)

197.1. සුසුඛං වත ජීවාම - වේරිනේසු අවේරිනෝ
වේරිනේසු මනුස්සේසු - විහරාම අවේරිනෝ

ඇත්තෙන්ම අපි නම් ජීවත් වෙන්නෙ හරිම
සැපෙන්, එකිනෙකාට වෛර කරගන්න මේ ලෝකෙ
අපි නම් කිසි වෛරයක් නැතුව ඉන්නවා. වෛර
කරගන්න මිනිස්සු අතරෙ, කිසිම වෛරයකින්
තොරවයි අපි ජීවත් වෙන්නෙ.

(ශාක්‍ය ජනපදයේදී ශාක්‍ය-කෝලිය රජවරුන් අතරා වදාළ
ගාථාවකි.)

198.2. සුසුඛං වත ජීවා ම - ආතුරේසු අනාතුරා
ආතුරේසු මනුස්සේසු - විහරාම අනාතුරා

ඇත්තෙන්ම අපි නම් ජීවත්වෙන්නෙ හරිම සැපෙන්න, කෙලෙස් නිසා රෝගාතුර වෙච්ච ලෝකෙ අපි කෙලෙස් රහිතව, ලෙඩ නොවී ඉන්නවා. කෙලෙස් වලින් ලෙඩවෙච්ච මිනිසුන් අතරෙ කෙලෙස් රහිතව, ලෙඩ නොවී අපි තමයි ඉන්නෙ.

(-වීම-)

199.3. සුසුඛං වත ජීවාම - උස්සුකේසු අනුස්සකා
උස්සුකේසු මනුස්සේසු - විහරාම අනුස්සකා

ඇත්තෙන්ම අපි නම් ජීවත් වෙන්නෙ හරිම සැපෙන්න, කම් සැප සොයමින් ඇවිස්සිලා ඉන්න ලෝකෙ, කම්සැප අත්හැරපු අපි කිසි ඇවිස්සීමක් නැතුව ඉන්නවා. කම් සැප හොයන්ට ඇවිස්සුන මිනිස්සු අතර, කම්සැප අත්හැරපු අපි කිසි ඇවිස්සීමක් නැතුවයි ජීවත් වෙන්නේ.

(-වීම-)

200.4. සුසුඛං වත ජීවාම
- යේසං නෝ නන්ථි කිඤ්චනං

පීතිහක්ඛා භවිස්සාම - දේවා ආභස්සරා යථා

ඈත්තෙන්ම අපි නම් ජීවත් වෙන්නෙ හරිම සැපෙන්, අපි තුළ දුක හැදෙන කෙලෙස් මොකවත් නෑ. ආභස්සර ලෝකෙ දෙවියන් වගේ, අපටත් ප්‍රීතියම වළඳලා ඉන්ට පුළුවනි.

(පංච්‍යාලා බ්‍රාහ්මණ ගණේදී ව්‍යව්ච්ඡි මාභයා ජභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි)

201.5. ජයං චේරං පසවති - දුක්ඛං සේති පරාජතෝ
උපසන්නෝ සුඛං සේති - හිත්වා ජයපරාජයං

තරඟ කරන්ට ගිහිත් ජයගත්තොත් වෛරය තමයි ඈතුවෙන්නෙ. පැරදිවිච්ච කෙනා දුකින් ඉන්නවා. නමුත් ඔය ජය පරාජ දෙකම අත්හැරපු මුනිවරයා තමයි සැප සේ ඉන්නෙ.

(සැච්ඡන් භ්‍රව්ච්ඡි කොණොල් භජුන් ජභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

202.6. නක්ථී රාගසමෝ අග්ගි
- නක්ථී දෝසසමෝ කලි
නක්ථී ඛන්ධාසමා දුක්ඛා
- නක්ථී සන්තිපරං සුඛං

රාගයට සමාන කරන්ට පුළුවන් වෙන ගින්නක් නෑ. ද්වේෂයට සමාන කරන්ට වෙන අපරාධෙකුක් නෑ. පංචුපාදානස්කන්ධයට සමාන කරන්ට පුළුවන් වෙන දුකකුක් නෑ. ඒ අමා නිවනට වැඩියෙන් කියන්ට පුළුවන් වෙන සැපයකුක් නෑ.

(යැවැත් නුවරදී කමි යුවයෙහි ළොල වූ එක්තරා තරුණයෙක්
අභ්‍යාසා විදාළ ගාවාවකි)

- 203.7. ජ්‍යෙෂ්ඨාපරමා රෝගා - සංඛාරාපරමා දුඛා ඒතං ඤාත්වා යථාභූතං
- නිබ්බාණංපරමං සුඛං

මේ බඩගින්න තමයි ලොකුම රෝගය. මේ හේතු ප්‍රත්‍යයන්ගෙන් හටගත්තු දේ තමයි ලොකුම දුක. ඔය යථාර්ථය අවබෝධ කරගත්තොත් ඒ අමා නිවන තමයි උතුම්ම සැපය.

(අලවි නුවර එක්තරා උපාසකයෙක් අභ්‍යාසා විදාළ ගාවාවකි)

- 204.8. ආරෝග්‍යාපරමා ලාභා - සන්තුට්ඨිපරමං ධනං විස්සාසාපරමා ඤාතී - නිබ්බාණංපරමං සුඛං

නිරෝගී කම තමයි උතුම්ම ලාභය. ජීවිතාවබෝධය තුළින් ලබන සතුට තමයි උතුම්ම

නිකරම සැප ලබා දෙනවා.

(කේවච ගවේදී යක් දෙවිඳු ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිත ගාථාවකි)

207.11. බාලසංගතවාරිනි දීසමද්ධාන සෝවති

දුක්ඛෝ බාලේනි සංවාසෝ

- අමිත්තේනේව සබ්බදා

ධීරෝ ච සුඛසංවාසෝ ඤාතීනං'ව සමාගමෝ

අසත්පුරුෂ බාල ජනයන් එක්ක එකට ජීවත්වෙන්නට ගියොත් බොහෝ කලක් ශෝක කරන්නට වෙනවා. ඔය අඥානයිත් සමඟ වාසය කරන්නට ලැබීම නම් දුකක්ම තමයි. හැම තිස්සේම හතුරෝ එක්ක ඉන්නවා වගේ. නමුත් ප්‍රඥාවන්ත කෙනා සමඟ ඇසුරු කිරීම හරි සැපයි. නැදැයොත් එක්ක එකට ඉන්නවා වගේ.

(-22-)

208.11. තස්මානි,ධීරඤ්ච, පඤ්ඤඤච බහුස්සුතඤ්ච

ධෝරය්භසීලං චතවන්තමාරියං

තං තාදිසං සප්පුරිසං සුමේධං

භජේථ නක්ඛත්තපථං'ව චන්දිමා

අන්න ඒ නිසා ප්‍රඥාවන්ත, ජීවිත අවබෝධය

ලබාගත්, සද්ධර්මය හොඳින් ප්‍රගුණ කරගත්, විරියවන්ත,
 සිල්වත් වත්පිළිවෙත් දන්නා ආර්යන් වහන්සේලා
 ඉන්නවා. එවැනි සුන්දර ප්‍රඥා ඇති සත්පුරුෂයෙක්වයි
 ඇසුරු කරන්ට ඕනෙ. අහස ඇසුරු කරන පුත් සඳ
 වගේ.

(-ඵඵ-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

සැපය ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(සුඛ වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

16.

ප්‍රියවීම ගැහ වදාළ කොටස (පිය වර්ගය)

209.1. අයෝගේ යුඤ්ජමත්තානං

- යෝගස්මිඤ්ච අයෝජයං

අත්ථං භිත්වා පියග්ගාභී

- පිභේතත්තානුයෝගිනං

අනුගමනය නොකළ යුතු වැරදි දේ තමයි සමහරු අනුගමනය කරන්නේ. අනුගමනය කළ යුතු සතිපට්ඨානය පුරුදු කිරීම් ආදී දේ අනුගමනය කරන්නේ නෑ. ආශා කරන දේ පස්සෙ දුව දුව යහපත අත්හරිනවා. නමුත් යහපත් දේ අනුගමනය කරලා

සැප ලබාගත්තු අය දැක්කට පස්සේ, ඒ සැප ලබාගන්නට ඔවුනුත් කැමති වෙනවා.

(ජේතවන ජයපුඤ්චී දී එකම පවුලකින් පැවිදි වූ තිදෙනෙක් ජර්ණයා වදාළ ගාථාවකි.)

- 210.2. මා පියෙහි සමාගඤ්ථී - අප්පියෙහි කුදාවනං
- පියානං අදස්සනං දුක්ඛං
- අප්පියානඤ්ච දස්සනං

තමන් කැමති උදවිය සමඟ පමණ ඉක්මවා හිත මිත්‍රකම් ඇතිකරගන්නට එපා. අප්‍රිය පුද්ගලයන් හා හිතමිතුරුකම් කොහෙත්ම ඕනෙ නෑ. ප්‍රියයන්ට ඇළඹෙණාත්, ඔවුන් දකින්නට නොලැබීමෙන් දුක් ඇතිවෙනවා. අප්‍රිය පුද්ගලයන් දකින්නට ලැබීමෙනුත් දුක් ඇතිවෙනවා.

(-එ-)

- 211.3. තස්මා පියං න කසිරාථ
- පියාපායෝ හි පාපකෝ
- ගන්ථා තේසං න විජ්ජන්ති
- යේසං නත්ථි පියාප්පියං

ඒ නිසා කිසිදෙයක් කෙරෙහි ඇල්මක්

ආතිකරගන්ට එපා. ඒක එහෙම තමයි. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වෙන්ට සිදුවුණොත් ඒක ඔහුට දුකක් වෙනවා. නමුත් යමෙකුට ඔය ප්‍රිය-අප්‍රිය දේවල් මොකවත් නැත්නම් ඔවුන් තුළ කෙලෙස් ගැට නෑ.

212.4. පියතෝ ජායතී සෝකෝ

- පියතෝ ජායතී භයං

පියතෝ විප්පමුත්තස්ස

- නන්ථී සෝකෝ කුතෝ භයං

ප්‍රිය දේ තුළින් ශෝකය උපදිනවා. ප්‍රිය දේ තුළින්මයි බිය උපදින්නෙත්. ප්‍රිය දේවල්වලින් නිදහස් වුණ කෙනාට ශෝකයක් නෑ. භයක් කොයින්ද?

(ජේතවන අංශුවේදී එක්තරා විශේෂ අවස්ථාවක වදාළ ගාවාවකි.)

213.5. පේමතෝ ජායතී සෝකෝ

- පේමතෝ ජායතී භයං

පේමතෝ විප්පමුත්තස්ස

- නන්ථී සෝකෝ කුතෝ භයං

ආදරය කරන දෙයින්මයි ශෝකය උපදින්නේ. ආදරය කරන දෙයින්මයි බිය උපදින්නෙත්. ආදරයෙන් නිදහස් වුණ කෙනාට ශෝකයක් නෑ. භයක් කොයින්ද?

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී විශාඛා උපාසිකාව ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

214.6. රතියා ජායතී සෝකෝ - රතියා ජායතී භයං
රතියා විප්පමුත්තස්ස

- නත්ථී සෝකෝ කුතෝ භයං

ඇල්ම නිසා ශෝකය උපදිනවා. ඇල්ම නිසා මයි භය උපදින්නෙත්. ඇල්මෙන් නිදහස් වුණ කෙනාට ශෝකයක් නෑ. භයක් කොයින්ද?

(විෂාලා මහනුව්‍ර්ව ච්චිඡච් කුමාරව්වරුන් ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

215.7. කාමතෝ ජයාතී සෝකෝ

- කාමතෝ ජායතී භයං

කාමතෝ විප්පමුත්තස්ස

- නත්ථී සෝකෝ කුතෝ භයං

කාමයෙන් ශෝකය ඇතිවෙනවා. කාමයෙන් මයි බිය ඇතිවෙන්නෙ. කාමයෙන් නිදහස් වුණ කෙනෙකුට ශෝකයක් නෑ. භයක් කොයින්ද?

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී අභිත්ථිගන්ධ කුමාර ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

216.8. තණ්භාය ජායතී සෝකෝ

- තණ්භාය ජායතී භයං

තණ්හාය විප්පමුත්තස්ස

- නක්ථි සෝකෝ කුතෝ භයං

තණ්හාවෙන් තමයි ශෝකය හටගන්නේ. භය හටගන්නේ තණ්හාවෙන් තමයි. තණ්හාවෙන් නිදහස් වුණ කෙනෙකුට ශෝකයක් නෑ. භයක් කොයින්ද?

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍යා බ්‍රාහ්මණයෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍යා චෛත්‍යා ගාථාවකි.)

217.9. සීලදස්සනසම්පන්නං

- ධම්මට්ඨං සච්චචේදිනං

අත්තනෝ කම්ම කුබ්බානං

- තං ජනෝ කුරුතේ පියං

යමෙක් සිල්වත් නම්, චතුරාර්ය සත්‍ය දර්ශයෙන් යුක්ත නම්, ධර්මය තුළ පිහිටලා ඉන්නවා නම්, සත්‍යවාදී නම්, ඒ යහපත් දිවි පැවැත්මෙන් යුක්ත කෙනාට සාමාන්‍ය ජනතාව හරි කැමතියි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍යා චෛත්‍යා චෛත්‍යා ගාථාවකි.)

218.10. ජන්දජාතෝ අනක්ඛාතෝ

- මනසා ච ඵුට්ඨෝ සියා

කාමේසු ච අප්පට්ඨිද්ධවිත්තෝ

- උද්ධසෝතෝ'ති වුච්චති

නිවන කෙරෙහි ආශාව ඇති කරගත් කෙනා, එය කාටවත් නොකිව්වත්, ඒ නිවන සිතින් ස්පර්ශ කරනවා නම්, ඔහුගේ සිත කාමයන්ට ඇලෙන්නෙ නෑ. අන්න ඒ තැනැත්තාටයි "උඩුගං බලා යන කෙනා" කියන්නේ.

(ජේතවන අසපුච්ඡි අනාගාමී තෙඵ නමක් අභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

219.11. චිරප්පවාසිං පුරිසං - දුරතෝ සොන්ථිමාගතං
ඤාතිමිත්තා සුභජ්ජා ච

- අභිනන්දන්ති ආගතං

බොහෝ කලක් පිටරටක හිටපු කෙනෙක් දුරුකතර ගෙවාගෙන සුව සේ එනවිට, ඔහුගේ නෑදෑයන්. හිත මිතුරන් කවුරුත් ඔහුගේ පැමිණීම සාදරයෙන් පිළිගන්නවා.

(බඞ්ණපසද්දි තන්දිය උපාසකතුමා අභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

220.12. තථෝ'ච කතපුඤ්ඤම්පි

- අස්මා ලෝකා පරං ගතං

පුඤ්ඤානි පතිගණ්හන්ති

- පියං ඤාතීං'ව ආගතං

පින් කරගත්තහමත් එහෙම තමයි. මෙලොව අත්හැරලා පරලොව යනකොට, තමන් කරපු පින් විසින් තමාව පිළිගන්නෙ දුරු රටක ඉඳන් එන ප්‍රියාදර කෙනෙක්ව ඤාතීන් විසින් පිළිගන්නවා වගේ.

(-ඒම-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ප්‍රිය වීම ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(පිය වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

17.

ක්‍රෝධය ගැන වදාළ කොටස
(කෝධ වර්ගය)

221.1. කෝධං ජහේ විප්පජ්ඣෙය්‍ය මානං
සඤ්ඤෝපනං සබ්බමතික්කමෙය්‍ය
නං නාමරූපස්මිං අසජ්ජමානං
අකිඤ්චනං නානුපතන්ති දුක්ඛා

මේ ක්‍රෝධය දුරුකරන්ට ඕනේ. මේ මාන්‍යය විශේෂයෙන්ම දුරු කළ යුතු දෙයක්. සංසාර බන්ධන ඔක්කොම ඉක්මවා යන්ට ඕනේ. නාමරූප දෙකේ නොඇලෙන නිකෙලෙස් පුද්ගලයා පිටුපසින් දුක හඹාගෙන යන්නේ නෑ.

(හීග්‍රෝධාර්ථයේදී භෝගිණී කුමරිය ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

222.2. යෝ වේ උප්පතිතං කෝධං

රථං හන්තං'ව ධාරයේ

තමහං සාරථීං බුදුමි

රස්මිග්ගාහෝ ඉතරෝ ජනෝ

යමෙක් තමන් තුළ හටගත් ක්‍රෝධය නැති කරලා දැමීමොත්, ඔහු වේගයෙන් ගමන් කරන රථයක් පාලනය කරලා, නියම පාරට දාගන්නා වගේ. ඔහුට තමයි මං නියම රියදුරා කියන්නේ. අනිත් උදවිය නිකං රැහන්පට අල්ලගෙන ඉන්නවා විතරයි.

(අග්ගාලව වේනියේදී එක්තරා නික්මුණු ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

223.3. අක්කෝධෙන ජීනේ කෝධං

- අසාධුං සාධුනා ජීනේ

ජීනේ කදරියං දානේන

- සච්චෙන අලිකවාදිනං

ක්‍රෝධය ජයගන්ව තිබෙන්නේ ක්‍රෝධ නොකිරීමෙන්මයි. අසහපත ජයගන්ව තිබෙන්නේ යහපතින්මයි. ලෝභකම ජයගන්ව තිබෙන්නේ දන් දීමෙන්මයි. බොරු කියන පුද්ගලයා ජයගන්ව

තිබෙන්නේ සත්‍ය වචනයෙන්මයි.

(වේදිවනයේදී උත්තරා කුමරිය ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

224.4. සච්චං භණේ න කුජ්ඣෙධියා

- දජ්ජාජ්ජසම්මිපි යාවිතෝ

ඒතේහි තීහි යානේහි

- ගච්ඡේ දේවාන සන්තිකේ

සත්‍යමයී කතාකරන්ට ඕනෙ. කේන්ති ගන්ට හොඳ නෑ. කවුරු හරි යමක් ඉල්ලුවොත්, තියෙන ටිකෙන් හරි ඔහුට දෙන්නට ඕනෙ. ඔය තුන පුරුදු කළොත් තමයි දෙවියන් අතරට යන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨී මුගලන් මහ තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

225.5. අහිංසකා යේ මුනියෝ

- නිච්චං කායේනසංචුතා

තේ යන්ති අච්චුතං යානං

- යන්ථ ගන්ත්වා න සෝචරේ

ඒ මුනිවරු අහිංසකයි. හැම තිස්සේම කයින් සංවරව ඉන්නවා. යම් තැනකට ගිහින් ශෝක නොකරයි නම්, ඒ මරණ රහිත තැන වන අමා නිවන කරා තමයි ඔවුන් යන්නේ.

(සාකේත නුවර සාකේත බ්‍රාහ්මණයා ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

- 226.6. සදා ජාගරමානානං - අභෝරත්තානුසික්ඛිනං
නිබ්බාණං අධිමුත්තානං
- අත්ථ ගච්ඡන්ති ආසවා

හැම තිස්සේම නින්ද පාලනය කරලා, දිවා රාත්‍රී දෙකේම ධර්මය තුළ හික්මෙන, නිවනෙහි අලුණ සිත් ඇති උතුමන්ගේ කෙලෙස් ඔක්කොම විනාශ වෙලා යනවා.

(භජ්ගන නුවර පූජ්‍යා දාසිය ප්‍රභාසා වදාළ ගාථාවකි.)

- 227.7. පෝරාණමේතං අතුල - නේතං අජ්ජතනාමිව
නින්දන්ති තුණ්හිමාසිනං
- නින්දන්ති බහුභාණිනං
මිතභාණිමිපි නින්දන්ති
- නත්ථී ලෝකේ අනින්දිතෝ

පින්වත් අතුල, මේක අද විතරක් නෙවෙයි. ඇත අතීතයේ ඉඳලා, ඔය විදිහමයි. නිශ්ශබ්දව ඉන්න කොටත්, බණිනවා. වැඩිපුර කතා කළත් බණිනවා. ප්‍රමාණයකට කතා කළත් බණිනවා. මේ ලෝකේ නින්දා නොලබපු කෙනෙක් නෑ.

(ජේතවන ඡායද්වයේ අනුල උපාසක ඡායා වදාළ ගාථාවකි.)

228.8. න වාහු න ව භවිස්සති - න චේතරහි විජ්ජති
ඒකන්තං නින්දිතෝ පෝසෝ
ඒකන්තං වා පසංසිතෝ

තනිකරම නින්දා විතරක් ලැබූ කෙනෙක්වත්,
ප්‍රශංසා විතරක් ලැබූ කෙනෙක් වත් අතීතයේ හිටියෙන්
නෑ. අනාගතයේ ඇති වෙන්නෙත් නෑ. දැන්
වර්තමානයේ දැකගන්නේ නෑ.

(-වූ-)

229.9. යඤ්චේ විඤ්ඤා පසංසන්ති
- අනුච්චිච සුචේ සුචේ
අජ්චද්දවුන්තිං මේධාවිං
- පඤ්ඤාසීලසමාහිතං

බුද්ධිමත් උදවිය යම් කෙනෙකුට ප්‍රශංසා
කරනවා නම්, ඔන්ගේ පිරිසිදු ජීවිත පැවැත්ම, බුද්ධිමත්
බව, සිල්වත් බව, සමාධිමත් බව, ප්‍රඥාවන්ත බව
ආදිය හොඳට විමසලා කරුණු දැනගෙනමයි කළ
යුත්තේ.

(-වූ-)

230.10. නෙක්ඛං ජම්බෝන්දස්සේව

- කෝ තං නින්දිතුමරහති

දේවා'පි නං පසංසන්ති

- බ්‍රහ්මුනා'පි පසංසිතෝ

එබඳු කෙනෙක් බබලන්නේ දඹරන් රුවක් වගේ. එහෙම කෙනෙකුට නින්දා කරනට කවිද සුදුසු? ඔහුට දෙවියෝත් ප්‍රශංසා කරනවා. බ්‍රහ්මයා පවා ප්‍රශංසා කරනවා.

(-20-)

231.11. කායප්පකෝපං රක්ඛෙය්‍ය

- කායේන සංවුතෝ සියා

කායදුච්චරිතං හිත්වා - කායේන සුවරිතං චරේ

මේ කය ප්‍රකෝප කරගන්නේ නැතුව රැක ගනට ඕනේ. කයින් සංවර වෙන්නට ඕනේ. කාය දුෂ්චරිතය අත්හැරලා, කාය සුවරිතයේ හැසිරෙන්නට ඕනේ.

(වේඨවන අසුච්චි ජබ්බග්ගිය නික්ඛුන් උදෙසා විදාළ ගාථාවකි.)

232.12. චචිකෝපං රක්ඛෙය්‍ය

- වාචාය සංවුතෝ සියා

වච්චුවරිතං හිත්වා - වාචාය සුවරිතං වරේ

වචනය ප්‍රකෝප කරගන්නේ නැතුව රැක ගන්නට ඕනේ. වචනයෙන් සංවර වෙන්ට ඕනේ. වච්චු වරිතය අත්හැරලා, වචනයෙන් සුවරිතයේ හැසිරෙන්නට ඕනේ.

(-ඵඵ-)

233.13. මනෝපකෝපං රක්ඛෙය්‍ය

- මනසා සංවුතෝ සියා

මනෝචුවරිතං හිත්වා - මනසා සුවරිතං වරේ

මනස ප්‍රකෝප කරගන්නේ නැතුව රැකගන්නට ඕනේ. මනසින් සංවර වෙන්ට ඕනේ. මනෝ චුවරිතය අත්හැරලා, මනසින් සුවරිතයේ හැසිරෙන්නට ඕනේ.

(-ඵඵ-)

234.14. කායේන සංවුතා ධීරා - අථො වාචාය සංවුතා

මනසා සංවුතා ධීරා - තේ වේ සුපරිසංවුතා

ප්‍රඥාවන්ත කෙනා කයෙහුත් සංවරයි. ඒ වගේම වචනයෙහුත් සංවරයි. සිතිහුත් සංවරයි. අන්ත

ඒ ප්‍රඥාවන්ත උදවිය ඒකාන්තයෙන්ම ඉතා හොඳට
සංවර වෙනවා.

(-ඉඹ-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

කෝඨය ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(කෝඨ වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

18.

මලකඩ ගැන වදාළ කොටස (මල වර්ගය)

235.1. පණ්ඩුපලාසෝ'ව දානි'සි
යමපුරිසා'පි ච තං උපට්ඨිතා
උයෝගමුඛේ ච තිට්ඨසි
පාඨෙය්‍යම්පි ච තේ න විජ්ජති

ඔබේ ජීවිතය දැන් ගිලිහී වැටෙන්නට සූදානම් වූණ, හොඳට ම ඉදිවිච කොළයක් වගේ නේද? දැන් ඔබ ළඟට යමපල්ලොක් ඇවිල්ලයි ඉන්නේ. ඔබ පිරිහීමේ දොරකඩටම ඇවිල්ල නේද ඉන්නේ? පරලොච ගමනෙදී මග වියදමට කිසි පිනක් කරගත්තු

බවක් ජේන්ටක් නෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨවීදී මහඬු උපාසක කෙනෙකු අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

236.2. සෝ කරෝහි දීපමත්තනෝ
          බිජ්ජං වායම පණ්ඩිතෝ භව
          නිද්ධන්තමලෝ අනංගණෝ
          දිබ්බං අරියභූමිමේහිසි

තමන්ට පිහිට පිණිස දිවයිනක් තනාගන්න. ඉක්මනට වීරිය කරන්න. ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න. කෙලෙස් මල දුරුකරලා නිකෙලෙස් වෙන්න. දිව්‍ය වූ ආර්ය භූමියට පැමිණෙන්න.

(-22-)

237.3. උපනීතවයෝ වදානි'සි
          සම්පයාතෝ'සි යමස්ස සන්තිකේ
          වාසෝ'පි ච තේ නත්ථී අන්තරා
          පාථෙය්‍යම්පි ච තේ න විජ්ජති

දැන් ඔබ හොඳටම වයසට ගිහිල්ල නේද ඉන්නේ? මරුකටේ නේද ඉන්නේ? යමයා ළඟටම ගිහින් නේද ඉන්නේ? ඔබට ජීවිතයත් - මරණයත්

අතර වැඩි කාලයක් නෑ. පරලොවදී වියදමට රැස් කරගත්තු කිසි පිනකුත් පේන්න නෑ.

(-22-)

238.4. සෝ කරෝහි දීපමත්තනෝ
          බිජ්ජං වායාම පණ්ඩිතෝ භව
නිද්ධන්තමලෝ අනංගණෝ
          න පුන ජාතිජරං උපේහිසි

තමන්ට පිහිට පිණිස දිවයිනක් තනාගන්න. ඉක්මනට වීරිය කරන්න. ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න. කෙලෙස් මල දුරුකරලා නිකෙලෙස් වෙන්න. ආයෙක් නම් ඉපදෙන මැරෙන ලෝකෙට එන්න එපා.

(-22-)

239.5. අනුපුබ්බෙන මේධාවී
          - ථෝකථෝකං ඛණේ ඛණේ
කම්මාරෝ රජතස්සේව
          - නිද්ධමේ මලමත්තනෝ

ප්‍රඥාවන්තයා ක්‍රම ක්‍රමයෙන්, ටිකෙන් ටික ලද අවසරයෙන් සිත නිකෙලෙස් කරගන්ට ඕනෙ. රන්කරුවෙක් රන්තරන්වල තියෙන මලකඩ ටිකෙන්

ටික අයිත් කරලා පිරිසිදු කරනවා වගේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය
ගාථාවකි)

240.6. අයසා'ව මලං සමුට්ඨිතං

- තදුට්ඨාය තමේව ඛාදති

ඒවං අතිධෝනවාරිතං

- සකකම්මානි නයන්ති දුග්ගතිං

යකඩයේ හැදෙන මලකඩ විසින්ම ඒ යකඩය කාලා විනාශ කරලා දානවා. අන්න ඒ විදිහටම සතර සතිපට්ඨානයෙන් තොරව, සිව්පසය විතරක් වළඳන්ට ගියොත්, ඒ කර්මය විසින්ම තමයි තමාව දුගතියට අරගෙන යන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය චෛත්‍ය
ගාථාවකි.)

241.7. අසජ්ඣායමලා මන්තා - අනුට්ඨානමලා සරා

මලං වණ්ණස්ස කෝසජ්ජං

- පමාදෝ රක්ඛතෝ මලං

නිතර නිතර සජ්ඣායනා නොකළොත්, කටපාඩම් කරපු දේට මල බැඳෙනවා. උත්සාහයෙන් වැඩ නොකළොත්, ගෙදර දොරේ වැඩවලටත් මල

බැඳෙනවා. කම්මැලිකමෙන් ඉන්ට ගියොත් ශරීර සෝභාවයටත් මල බැඳෙනවා. කෙත් වතු ආදිය රකින කෙනා ප්‍රමාද වුණොත්, ඒවාටත් මල බැඳෙනවා.

(ජේතවන ඥාණවේදී ලාභුදායී තෙරුන් අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

242.8. මලින්ටියා දුච්චරිතං - මච්චේරං දදතෝ මලං මලා වේ පාපකා ධම්මා

- අස්මිං ලෝකේ පරමිහි ච

චරිතය නරක් කරගැනීම ස්ත්‍රියකට කිලුටක්. දන් දෙන කෙනෙකුට මසුරුකම තිබීම කිලුටක්. පාපී අකුසලයන්, මෙලොව පරලොව දෙකටම ඒකාන්තයෙන්ම කිලුටක්.

(ජේතවන ඥාණවේදී චිත්තභා කුලපුත්‍රයෙක් අර්භායා වදාළ ගාථාවකි)

243.9. තතෝ මලා මලතරං - අච්ඡ්ඡා පරමං මලං ඒතං මලං පහත්වාන

- නිම්මලා හෝථ හික්ඛවෝ

ඔය ඔක්කොම මලකඩවලට වඩා, අතිශයින්ම හයානක මලකඩක් තියෙනවා. ඒක තමයි අච්ඡ්ඡාව. පින්වත් මහණෙනි, මේ අච්ඡ්ඡාව නැමැති මලකඩ

නැතිකරලා දාලා, නිර්මල වෙන්න.

(-22-)

244.10. සුඡීවං අභිරිකේන - කාකසුරේන ධංසිනා
පක්ඛන්දිනා පගඛිභේන
- සංකිලිට්ඨේන ජීවිතං

පවට ලැජ්ජාවක් නැති, කාක්කෙක් වගේ අනුන්ව සුරාගෙන කන, ගුණමකු, හිතුවක්කාර, කිලුටු ජීවිතයක් ගෙවන කෙනෙකුට ලාභ සත්කාර මැද්දේ පහසුවෙන් ජීවත්වෙන්න පුළුවන්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඵුල්ලසාර්ථක තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චූළ ආචාර්ය)

245.11. හිරිමතා ච දුඡීඡීවං - නිච්චං සුචිගචේසිනා
අලීනේනාපගඛිභේන
- සුද්ධාඡීචේන පස්සතා

නමුත්, පවට ලැජ්ජාව තියෙනවා නම්, නිතරම පිරිසිදු ජීවිතයක් ගැන විමසමින් ඉන්නවා නම්, හිතුවක්කාර නැත්නම්, යහපත් ජීවිතයක් ගෙවන පිරිසිදු සිල්වත් ජීවිතයේ වටිනාකම දන්නවා නම්, අන්න ඒ හික්ෂුව අමාරුවෙන් තමයි ඒ විදිහට ජීවත් විය යුත්තේ.

(-ඵඵ-)

246.12. යෝ පාණමතිපාතේති - මුසාවාදං ච භාසති
ලෝකේ අදින්නං ආදියති - පරදාරං ච ගච්ඡති

යමෙක් ප්‍රාණසාත කරනවා නම්, බොරු කියනව නම් සොරකම් කරනවා නම්, පර ස්ත්‍රීන් සේවනය කරනවා නම්,

(ජේතවන ජය්‍යචේදී උපායකවචනේ පන්සියක් ජ්‍යාය වදාළ ගාවාවකි.)

247.13. සුරාමේරයපානං ච - යෝ නරෝ අනුයුඤ්ජති
ඉධෙව පෝසෝ ලෝකස්මිං

- මූලං බණ්ණි අත්තනෝ

යමෙක් මත්පැන් පානය කරනවා නම්, ඔහු තමන්ගේ ජීවිතයේ තියෙන කුසල් මුල් මෙලොවදී ම විනාශ කරගන්නවා.

(-ඵඵ-)

248.14. ඒවම්භෝ පුරිස ජානාහි

- පාපධම්මා අසඤ්ඤා

මා තං ලෝභෝ අධම්මෝ ච

- චිරං දුක්ඛාය රන්ධියුං

යම් කෙනෙකුට මේ හිත නරක්වීම මූලින්ම උදුරලා දාලා නසාගන්ට පුළුවන් වූණොත්, ඇත්තෙන් ම දවල් වේවා, රාත්‍රී වේවා, ඕනෑම වෙලාවක සමාධිය ඇතිකරගන්ට පුළුවන්.

(-ඵඵ-)

251.17. නන්ථී රාගසමෝ අග්ගි

- නන්ථී දෝසසමෝ ගභෝ
- නන්ථී මෝහසමං ජාලං
- නන්ථී තණ්හාසමා නදී.

රාගයට සමකරන්ට පුළුවන් වෙන ගින්නක් නෑ. ද්වේෂයට සමකරන්ට පුළුවන් ග්‍රහණයවීමකුත් නෑ. මෝහයට සමකරන්ට පුළුවන් දූලකුත් නෑ. තණ්හාවට සමකරන්ට පුළුවන් ගඟකුත් නෑ.

(ජේතවන ඥානපීඨ උපායකවරුන් ගත් දෙනෙකු අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි)

252.18. සුදස්සනං වජ්ජමඤ්ඤෝසං

- අත්තනෝ පන දුද්දසං
- පරේසං හි සෝ වජ්ජානි
- ඔපුණාති යථා භුසං

අත්තනෝ පන ඡාදේති

- කලිංච කිතවා සයෝ

අනුන්ගේ වැරදි නම් බොහොම අගේට පේනවා. නමුත් තමන්ගේ ලොකු වැරද්දක්වත් පේන්න නෑ. ඒ තැනැත්තා උස්තැනක ඉඳලා රොඩු බොල් පොළනවා වගේ, අනුන්ගේ දොස්මයි හොයන්නේ. ඒ වුණාට තමන්ගේ ලොකු වැරදි පවා හංගගෙන ඉන්නවා. කොළ-අකුවලින් ඇඟ වහගත්තු කපටි ලිහිණි වැද්දෙක් වගේ.

(නාදිසුත්තවච්ඡි චෛත්තක සිටුවහසා ජ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි)

253.19. පරවජ්ජානුපස්සිස්ස

- නිව්චං උජ්ඣානසඤ්ඤිනෝ

ආසවා තස්ස වඩ්ඪන්ති

- ආරා සෝ ආසවක්ඛයා

අනුන්ගේ වැරදිම නම් හොය හොයා ඉන්නේ. නිතරම අනුන්ටම නම් දොස් කිය කියා ඉන්නේ, වැඩෙන්නෙ ආසුව විතරයි. ආසුව නැතිකිරීම නම්, ඔහුට ඉතාම දුර දෙයක්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ උජ්ඣානසඤ්ඤි තෙරුන් ජ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි)

254.20. ආකාසේ පදං නත්ථී

- සමණෝ නත්ථී බාහිරේ

පපඤ්චාහිරතා පජා - නිප්පපඤ්චා තථාගතා

කුරුල්ලන්ගේ පියවර සටහනක් අහසේ දකින්නට නෑ. ඒ වගේම මාර්ග-ඵල ලාභී ශ්‍රමණයෙක් බුදු සසුනෙන් බැහැර, වෙන ආගමක නෑ. මේ සත්ව ප්‍රජාව අකුසල්මයි කල්පනා කර කර ඒකට ඇලිලා ඉන්නේ. නමුත් තථාගතයන් වහන්සේලා අකුසල් කල්පනා වලින් තොරව ඉන්නේ.

(පිරිනිවන් ඔඤ්චකයේදී *සුඛාදු පිරිවැර්ඪයා පභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)*

255.21. ආකාසේ පදං නත්ථී

- සමණෝ නත්ථී බාහිරේ

සංඛාරා සස්සතා නත්ථී

- නත්ථී බුද්ධානං ඉඤ්ජිතං

කුරුල්ලන්ගේ පියවර සටහනක් ආකාසේ නෑ. ඒ වගේම මාර්ග-ඵල ලාභී ශ්‍රමණයෙක් බුදු සසුනෙන් බැහැර, වෙන ආගමක නෑ. හේතු-ඵල දහමෙන් සකස්වෙච්ච කිසි දෙයක් සදාකාලික නෑ. ඒ අස්ථිර දේවල් වෙනස් වෙලා යද්දී බුදුවරයන් වහන්සේලා තුළ ඒ ගැන කිසි කම්පනයක් නෑ.

(-ච්ඡ-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

මලකඩ ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(මල වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

19.

ධර්මයේ පිහිටීම ගැන වදාළ කොටස (ධම්මට්ඨ වර්ගය)

256.1. න තේන භෝති ධම්මට්ඨයෝ
යේනත්ථං සහසා නයේ
යෝ ව අත්ථං අනත්ථඤ්ච
උභෝ නිච්ඡෙය්‍ය පණ්ඩිතෝ

යම් විනිශ්චයකරුවෙක් අසාධාරණ විදිහට
නඩු තීන්දු දෙනවා නම්, ඔහුගේ විනිශ්චය තියෙන්නේ
ධර්මයේ පිහිටලා නෙවෙයි. නමුත් නුවණැති කෙනා
සාධාරණ පැත්ත අසාධාරණ පැත්ත හොඳ හැටි
හඳුනාගෙනයි විනිශ්චයක් දෙන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉතිහාසවේදීන්ගේ ප්‍රකාශන වදාළ ගාථාවකි.)

257.2. අසාහසේන ධම්මේන - සමේන නයති පරේ
ධම්මස්ස ගුත්තෝ මේධාවී

- ධම්මට්ඨෝති පච්චවති

සාධාරණ විදිහට ධර්මානුකූලව නඩු හබවලදී
කින්දු ගන්නවා නම්, ධර්මයෙන් සුරැකෙන ඒ
ප්‍රඥාවන්ත කෙනා, විනිශ්චයේදීද ධර්මයේ පිහිටන
බවයි කියන්නට තියෙන්නේ.

(-22-)

258.3. න තේන පණ්ඩිතෝ හෝති

- යාවතා බහු භාසති

බේමී අචේරී අභයෝ - පණ්ඩිතෝති පච්චවති

පිරිස් මැද ව්‍යක්ත විදිහට මුඛර්ව කතා බස්
කළ පමණින් ඔහු නුවණැත්තෙක් වෙන්නේ නෑ. නමුත්,
යම් කෙනෙක් කාටවත් බිය ඇති නොකරයි නම්,
වෛරය ඇතිවෙන පංච දුෂ්චරිතයෙන් තොර නම්,
අකුසලයෙන් දුරුවෙලා, නිර්භයව ඉන්නවා නම්, ඔහු
තමයි සැබෑම නැණවතා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජබ්බගාමික නිකායන්ගේ ප්‍රකාශන වදාළ ගාථාවකි.)

259.4. න තාවතා ධම්මධරෝ - යාවතා බහු භාසති
යෝ ව අප්පමිපි සුක්ඛාන

- ධම්මං කායේන පස්සති

ස වේ ධම්මධරෝ හෝති

- යෝ ධම්මං නප්පමජ්ජති

යම් කෙනෙක් හැම තැනම බණ කියාගෙන ගියත්, එපමණකින් ධර්මධරයෙක් වෙන්නෙ නෑ. නමුත් ධර්මය ටිකක් හරි අහගෙන, ඒ ධර්මය තමා තුළින් දකිනවා නම්, ඒ ධර්මයේ හැසිරෙන්නට ප්‍රමාද නැත්නම් ඔහු ඒකාන්තයෙන්ම ධර්මධරයෙක්.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය චේතනානිකායා විද්‍යාල ආචාර්යයා.)

260.5. න තේන ථේරෝ හෝති

- යේනස්ස පලිතං සිරෝ

පරිපක්කෝ වයෝ තස්ස

- මෝසජ්ජණ්ණෝති වුච්චති

යම් කිසි හික්ෂුවක් වයසට ගිහින් කෙස් ඉඳුණු පමණින් ඒ හේතුව නිසා, ඔහුට ස්ථවිර කියන්නට බෑ. ඔහුගේ වයස මෝරලා ගියා විතරයි. දිරාගිය හිස් පුද්ගලයා කියලයි කිවයුතු වන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය චේතනානිකායා විද්‍යාල ආචාර්යයා.)

261.6. යම්හි සච්චං ච ධම්මෝ ච
 අහිංසා සංයමෝ දමෝ
 ස චේ වන්තමලෝ ධීරෝ
 ථේරෝ ඉති පච්චිචති

යමෙක් තුළ සත්‍යයන්, ධර්මයන් තියෙනවා නම්, අහිංසක බවත්, සංවරකමත්, ඉන්ද්‍රිය දමනයන් තියෙනවා නම් ඇත්තෙන්ම ඔහු රාගාදී අකුසල් වමාරලා දාපු ප්‍රඥාවන්ත කෙනෙක්. අන්න ඒ හික්ෂුවටයි 'ස්ථවිර' කියා කිවයුත්තේ.

(-වීම-)

262.7. න වාක්කරණමත්තේන
 - වණ්ණපොක්ඛරතාය වා
 සාධුරුපෝ නරෝ හෝති
 - ඉස්සුකී මච්ඡරී සධෝ

කටහඬ මිහිරට තිබුණා කියලා, රූපේ ලස්සනට තිබුණා කියලා, යහපත් වෙන්නේ නෑ. ඔහු තුළ ඉරිසියාව, මසුරුකම, කපටිකම තියෙනවා නම්, ඔහු හොඳ කෙනෙක් වෙන්නේ නෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඛොහෝ නිකායන් ප්‍රභාසා විදාල ගාවාවකි.)

263.8. යස්ස චේ තං සමුවිජන්තං

- මූලසච්චං සමුහතං

ස චන්තදෝසෝ මේධාවී

- සාධුරූපෝ'ති වුවචති

යම් කෙනෙක් ඔය දුර්වලකම් මුලින්ම නැතිකරලා දාලා නම් තියෙන්නෙ, ඔහු ඒ දුර්වලකම් වමාරලා දාපු ප්‍රඥාවන්තයෙක්. 'යහපත් කෙනා' කියලා කිව යුත්තේ ඒ පුද්ගලයාටයි.

(-220-)

264.9. න මුණ්ඩකේන සමණෝ

- අබ්බතෝ අලිකං භණං

ඉච්ඡාලෝභසමාපන්නෝ

- සමණෝ කිං භවිස්සති

හොඳට හිස රැවුල් බාලා හිටියා කියලා, ශ්‍රමණයෙක් වෙන්නෙ නෑ. ඔහු තුළ සීලයක් නැත්නම්, බොරුම නම් කියන්නෙ, පාපී ආශාවන් වලින් යුක්ත වෙලා, ලෝභකමිත්ම නම් ඉන්නෙ, ඔහු ශ්‍රමණයෙක් වෙන්නෙ කොහොමද?

(ජේතවන අසපුච්ඡී ගන්ථක තෙරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

265.10. යෝ ව සමේති පාපානි

- අණුංචුලානි සබ්බසෝ
- සමිතත්තා හි පාපානං - සමණෝති පවුච්චති

යම් කෙනෙක් පොඩි දෙයක් වේවා, ලොකු දෙයක් වේවා, හැම පාපී අකුසලයක්ම සංසිදුවා දැමීමොත්, ඒ පාපී අකුසල් සංසිදවා දැමීම නිසයි, ඔහුට 'ශ්‍රමණයා' කියල කියන්න.

(-වීම-)

266.11. න තේන භික්ඛු භෝති

- යාවතා භික්ඛතේ පරේ
- විස්සං ධම්මං සමාදාය
- භික්ඛු භෝති න තාවතා

කොපමණ කළක් පිණිසිපාතෙ කරගෙන, අනුන්ගෙන් ලැබෙන දේ වැළඳුවත්, ඒ හේතුව නිසා ඔහු භික්ෂුවක් වෙන්නෙ නෑ. පාපී දේට පුරුදු වෙලා ඉන්න තාක්, කෙනෙක් භික්ෂුවක් වෙන්නෙ නෑ.

(ජේතවන ජ්‍යාජුච්ඡී චිත්තභා ජිරිච්ඡි බ්‍රාහ්මණයෙක් ජභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

267.12. යෝ'ධ පුඤ්ඤඤද්ව පාපඤ්ච

- බාහෙත්වා බුහ්මචරිය වා

සංඛාය ලෝකේ වරති

- ස චේ භික්ඛු'ති වුච්චති

යමෙක් මේ ශාසනය තුළ ගුණදම් දියුණු කරලා, අවබෝධයෙන්ම පින් පව් බැහැර කරලා, බඹසර හැසිරෙනවා නම්, නුවණින් යුක්තව ලෝකේ හැසිරෙනවා නම්, අන්ත ඔහු තමයි භික්ෂුව කියන්නේ.

(-220-)

268.13. න මෝනේන මුනි හෝති

- මුල්භරුපෝ අවිද්දසු

යෝ ච තුලං'ච පග්ගස්භ

- වරමාදාය පණ්ඩිතෝ

ප්‍රඥා රහිත කෙනා මෝඩ ස්වරූපයෙන් කතා බස් නොකොට හිටියා කියලා ඒ විදිහට මුනිවත රැක්කා කියලා, මුනිවරයෙක් වෙන්නේ නෑ. නුවණැත්තා උතුම් දේ අරගන්නේ, තරාදියකින් මැනලා ගන්නවා වගේ.

(ජේතවන අසපුච්ඡි අභ්‍යාගමික නවුසන් අභ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි.)

269.14. පාපානි පරිචජ්ජේති

- ස මුනී තේන සෝ මුනී

යෝ මුතාති උභෝ ලෝකේ
- මුනි තේන පච්චවති

පාපී අකුසල් දුරු කරගත්තොත්, අන්ත ඔහු කමයි මුනිවරයා. ඒ කරුණින්මයි ඔහු මුනිවරයෙක් වුණේ. ආධ්‍යාත්මික, බාහිර ලෝකය නුවණින් බෙදා විමසා අවබෝධ කරන නිසා, ඒ කරුණින්ම ඔහුට මුනිවරයා කියනවා.

(-වීම-)

270.15. න තේන අරියෝ හෝති

- යේන පාණානි හිංසති

අහිංසා සබ්බපාණානං - අරියෝති පච්චවති

යමෙක් ප්‍රාණීන්ට හිංසා කරනවා නම්, ඔහුට 'ආර්ය' කියල නම තිබූ පමණින් 'ආර්ය' වෙන්නෙ නෑ. සියලු ප්‍රාණීන් කෙරෙහි අහිංසාවෙන් යුතු කෙනාටයි 'ආර්ය' කියලා කියන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ආර්ය නම් බිලී වැද්දෙක් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

271.16. න සීලබ්බතමත්තේන

- බාහුසච්චේන වා පුන

අථ වා සමාධිලාභේන
- විචිචිව සයනේන වා

වත් පිළිවෙත් කරලා, සිල් රැක්ක පමණින්, බණ දහම් ඉගෙන ගෙන බහුශුභ වෙච්ච පමණින්, සමාධියක් ඇතිකරගත්තු පමණින්, දුර ඇත වන සෙනසුන්වල සිටිය පමණින් ජීවිතය සම්පූර්ණයී කියලා හිතන්න එපා.

(ජේතවන ඡායාද්වේදී ඛොණෝ නික්ෂුන් ජර්ඛායා වදාළ ගාථාවකි.)

272.17. චුසාමි තෙක්ඛම්මසුඛං - අපුපුප්ප්පනසේවිතං
භික්ඛු විස්සාසමාපාදි
- අප්පත්තෝ ආසවක්ඛයං

පින්වත් භික්ෂුව, පෘථග්ජනයන්ට ලබාගන්ට බැරි, ආර්යන් වහන්සේලා විතරක් ලබන තෙක්ඛම්ම සුවයක් තියෙනවා. 'මමත් ඒක ලබනවා' කියල හිතන්ට ඕනෙ. අරහත් ඵලයට පත්වන තෙක්ම මේ භවය ගැන විශ්වාස කරන්නට එපා.

(-වීම-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ධර්මයේ පිහිටීම ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(ධම්මට්ඨ වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

20.

ඒ අමා නිවන් මග ගැන වදාළ කොටස (මග්ග වර්ගය)

273.1. මග්ගානට්ඨංගිකෝ සෙට්ඨෝ
සච්චානං චතුරෝ පදා
විරාගෝ සෙට්ඨෝ ධම්මානං
ද්විපදානං ච චක්ඛුමා

අනුගමනය කළ යුතු වැඩ පිළිවෙලවල් අතරේ පරම ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයයි. සත්‍යයන් අතුරින් පරම ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නේ චතුරාර්ය සත්‍යයයි. ධර්මයන් අතුරින් පරම ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නේ විරාගී නිවනයයි. දෙපා ඇති මිනිසුන් අතරින් පරම

ශ්‍රේෂ්ඨ චන්තේ සදහම් ඇස් ඇති බුදු සම්ඳුයි.
(ජේතවන අසපුච්ඡි ජන්ඛියයක් නික්මුණ අභ්‍යාසා චදාළ ගාථාවකි.)

274.2. ඒසෝ'ව මග්ගෝ නතථඤ්ඤෝ
දස්සනස්ස විසුද්ධියා
ඒතං හි කුම්භේ පටිපජ්ජථ
මාරස්සේතං පමෝහනං

ආර්ය සත්‍යාවබෝධය තුළින් පිරිසිදු වෙන්ට නම්, මේ මාර්ගය විතරමයි තියෙන්තෙ. වෙන මාර්ගයක් නෑ. ඔබත් මේ මාර්ගයම පිළිපදින්න. මේ මාර්ගයෙන් තමයි මාරයාව රචටිටන්න පුළුවන් වෙන්නෙ.

(-22-)

275.3. ඒතං හි කුම්භේ පටිපන්නා
දුක්ඛස්සන්තං කර්ස්සථ
අක්ඛාතෝ වේ මයා මග්ගෝ
අඤ්ඤාය සල්ලසත්ථනං

ඔබ මේ අර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයම අනුගමනය කරලා, මේ සසර දුක අවසන් කරල දාන්න. රාගාදී කෙලෙස් හුල් උදුරලා දාන මේ මාර්ගය මං. ඔබට

කියා දෙන්නෙ ප්‍රත්‍යක්ෂ අවබෝධයෙන්මයි.

(-ඉඉ-)

276.4. තුමිහේනි කිච්චං ආතප්පං

- අක්ඛාතාරෝ තථාගතා
- පටිපන්නා පමොක්ඛන්ති
- ඤායිතෝ මාරඛන්ධනා

පින්වත් මහණෙනි, දුකෙන් නිදහස් වෙන්ට විරිය අරගෙන, නිවන අවබෝධ කළ යුත්තේ ඔබ විසින්මයි. ඒ වෙනුවෙන් තථාගතයන් වහන්සේලා කරන්නෙ නිවන් මග කියාදෙන එක විතරයි. මේ නිවන් මග පිළිපැද්දොත්, ධ්‍යාන වැඩුවොත්, මේ මාර ඛන්ධනයෙන් ඔබ නිදහස් වෙලා යනවා.

(-ඉඉ-)

277.5. සබ්බේ සංඛාරා අනිච්චා'ති

- යදා පඤ්ඤාය පස්සති
- අථ නිබ්බින්නද්ති දුක්ඛේ
- ඒස මග්ගෝ විසුද්ධියා

හේතුන්ගෙන් සකස්වුන හැම දෙයක්ම අනිත්‍ය වෙලා යන බව යම් දවසක ප්‍රඥාවෙන්

අවබෝධ කළොත්, අන්ත ඵදාටයි මේ දුක ගැන කළකිරෙන්නේ. නිවන් මග වෙන්නෙත් ඒකමයි.

(ජේතවන ඥාපුට්ඨි චිත්තදායක ජනකයක පවුල නිකායන් පරිනායා විදාල ගාවාවකි.)

278.6. සබ්බේ සංඛාරා දුක්ඛා'ති

- යදා පඤ්ඤාය පස්සති
- අථ නිබ්බින්නදති දුක්ඛේ
- ඒස මග්ගෝ විසුද්ධියා

හේතූන්ගෙන් සකස්වූන හැම දෙයක්ම දුකක් බව යම් දවසක ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කළොත්, අන්ත ඵදාටයි මේ දුක ගැන කළකිරෙන්නේ. නිවන් මග වෙන්නෙත් ඒකමයි.

(-වූව-)

279.7. සබ්බේ සංඛාරා අනත්තා'ති

- යදා පඤ්ඤාය පස්සති
- අථ නිබ්බින්නදති දුක්ඛේ
- ඒස මග්ගෝ විසුද්ධියා

හැම දෙයක්ම අනාත්ම බව යම් දවසක ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කළොත්, අන්ත ඵදාටයි මේ

දුක ගැන කළකිරෙන්නෙ. නිවන් මග වෙන්නෙත්
ඒකමයි.

(-22-)

280.8. උට්ඨානකාලමිහි අනුට්ඨිභානෝ
යුවා බලී ආලසියං උපේතෝ
සංසන්නසංකප්පමනෝ කුසීතෝ
පඤ්ඤාය මග්ගං අලසෝ න වින්දති

වීරිය කරන්ට ඕනෙ වෙලාවෙදී වීරිය
කරන්නෙ නැත්නම්, ඇගේ පතේ හයිය තියෙන
වෙලාවෙ, කම්මැලි කමෙන් හිටියොත්, ලාමක දේවල්
ගැන හිත හිත හිටියොත්, කුසීත වෙලා හිටියොත්, ඒ
කම්මැලියාට ප්‍රඥාවෙන් දියුණු කරගත යුතු ආර්ය
මාර්ගය නොලැබී යනවා.

(ජේතවන අංශුවේදී ජඣානකම්මිකනිස්ස තෙරුන් අභ්‍යාසා වදාළ
ගාථාවකි.)

281.9. වාචානුරක්ඛී මනසා සුසංචුතෝ
කායේන ව අකුසලං න කයිරා
ඒතේ තයෝ කම්මපථේ විසෝධයේ
ආරාධයේ මග්ගං ඉසිප්පවේදිතං

වචනය රැකගන්නවා නම්, සිත සංවර කරගන්නවා නම්, කයෙහුත් අකුසල් කරන්නෙ නැත්නම්, ඔය විදිහට කර්ම රැස්වෙන මාර්ග තුනම පිරිසිදු කරගන්නවා නම් අන්න ඒ තැනැත්තාට, අරහත් සෘෂිවරුන් අවබෝධයෙන්ම වදාළ ඒ නිවන් මග සම්පූර්ණ කරගන්ට පුළුවන්.

(ජේතවන අසුච්ඡේදී සුක්ඛ ජ්‍යෙතයා අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

282.10. යෝගා චේ ජායති භූරි - අයෝගා භූරිසංඛයෝ
ඒතං ද්වේධා පථං ඤාත්වා

- භවාය විභවාය ච

තථත්තානං නිවේසෙය්‍ය - යථා භූරි පචඨ්ඨති

අැත්තෙන්ම සමථ - විදර්ශනා භාවනාවෙන් මයි ප්‍රඥාව වැඩෙන්නෙ. භාවනා නො කළොත්, ප්‍රඥාව විනාශ වෙනවා. ඒ නිසා දියුණුව පිණිසත්, පිරිහීම පිණිසත් පවතින ඔය මාර්ග දෙක තේරුම් ගන්ට ඕනෙ. ප්‍රඥාව වැඩෙන්නේ යම් මගකින් නම්, අන්න ඒ මාර්ගයේ තමයි ජීවිතය යොදවන්ට තියෙන්නෙ.

(ජේතවන අසුච්ඡේදී ජෝධීල තෙරුන්අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

283.11. වනං ඡන්දථ මා රුක්ඛං

- වනතෝ ජායති භයං

ජේතවා වනඤ්ච වනථඤ්ච
- නිබ්බනා හෝථ භික්ඛවෝ

පින්වත් මහණෙනි, ඔය කෙලෙස් වනය කපලා දාන්න. හැඹැයි වනාන්තරයේ ගස් කපන්ට එපා. කෙලෙස් වනයෙන් තමයි බිය හටගන්නේ. මහ කෙලෙස් වනයත්, පොඩි කෙලෙස් වනයත් දෙකම කපලා දාලා, කෙලෙස් වනයකින් තොර කෙනෙක් වෙන්න.

(ජේතවන ඡායුච්චි මහඵ නික්ඛුන් විරිසක් ඡුභායා චදාළ ගාථාවකි.)

284.12. යාවං වනථෝ න ඡිඡ්ඡති
අනුමත්තෝ'පි නරස්ස නාරිසු
පට්ඨද්ධමනෝ'ව තාව සෝ
චචිඡෝ බීරපකෝ'ව මාතරි

කාන්තාවක් පිළිබඳව පුරුෂයාගේ හිතේ, අල්පමාත්‍ර වූ තෘෂ්ණාවක් පවා නොසිඳී තිබුණොත්, ඒකටම හිත දුටුවා. මව් වැස්සි පස්සේ දුටන කිරි බොන වහුපැටියා වගේ.

(-20-)

285.13. උච්ඡන්ද සිනේහමත්තනෝ
 කුමුදං සාරදිකං'ව පාණිනා
 සන්තිමග්ගමේව බුද්ධය
 නිබ්බාණං සුගතේන දේසිතං

සරත් කාලෙ කුමුදු මලක් අතින් කඩලා දානවා වගේ, තමන් කුළ තියෙන තෘෂ්ණාව ප්‍රඥාවෙන් කඩලා දාන්ට ඕනෙ. සුගතයන් වහන්සේ විසින් ඒ අමා නිවන ගැන කියා දීලයි තියෙන්නෙ. ඒ නිසා නිවනට පමුණුවන ආර්ය මාර්ගයේමයි ගමන් කරන්ට ඕනෙ.

(ජේතවන අසපුච්ඡී සැරියුත් තෙරුන්ගේ ශිෂ්‍ය නිකායුවක් අරභායා වදාළ ගාථාවකි.)

286.14. ඉධ වස්සං වසිස්සාමි - ඉධ හේමන්ත ගිම්හිසු
 ඉති බාලෝ විචින්තේති
 - අන්තරායං න බුජ්ඣති

මං මේ පාර වස් කාලෙ මෙහෙ තමයි ඉන්නෙ. සීත කාලෙත් මෙහෙම ඉන්නවා. පායන කාලෙටත් මෙහෙ තමයි ඉන්ට වෙන්නෙ. ජීවිතය ගැන අවබෝධයක් නැති කෙනා ඔය විදිහට හිත හිතා ඉන්නවා. ඔය අතරෙ තමන්ට සිදුවෙන ජීවිත අනතුරු ගැන කිසිම අවබෝධයක් නෑ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චේළඤ නායකයෙකු ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය ආරාමයක.)

287.15. කං පුත්තපසුසම්මත්තං

- බ්‍යාසත්තමනසං නරං

සුත්තං ගාමං මහෝසෝච

- මච්චු ආදාය ගච්ඡති

සමහර උදවිය තමන්ගේ දූ දරුවන් ගැන, සතා සිව්පාවා ගැන, හිතීන් බැඳිලා, එයින් මක්වෙලා කල් ගෙවනවා. අන්තිමේදී මාරයා ඇවිදිනි ඔවුන්ව මරණය කරා ගෙනියන්නේ, සැඬ වතුර පහරක් විසින් නිදිගත් ගමක් මුහුදට ගසාගෙන යනවා වගේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ කිසාගෝතමීය ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය ආරාමයක.)

288.16. න සන්ති පුත්තා තාණාය

- න පිතා නපි බන්ධවා

අත්තකේනාධිපත්තස්ස

- නත්ථී ඤාතිසු තාණතා

මාරයා විසින් යටකරගත්තු සත්වයාට ආරක්ෂා ස්ථානයක් දුදරුවන්ගෙන් ලැබෙන්නේ නෑ. පියාගෙන් ලැබෙන්නේ නෑ. නෑදෑයන්ගෙන් ලැබෙන්නේ නෑ. ඒ ඤාතින් තුළ ඔහුට සැබෑම

රැකවරණයක් ලැබෙන්නේ නෑ.

(ජේතවන ආසුනේදී පටානාභානි ආනායා විදාළ ගාථාවකි.)

289.17. ඒනමත්ථවසං ඤාත්වා

- පණ්ඩිතෝ සීලසංචුතෝ

නිබ්බාණගමනං මග්ගං

- ඛිප්පමේව විසෝධයේ

ඔය යථාර්ථය අවබෝධ කරගත් බුද්ධිමත් කෙනා සීලයෙන් සංවර වෙන්ට ඕනේ. වහ වහාම නිවන් මග පිරිසිදු කරගන්ට ඕනේ.

(-22-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ඒ අමා නිවන් මග ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(මග්ග වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

21.

ධර්ම කරුණු මිශ්‍රව ඇතුළත් කොටස (පකිණ්ණක වර්ගය)

290.1. මත්තාසුඛපරිච්චාගා

- පස්සේ වේ විපුලං සුඛං
- වජේ මත්තාසුඛං ධිරෝ
- සම්පස්සං විපුලං සුඛං

ඉතා විශාල සැපයක් බලාපොරොත්තු වෙන කෙනාට, ඒ වෙනුවෙන් සුළු සැපය අත්හරින්නට පුළුවන් වෙන්නට ඕනේ. ප්‍රඥාවන්ත කෙනා ඉතා විශාල සැපයක් වන ඒ අමා නිවන් කැමතිව, ඉතා සුළු වූ කම්සැපය අත්හරිනවා.

(තේජ්වතයේදී ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම අතීත චිත්තය අභ්‍යන්තර වදාළ ගාථාවකි.)

291.2. පරපුකුඤ්ඤාපදානේන - අන්තරානෝ සුඛමිච්ඡති
වේරසංසග්ගසංසට්ඨෝ
- වේරා සෝ න පරිමුච්චති

අනුන්ට පුකු දීලා, තමන් විතරක් සැප විදින්නට හිතුවොත් ඔහුට එකතු වෙන්නට වෙන්නෙ වෙරයක් සමඟයි. වෙරයෙන් නිදහස් වෙන්නට නම් ලැබෙන්නෙ නෑ.

(සැවැත් ග්‍රව්‍හදී කිකිළි බිජු කෑ ස්ත්‍රියක අභ්‍යන්තර වදාළ ගාථාවකි.)

292.3. යං හි කිච්චං තදපච්චිධං - අකිච්චං පන කයිරති
උන්නලානං පමත්තානං
- තේසං වච්චන්ති ආසවා

යම් කෙනෙක් ධර්මයේ හැසිරීම ආදී කළ යුතු උතුම් දේ අත්හරිනවා නම්, නොකළ යුතු දේවල් කරනවා නම්, මාන්තයෙන් ඉදිමී, ප්‍රමාදයෙන් ඉන්නවා නම්, ඔහු තුළ වැඩෙන්නෙ කෙලෙස් විතරයි.

(නාදදිය ග්‍රව්‍හදී නාදදිය තෙරුන් අභ්‍යන්තර වදාළ ගාථාවකි.)

293.4. යේසඤ්ච සුසමාරද්ධා

- නිච්චං කායගතා සති
- අකිච්චං තේ න සේවන්ති
- කිච්චේ සාතච්චකාරිනෝ
- සතානං සම්පජානානං
- අත්ථං ගච්ඡන්ති ආසවා

නමුත් යම්, කෙනෙක් කායානුපස්සනාවේ නිතරම ඉතා හොඳින් සිහිය පිහිටුවාගෙන ඉන්නවා නම්, ඔවුන් නොකළ යුතු දේවල් කරන්ට යන්නේ නැ. කළ යුතු දේ තමයි හැම තිස්සෙම කරන්නේ. ඉතා හොඳ සිහි නුවණින් යුක්තව කල් ගෙවන කොට, ඔවුන්ගේ කෙලෙස් විනාශ වෙලා යනවා.

(-22-)

294.5. මාතරං පිතරං හන්ත්වා

- රාජානෝ ද්වේ ච ඛන්තියේ
- රට්ඨං සානුවරං හන්ත්වා
- අනීසෝ යාති බ්‍රාහ්මණෝ

සසර දුක උපදවන මේ තෘෂ්ණාව නැමැති අම්මාත්, අහංකාරකම නැමැති පියාත් වනසන්ට ඕනේ. ශාස්වත, උච්ඡේද දෘෂ්ටි නැමැති රජවරු දෙන්නාත්,

වනසන්ට ඕනෙ. ආධ්‍යාත්මික බාහිර ආයතන නැමැති රටක්, එහි හැසිරෙන ප්‍රධානියා නැමැති නන්දිරාගයක් වනසන්ට ඕනෙ. අන්න ඒ සියල්ල ප්‍රඥාවෙන් වනසලා, දුකෙන් තොරව සිටින අරහත් බ්‍රාහ්මණයා නිවන කරා ම යනවා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉක්කුණ්ටක නදීදීය තෙරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

295.6. මාතරං පිතරං හන්ත්වා

රාජානෝ ද්වේ ච සොත්තියේ
වෙය්‍යග්ගපඤ්චමං හන්ත්වා
අනීසෝ යාති බ්‍රාහ්මණෝ

සසර දුක උපදවන මේ තෘෂ්ණාව නැමැති අම්මාත්, අස්මිමානය නැමැති පියාවත් නසන්ට ඕනෙ. ශාස්වත, උච්ඡේද දෘෂ්ටි නැමැති බ්‍රාහ්මණරජවරු දෙන්නවත්, නසන්ට ඕනෙ. විවිකිච්ඡාව පස්වෙනුවට තියෙන පංච නීවරණ නැමැති ව්‍යාඝ්‍රයන්ගේ මාර්ගයක් නසන්ට ඕනෙ. අන්න ඒ දේවල් තමා දුක් නැතිකරගෙන අරහත් බ්‍රාහ්මණයා නිවන කරාම යනවා.

(-222-)

296.7. සුප්පඛුද්ධං පඛුජ්ඣන්ති

- සදා ගෝතමසාවකා
- යේසං දිවා ච රත්තෝ ච
- නිච්චං ඛුද්ධගතා සති

යමෙක් දවාලටත් රාත්‍රියටත් නිතරම ඛුද්ධානුස්සති භාවනාවේ යෙදෙනවා නම්, ගෞතම ඛුදු සම්ඳුන්ගේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම ඉතා ප්‍රබෝධමත්වයි පිබිඳෙන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ දාර්ශනික කුඩා දරුවා ජ්‍යෙෂ්ඨ විදුලි ගාථාවකි.)

297.8. සුප්පඛුද්ධං පඛුජ්ඣන්ති

- සදා ගෝතමසාවකා
- යේසං දිවා ච රත්තෝ ච
- නිච්චං ධම්මගතා සති

යමෙක් දවාලටත් රාත්‍රියටත් නිතරම ධම්මානුස්සති භාවනාවේ යෙදෙනවා නම්, ගෞතම ඛුදු සම්ඳුන්ගේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම ඉතා ප්‍රබෝධමත්වයි පිබිඳෙන්නේ.

(-22-)

298.9. සුප්පබ්බද්ධං පබ්බජ්ඣන්ති

- සදා ගෝතමසාවකා
- යේසං දිවා ච රත්තෝ ච
- නිච්චං සංඝගතා සති

යමෙක් දවාලටත් රාත්‍රියටත් නිතරම සංඝානුස්සති භාවනාවේ යෙදෙනවා නම්, ගෞතම බුදු සම්පූර්ණයෙන් ඒ ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම ඉතා ප්‍රබෝධමත්වයි පිබිඳෙන්නේ.

(-ඵඵ-)

299.10. සුප්පබ්බද්ධං පබ්බජ්ඣන්ති

- සදා ගෝතමසාවකා
- යේසං දිවා ච රත්තෝ ච
- නිච්චං කායගතා සති

යමෙක් දවාලටත් රාත්‍රියටත් නිතරම කායානුපස්සනා භාවනාවේ යෙදෙනවා නම්, ගෞතම බුදු සම්පූර්ණයෙන් ඒ ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම ඉතා ප්‍රබෝධමත්වයි පිබිඳෙන්නේ.

(-ඵඵ-)

300.11. සුප්පබ්බද්ධං පබ්බජ්ඣන්ති

- සදා ගෝතමසාවකා
- යේසං දිවා ච රත්තෝ ච
- අහිංසාය රතෝ මනෝ

යමෙක් දවලටත් රාත්‍රියටත් නිතරම අහිංසාවේ ඇලුණු සිතීන් ඉන්නවා නම්, ගෞතම බුදු සම්පූර්ණයේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම ඉතා ප්‍රබෝධමත්වයි පිබිඳෙන්න.

(-ඵඵ-)

301.12. සුප්පබ්බද්ධං පබ්බජ්ඣන්ති

- සදා ගෝතමසාවකා
- යේසං දිවා ච රත්තෝ ච
- භාවනාය රතෝ මනෝ

යමෙක් දවලටත් රාත්‍රියටත් නිතරම සමථ විදර්ශනා භාවනාවේ ඇලී වාසය කරනවා නම්, ගෞතම බුදු සම්පූර්ණයේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ හැමදාම ඉතා ප්‍රබෝධමත්වයි පිබිඳෙන්න.

(-ඵඵ-)

302.13. දුප්පබ්බජ්ජං දුරහිරමං - දුරාවාසා සරා දුබ්බා දුක්ඛෝ සමානසංවාසෝ - දුක්ඛානුපතිතද්ධගු

තස්මා න වද්ධගු සියා
- දුක්ඛානුපතීතෝ සියා

බුදු සසුනක උතුම් පැවිදි බව ලැබීම ඉතා දුෂ්කර දෙයක්. පැවිදි වුණ කෙනෙකුට ඒ පැවිද්දෙහි (සනර සනිපට්ඨානයේ) සිත් අලවා වාසය කිරීමත් දුෂ්කර දෙයක්. ගිහි ගෙවල්වල වාසය කිරීමත් මහා දුකක්. අසමාන අදහස් ඇති උදවියත් සමඟ එකට ඉන්ට ලැබීමත් දුකක්. සසර නැමැති දුරු කතරට ඇද වැටීමත් දුකක්. ඒ නිසා සසර නැමැති දුරු කතරට ඇද නොවැටෙන කෙනෙක් වෙන්ට ඕනෙ. සසර දුකට නොවැටෙන කෙනෙක් වෙන්ට ඕනෙ.

(විකාලා මහනුවෙදී වජ්ඣුන්තක තෙරුන් ජභායා වදාළ ගාථාවකි.)

303.14. සද්ධෝ සීලේන සම්පන්නෝ
යසෝභෝගසමප්පිතෝ
යං යං පදේසං භජති
තත්ථ තත්ථේව පූජිතෝ

තිසරණය කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව පිහිටුවාගත්, සීලවන්ත, ගිහි ශ්‍රාවකයා යසසිනුත්, භෝග සම්පත් වලිනුත් යුක්ත නම්, ඔහු කොයි පළාතකට ගියත්, ගිය ගිය තැන පුද සත්කාර ලබනවා.

(ජේතවන අසපුරේදී චිත්ත ගෘහපතිඥා අර්ථනාමා වදාළ ගාථාවකි.)

304.15. දුරේ සන්තෝ පකාසන්ති

- හිමන්තෝ'ව පබ්බතෝ
- අසන්තෙත්ථ න දිස්සන්ති
- රත්තිං බිත්තා යථා සරා

ගාන්ත පුද්ගලයන් කොයිතරම් දුරක සිටියත්, සම්බුදු නුවණට ඔවුන්ව පෙනෙන්නේ ඇතට පෙනෙන හිමාල පර්වතය වගේ. නමුත් අඥාන පුද්ගලයෙක්ව ඒ විදිහට පේන්නේ නෑ. රාත්‍රී කාලෙ විදපු ඊතලයක් වගේ.

(ජේතවන අසපුරේදී චූළ ඡූඤ්ඤා කුමාරීඥා අර්ථනාමා වදාළ ගාථාවකි.)

305.16. ඒකාසනං ඒකසෙය්‍යං

- ඒකෝ වරමතන්දිතෝ
- ඒකෝ දමයමත්තානං
- වනන්තේ රමිතෝ සියා

හුදෙකලාවේමයි ඉන්ට ඕනෙ. හුදෙකලාවේ මයි නිදන්ටත් ඕනෙ. කිසි කම්මැලිකමක් නැතුව, හුදෙකලාවේම තමන්ව දමනය කරගෙන, වනාන්තරේක වාසය කරමින් එහිමයි ඇලී ඉන්ට

මිනෙ.

(ජේතවන අසපුරේදී ඒකවිහාරීය තෙරුන් අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

ධර්ම කරුණු මිශ්‍රව ඇතුළත් කොටස නිමා විය.
(පකිණ්ණක වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

22.

නිරය ගැන වදාළ කොටස (නිරය වර්ගය)

306.1. අභ්‍යවාදී නිරයං උපේති
යෝ වාපි කත්වා න කරෝමීති වාහ
උභෝපි තේ පෙච්ච සමා භවන්ති
නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථ

අනුන්ට අභ්‍ය වෝදනා කරන කෙනාට
නිරයේ තමයි උපදින්නට වෙන්නෙ. තමන් යම් පවක්
කරලා, ඒක කළේ නැතෙයි කියන කෙනාත්, නිරයේම
තමයි උපදින්නෙ. පහත් ක්‍රියා වලින් යුතු ඒ මිනිස්සු
දෙන්නම මැරිලා ගිය දවසක නිරයේ ඉපදීමෙන්

සමාන වෙනවා.

(ජේතවන අසපුච්ඡේදී සුන්දරී ජර්ඛාජිකාව අභ්‍යාසා චදාළ ගාථාවකි.)

307.2. කාසාවකණ්ඨා බහවෝ

- පාපධම්මා අසඤ්ඤතා
- පාපා පාපේහි කම්මේහි
- නිරයං තේ උපපජ්ජරේ

කිසි සංවරකමක් නැති, පාපී අකුසල් ඇති බොහෝ දෙනෙක් සිවුර විතරක් බෙල්ලේ ඔතාගෙන ඉන්නවා. ඒ පවිටු පුද්ගලයන් තමන්ම කරගෙන යන පව් නිසා, ගිහින් උපදින්නේ නිරයේ.

(වේඨවනයේදී ජ්‍යෙතව දුක් විඳින ජර්ඛසක් අභ්‍යාසා චදාළ ගාථාවකි.)

309.4. චන්තාරි යානානි නරෝ පමත්තෝ

- ආපජ්ජති පරදාරූපසේවී
- අපුඤ්ඤලාභං න නිකාමසෙය්‍යං
- නින්දං තතියං නිරයං චතුත්ථං

පර ස්ත්‍රීන් සේවනය කරන, ප්‍රමාදී පුද්ගලයා, කරදර හතරකට ගොදුරු වෙනවා. පළවෙනි එක පව් රැස්වීම, හිතේ චකිතය නිසා, සතුටක් විඳිනට නැතිකම දෙවැන්නයි. තුන්වෙනි එක නින්දාවයි. සතරවැන්න

නිරයේ ඉපදීමයි.

(සැවැත් නුවරදී කේම සිටුවහසා ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

310.5. අපුඤ්ඤාලාභෝ ව ගතී ව පාපිකා
 භීතස්ස භීතාය රතී ව ථෝකිකා
 රාජා ව දණ්ඩං ගරුකං පණේති
 තස්මා නරෝ පරදාරං න සේවේ

පව් රැස්කරගත්තු කෙනෙකුගේ උපතත් පාපිමයි. බියේ ගැහි ගැහී, තවත් බයවෙව්ව කාන්තාවක් එක්ක ඇතිකරගත්ත ඔය කාම සේවනයෙන් ඇතිවන ආශ්වාදය හරිම වූවටයි. ආණ්ඩුවට අහුවුණොත් බරපතල දඬුවම් විදින්නට සිද්ධ වෙනවා. ඒ නිසා, බුද්ධිමත් මනුෂ්‍යයා පරස්ත්‍රීන් සේවනය නොකළ යුතුයි.

(-ඉ-)

311.6. කුසෝ යථා දුග්ගතිතෝ
 - හත්ථමේවානුකන්තති
 සාමඤ්ඤං දුප්පරාමට්ඨං - නිරායායුපකඨඨති

වැරදි විදිහට කුසතණ ගහ ඇල්ලුවොත්, ඒක අල්ලපු අතමයි කැපිල යන්නෙ. වැරදි විදිහට පුරුදු

කරපු මහණකමෙන් නිරයටමයි ඇදගෙන යන්නෙ.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී එක්තරා අකීකරු නික්මුණකි අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

312.7. යං කිඤ්චි සිටීලං කම්මං

- සංකිලිට්ඨං ච යං චතං

සංකසීසරං බ්‍රහ්මවරියං

- න තං හෝති මහප්ඵලං

ස්ථිර අදහසකින් තොරව, බුරුලට ගත් යම් සීලාදියක් තියෙනවා නම්, කිලුටු සහිත යම් ව්‍යායාමයක් තියෙනවා නම්, සැක කටයුතු මහණකමක් තියෙනවා නම්, ඒ කිසි දේකින් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබන්නට බෑ.

(-22-)

313.8. කයිරා චේ කයිරාථේතං

- දළ්භමේතං පරක්කමේ

සිටීලෝ හි පරිබ්බාසෝ

- හියොයෝ ආකිරතේ රජං

ඉදින් සීලාදී ගුණ ධර්ම දියුණු කරනවා නම්, දඩි විරියකින්, පරාක්‍රමයකින්මයි කරනට ඕනෙ. පැවිද්ද ලිහිල්ව ගත්තොත්, බොහෝ විට සිදුවෙන්නෙ

කෙලෙස් වැගිරෙන එක.

(-ඵඵ-)

314.9. අකතං දුක්කතං සෙය්‍යෝ

- පච්ඡා තපති දුක්කතං

කතං ච සුකතං සෙය්‍යෝ

- යං කතවා නා'නුතප්පති

පාපී අකුසල් නොකරන එකමයි හොඳ, නැත්නම්, පස්සේ දුක් විඳිනට සිදුවෙනවා. යමක් කළාට පස්සේ පසුතැවිල්ලක් නැත්නම්, අන්ත එබඳු කුසල් දහම් කිරීම තමයි හොඳ.

(ජේතවන ඥානපීඨ ඉරිසියාකාර්‍ය ඡත්‍රියක් ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය ගාථාවකි.)

315.10. නගරං යථා පච්චන්තං

- ගුත්තං සන්තර්ඛාහිරං

ඒවං ගෝපේථ අත්තානං

- ඛණෝ වෝ මා උපච්චගා

ඛණාතීතා හි සෝවන්ති - නිරයමිහි සමප්පිතා

අැතුළතක්, පිටතක් හොඳින් ආරක්ෂා සංවිධානය කරපු, දුර පළාතක තියෙන නරගයක් වගේ තමන්ගේ ජීවිතයද වරදට වැටෙන්නට නොදී

රැකගන්ට ඕනෙ. මේ උතුම් අවස්ථාව ඔබට නම් මගහැරෙන්නට එපා. මේ උතුම් අවස්ථාව ඉක්ම ගියොත්, නිරයේ වැටිලා ශෝක කරන්නට වෙනවා.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී බොහෝ ආගන්තුක නිකායු ජීවිතයක් ජ්‍යෙෂ්ඨයා වදාළ ගාථාවකි.)

316.11. අලජ්ජිකායේ ලජ්ජන්ති

- ලජ්ජිකායේ න ලජ්ජරේ මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා

- සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං.

විලි වසාගෙන සිටීම ගැන ලැජ්ජා විය යුතු නෑ. (මේ නිගණ්ඨයින් ඒකටත් ලැජ්ජයි.) නමුත් ලැජ්ජා විය යුත්තේ නිර්වස්ත්‍රව සිටීමටයි. (මේ නිගණ්ඨයින් ඒකට ලැජ්ජා නෑ.) මිත්‍යා දෘෂ්ටිය පුරුදු කරන සත්වයන් අපායට ගිහිල්ලයි නවතින්නෙ.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී නිගණ්ඨයින් ජ්‍යෙෂ්ඨයා වදාළ ගාථාවකි.)

317.12. අභයේ භයදස්සිනෝ - භයේ වාභයදස්සිනෝ මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා

- සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං.

බිය රහිත වූ නිවන් මග ගැන (මේ

නිගණ්ඨයින්) බයවෙලා ඉන්නෙ, බිය විය යුතු දේවල් පුරුදු කිරීම ගැන (මේ නිගණ්ඨයින්ට) කිසි බයක් නෑ. මිත්‍යා දෘෂ්ටි පුරුදු කරන සත්වයා අපායේ තමයි උපදින්නේ.

(-ඵඵ-)

318.13. අවජ්ජේ වජ්ජ'මතිනෝ

- වජ්ජේ වාවජ්ජදස්සිනෝ
- මච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා
- සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං.

නිවැරදි වූ ආර්ය ධර්මය ගැන (මිත්‍යා දෘෂ්ටික උදවිය) හිතාගෙන ඉන්නෙ වැරදි විදිහටයි. නමුත්, වැරදි අධර්මය ඔවුන්ට ජේන්නේ ඉතා නිවැරදි දෙයක් හැටියටයි. මිත්‍යා දෘෂ්ටිය පුරුදු කරන සත්වයන් අපායේ තමයි උපදින්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ජනාගමිකයන් විරූසක් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

319.14. වජ්ජං ච වජ්ජනෝ ඤාත්වා

- අවජ්ජං ච අවජ්ජනෝ
- සම්මාදිට්ඨිසමාදානා
- සත්තා ගච්ඡන්ති සුග්ගතිං.

වැරදි දේ වැරදි දේ විදිහට දැනගෙන, නිවැරදි වූ ධර්මය නිවැරදි දේ හැටියට දැනගෙන, සම්මා දිට්ඨිය පුරුදු සත්වයන් සුගතියේ තමයි උපදින්නේ.

(-නිම-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

නිරය ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(නිරය වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

23.

හස්තිරාජයා ගැන වදාළ කොටස (භාග වර්ගය)

320.1. අහං නාගෝ'ව සංගාමේ

- වාපාතෝ පතිතං සරං

අතිවාකායං තිතික්ඛිස්සං

- දුස්සීලෝ හි ඛුජ්ජනෝ

යුධ බිමට බැසගත්ත හස්ති රාජයෙකුට,
තමන්ට වදින ඊතල පහරවල් හොඳට ඉවසගෙන
ඉන්ට පුළුවනි. මමත් අන්න ඒ වගේ කෙනෙක්.
අනුන්ගෙන් ලැබෙන කර්කශ වචන, මං ඉවසනවා.
මේ ලෝකෙ බොහෝ දෙනෙක් දුස්සීලයි.

(කුභ්‍ර භවේදී චාගන්දියා ඛැවේණියා ජභ්‍රායා චදාළ ගාථාවකි.)

321.2. දන්තං නයන්ති සමිතිං - දන්තං රාජා'හිරුහති
දන්තෝ සෙට්ඨෝ මනුස්සේසු
- යෝතිවාකාං තිතික්ඛති

බොහෝ දෙනෙක් රැස්වෙන තැනට, හොඳට දමනය වුණ සතෙක්ව ගෙතියන්ට පුළුවනි. රජුපුරුවො නගින්නෙත්, දමනය වුණ සතෙකුගේ පිට්ටමයි. යමෙක් අනුන්ගේ කර්කශ වචන ඉවසයි නම්, ඔහු මිනිසුන් අතර දමනයට පත් වූ ශ්‍රේෂ්ඨ කෙනෙක්.

(-ඵඵ-)

322.3. වරමස්සතරා දන්තා - ආජානීය ච සින්ධවා
කුඤ්ජරා ච මහානාගා
- අත්තදන්තෝ තතෝ වරං

අශ්වතරයොත්, සෙසන්ධව අශ්වයොත්, ඇත්තු, මහා හස්තිරාජයො, දමනය වුණාම තමයි ශ්‍රේෂ්ඨ වෙන්නෙ. නමුත්, තමන්ව දමනය කරගැනීම ඒ හැමදේකටම වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයි.

(-ඵඵ-)

323.4. න හි ඒතේහි යානේහි

- ගවිජේය්‍ය අගතං දිසං
- යථාත්තනා සුදන්තේන
- දන්තෝ දන්තේන ගවිජති

තමන් නොගිය දිශාව වූ ඒ අමා නිවන වෙත ඔය වාහන වලින් යන්ට බෑ. තමාව මනාකොට දමනය කරගෙන දමනය වූ සිතින්ම තමයි යන්ට තියෙන්නේ. (සැවැත්නුව හැස්ති ශිල්ප දැන් තෙන්නමක් අරභයා වදාළ ගාථාවකි)

324.5. ධනපාලකෝ නාම කුඤ්ජරෝ

- කටුකප්පභේදනෝ දුන්නිවාරයෝ
- බද්ධෝ කබලං න භුඤ්ජති
- සුමරති නාගවනස්ස කුඤ්ජරෝ

ධනපාල කියල ඇතෙක් හිටියා. මේ මද වැගිරෙන හස්තිරාජයාව කිසිම දේකින් පාලනය කරගන්ට බෑ. තමන්ගේ මව් ඇතින්න සිටින වනාන්තරයමයි සිහි කර කර ඉන්නේ. රාජ භෝජන කිසිවක් අනුභව කරන්නේ නෑ. මව් ගුණම සලකමින් මවට උපස්ථාන කිරීමට කල්පනා කර කර හිටියා.

(සැවැත්නුව චෛත්‍ය චෛ බමුණකුගේ දැවැන්ත අරභයා වදාළ

භාවාවකි)

325.6. මිද්ධි යදා හෝති මහග්ගසෝ ව
 නිද්දායිතා සම්පරිචක්තසායී
 මනාවරාහෝ'ව නිවාපපුටියෝ
 පුනස්පුනං ගබ්හමුපේති මන්දෝ

යම් කෙනෙක් හොඳට කාලා බිලා, නින්දටම ඇලී ඉන්නවා නම්, ඒ මේ අතර පෙරලි පෙරලි නිදනවා නම්, ඔහු උගුරුබත් කාලා තරවෙව්ව මහ උගුරෙක් වගේ. ඒ අඥාන තැනැත්තා ආයෙ ආයෙමත් ගර්භාෂයකට එනවා.

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී කොණොල් *bhūyā bhāṣā vāḥ* භාවාවකි)

326.7. ඉදං පුරේ චිත්තමචාරි වාරිකං
 යෝනිච්ඡකං යත්ථකාමං යථාසුඛං
 තදජ්ජනං නිග්ගහෙස්සාමි යෝනිසෝ
 හත්ථිපමහින්නං විය අංකුසග්ගහෝ

ඉස්සර මේ හිත හිතු මනාපෙට අරමුණුවලට කැරකි, කැරකි ගියා. කැමති පරිද්දෙන් සැප සේ ඇවිද ඇවිද ගියා. නමුත් අද මං යෝනිසෝ මනසිකාරය නැමැති හෙණ්ඩුව අතට අරගෙන, මද කිපුණු

හස්තිරාජයෙක්ව දමනය කරනව වගේ, මේ සිත පවිත් වලක්වනවා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ආණ්ඩු සාමන්තවරුන්ගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ආණ්ඩු)

327.8. අප්පමාදරතා හෝඵ - සවිත්තමනුරක්ඛඵ
දුග්ගා උද්ධරඵත්තානං

- පංකේ සන්තෝ'ව කුඤ්ජරෝ

අප්‍රමාදයටමයි ඇලෙන්ට ඕනෙ. තමන්ගේ හිතමයි හොඳට රැකගන්ට ඕනෙ. මඩ ගොඩේ ඵරුණ ඇතෙක් මහත් විරියකින්, මහත් උත්සාහයකින් ගොඩ එනව වගේ. මේ කෙලෙස් මඩ ගොහොරුවෙන් ගොඩට එන්ට ඕන.

(සැවැත් නුවරදී ආදර්ශක හස්තිරාජයා ජ්‍යෙෂ්ඨ ආණ්ඩු)

328.9. සචේ ලහේඵ නිපකං සහායං
සද්ධිං චරං සාධු විහාරි ධීරං

අභිභූය්‍ය සබ්බානි පරිස්සයානි

චරෙය්‍ය තේනත්තමනෝ සනීමා

ඉදින්, තැනට සුදුසු නුවණ ඇති ප්‍රඥාවන්ත, යහපත් හැසිරීම් ඇති මිත්‍රයෙක්ව ඇසුරට ලැබෙනවා නම්, හැම කරදරයක්ම මැඩගෙන, සිහි නුවණින්

යුක්තව ඔහු සමඟ සතුටින් කල් ගෙවන්ට ඕනෙ.
(කොසඹෑ නුවර දී ජන්ඤාසයක් තෙවරින් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි)

329.10. නෝ වේ ලහේඨ නිපකං සභායං

- සද්ධිං වරං සාධුවිහාරී ධීරං

රාජා'ව රට්ඨං විජිතං පභාය

- ඒකෝ වරේ මාතංගරඤ්ඤේ'ව නාගෝ

යම් හෙයකින් තැනට සුදුසු ප්‍රඥා ඇති, යහපත් හැසිරීම් ඇති තමා සමඟ වාසය කරන්ට සුදුසු බුද්ධිමත් මිත්‍රයෙක්ව මුණගැහෙන්නෙ නැත්නම්, ජයගත්තු රට අත්හැරලා යන රජෙක් වගේ, රැලෙන් වෙන් වෙලා, වනයේ තනියම ජීවත්වෙන මාතංග හස්තිරාජයා වගේ තනියමයි ඉන්ට ඕනෙ.

(-ඵඵ-)

330.11. ඒකස්ස වරිතං සෙය්‍යෝ

- නත්ථී ඛාලේ සභායතා

ඒකෝ වරේ න ව පාපානි කයිරා

අප්පොස්සුක්කෝ මාතංගරඤ්ඤේ'ව නාගෝ

තනියම ඉන්න එකමයි ශ්‍රේෂ්ඨ. පින් පවි විශ්වාසයක් නැති අඥානයින් සමඟ ආශ්‍රයක් ඕනෙ

නෑ. තනියම ඉන්න කොට පව් කෙරෙන්නෙ නෑ. රැලෙන් වෙන්වෙව්ව මාතංග හස්තියා රැලක් සමඟ ඉන්ට උත්සාහයක් නැතුව, වනාන්තරේ තනියම ඉන්නව වගේ තනියමයි ඉන්ට ඕනෙ.

(-ඵඵ-)

331.11. අත්ථමිහි ජාතමිහි සුඛා සහායා
කුට්ඨි සුඛා යා ඉතරීතරේන
පුඤ්ඤං සුඛං ජීවිතසංඛයමිහි
සබ්බස්ස දුක්ඛස්ස සුඛං පහාණං

උපකාරයක් ඕන වෙලාවට ඉදිරිපත් වන යාළුවෝ තමයි සැපය. ලද දෙයින් සතුටුවීමත් සැපයක්. ජීවිතය අවසන් වන විට පින් තමයි සැපයට තියෙන්නෙ. සියළු සංසාර දුක් නැතිකර දැමීමත් සැපයකි.

(හිමාල වනයේදී වැවත් වචනේන් අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි)

332.13. සුඛා මත්තෙය්‍යතා ලෝකේ
අපෝ පෙත්තෙය්‍යතා සුඛා
සුඛා සාමඤ්ඤතා ලෝකේ
අපෝ බ්‍රහ්මඤ්ඤතා සුඛා

මේ ලෝකයේ මවට සැලකීම සැපයකි. පියාට සැලකීම සැපයකි. ශ්‍රමණයන්ට සැලකීමත් සැපයකි. රහතුන්ට සැලකීමත් සැපයකි.

(-නිම-)

333.14. සුඛං යාව ජරා සීලං - සුඛා සද්ධා පතිට්ඨිතා
සුඛෝ පඤ්ඤාය පටිලාභෝ
- පාපානං අකරණං සුඛං

වයසට යනකල්ම සිල් රැකීම තමයි සැපය. නිසරණය තුළ ස්ථිරව පිහිටීම තමයි සැපය. ආර්ය සත්‍ය අවබෝධය ඇතිවීමමයි සැපය. පව් නොකිරීමමයි සැපය.

(-නිම-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

හස්තිරාජයා ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(නාග වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

24.

තණිභාව ගැන වදාළ කොටස (තණිභා වර්ගය)

334.1. මනුෂ්‍යස්ස පමත්තචාරිනෝ
තණිභා වඩිස්සි මාලුවා විය
සෝ ජලවති හුරාහුරං.
ඵලමිච්ඡං'ව වනස්මි. වානරෝ

ප්‍රමාදයෙන් කල් ගෙවන සුද්ගලයාගේ
කෘෂ්ණාව වැඩෙන්නේ ගහ වටකරගෙන එතෙත
මාළුවා වැලක් වගේ. වනයේ ගස්වල ගෙඩි කන්ට
කැමැති වඳුරෙක්, ගහෙන් ගහට පැන පැන යනව
වගේ, ඒ කැනැත්තා භවයෙන් භවයට මාරුවෙනවා.

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී කපිල මන්දසා ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

335.2. යං ඒසා සහති ජම්මි

- තණ්හා ලෝකේ විසත්තිකා
- සෝකා තස්ස පවච්චන්ති
- අභිවට්ඨං'ව බිරණං.

ලෝකෙ අරමුණුවලට ඇලී යන ස්වභාවය නිසා, විසත්තිකා යැයි කියන ලද ලාමක තෘෂ්ණාව විසින්, කාව හරි යටකරලා දැමීමොත්, ඒ පුද්ගලයා තුළ ශෝකය වැඩෙන්නේ මහ වැස්සට තෙමීල, පඳුරු දාන සැවැන්දරා වගේ.

(-22-)

336.3. යෝ චේ තං සහති ජම්මි.

- තණ්හං ලෝකේ දුරච්චයං
- සෝකා තම්හා පපතන්ති
- උදබ්න්දු'ව පොක්ඛරා

මේ ලෝකයෙහි ඉක්මවා යන්ට දුෂ්කර වූ මේ ලාමක තෘෂ්ණාව යම් කෙනෙක් විසින් මර්දනය කළොත්, නෙළුම් කොළයකින් වතුර බිංදු ගිලී යනවා වගේ, ඔහු තුළින් ශෝකය පහවෙලා යනවා.

(-වීථි-)

337.4. කං වෝ වදාමි හද්දං වෝ
 යාවන්තෙත්ථ සමාගතා
 තණ්හාය මූලං ඛණං - උසිරත්ථෝ'ව ඛිරණං
 මා වෝ නලං'ව සෝතෝ'ව
 මාරෝ හඤ්ජි පුනප්පුනං

දැන් මෙතනට රැස්වෙලා ඉන්න හැමදෙනාටම යහපත් වේවා! මං ඔබට අවවාදයක් දෙන්නම්. සැවැන්දරා මුල් වලින් ප්‍රයෝජන ඇති උදවිය, සැවැන්දරා පඳුරු මුලින් උදුරලා දානවා වගේ, මේ කෘෂ්ණාවත් මුලින්ම උදුරලා දාන්න. ගං ඉවුරේ හැදිවිච උණ පඳුරක් සැඩ වතුර පහරකින් ගැලවිලා ගහගෙන යනව වගේ, මාරයා විසින් ඔබව ආයෙ ආයෙමත් විනාශ කරන්නට එපා.

(-වීථි-)

338.5. යථාපි මූලේ අනුපද්දවේ දළ්හේ
 ඡන්තෝ'පි රුක්ඛෝ පුනරේව රුහති
 ඒවම්පි තණ්හානුසයේ අනුහතේ
 නිබ්බන්තති දුක්ඛමිදං පුනප්පුනං

මූල හයියට තියෙන, හොඳට වැඩුණු ගහක්, කොච්චර වතාවක් කැපුවත්, ආයෙ ආයෙමත් දළ දාල වැටෙනවා. ඒ වගේ, මේ සිත ඇතුලේ තියෙන තණ්හාව උදුරා නොදමනතාක් කල්, මේ සසර දුක ආය ආයෙමත්, හටගන්නවා.

(වේථව්‍යයේදී ඊර්ෂ්‍යාවේයක් අභ්‍යාසා වදාළ ගාවාවකි.)

339.6. යස්ස ඡන්තිංසති සෝතා

- මනාපස්සවනා භුසා

වාහා වහන්ති දුද්දිට්ඨිං

- සංකප්පා රාගනිස්සිතා

ප්‍රිය මනාප වූ අරමුණු ඔස්සේ මේ ආයතනයන් ගෙන්, තිස් හය ආකාරයකින් තණ්හා ගඟ ගලනවා. ඒ තණ්හාවට අහුවෙලා, සරාභී කල්පනාවටම බැඳිලා ඉන්න අඥාන පුද්ගලයා අපායට ගිහිල්ලයි නවතින්නේ.

(-ඵඵ-)

340.7. සවන්ති සබ්බධි සෝතා

- ලතා උබ්භිජ්ජ තිට්ඨති

තඤ්ච දිස්වා ලතං ජාතං

- මූලං පඤ්ඤාය ඡන්දථ

මේ ඇස්, කණ, නාසා දී හැම තැනකින්ම තණ්හා ගඟ ගලා බසිනවා. ඊට පස්සේ මේ තණ්හාව ජීවිතය පුරා එතිලා තියෙන්නෙ වැලක් වගේ. තමන් තුළ හටගත්තු මේ තණ්හා වැල හඳුනාගෙන, ප්‍රඥාව නැමැති ආයුධයෙන්, මුලින්ම සිදිත්ට ඕනෙ.

(-ඵඵ-)

341.2. සරිතානි සිනේහිතානි ව
සෝමනස්සානි භවන්ති ජන්තූනෝ
තේ සාතසිතා සුඛේසිනෝ
තේ වේ ජාතිජරූපගා නරා

මේ සත්වයාට තෘෂ්ණාව නිසා, තමන් ගන්නා අරමුණු ඔස්සේ යම්කිසි සතුටක් ඇතිවෙනවා තමයි. ඔවුන් ඒ මිහිරට බැඳෙනවා. ඒ සැපයම හොයන්ට පටන් ගන්නවා. එබඳු සත්වයන් ඒකාන්තයෙන්ම ඉපදෙන දිරන සංසාරය කරාම යනවා.

(-ඵඵ-)

342.9. තසිණාය පුරක්ඛතා පජා
පරිසප්පන්ති සසෝ'ව බාධිතෝ
සංයෝජනසංගසන්තා
දුක්ඛමුපෙන්නි පුනප්පුනං විරාය

මේ සත්ව ප්‍රජාව තණ්හාව මුල්කරගෙන යන ගමනේදී බයේ ගැහි ගැහී ඉන්නේ. තොණ්ඩුවකට අහුවෙව්ව භාවෙක් වගේ. කෙලෙස් බන්ධනයෙන් බැඳුණු සත්වයන්, අනන්ත කාලයක් තිස්සේ ජරා මරණ දුකටමයි ආයෙ ආයෙමත් වැටෙන්නේ.

(-ඵඵ-)

343.10. තසිණාය පුරක්ඛාතා පජා
පරිසප්පන්ති සසෝ'ව බාධිතෝ
තස්මා තසිණං විනෝදයේ
භික්ඛු ආකංඛී විරාගමත්තනෝ

මේ සත්ව ප්‍රජාව තණ්හාව මුල්කරගෙන යන ගමනේදී බයේ ගැහි ගැහී ඉන්නේ, තොණ්ඩුවකට අහුවෙව්ව භාවෙක් වගේ. ඒ නිසා තෘෂ්ණා රහිත වූ නිවන කැමති භික්ෂුව ඒ තණ්හාවමයි දුරුකරන්ට ඕනේ.

(-ඵඵ-)

344.11. යෝ නිබ්බනථෝ වනාධිමුත්තෝ
වනමුත්තෝ වනමේව ධාවති
තං පුග්ගලමේථ පස්සථ
මුත්තෝ බන්ධනමේව ධාවති

යමෙක් ගිහි ජීවිතය නැමැති කෙලෙස් වනයෙන් නිදහස් වෙලා, අරණ්‍ය වාසයට ඇලෙනවා. ගිහි බන්ධනයෙන් නිදහස් වෙලා ඉන්න ඔහු, ආයෙමත් කෙලෙස් වනයක් වූ ගිහිගෙදරටම දුවනවා. බන්ධනයෙන් මිදිලා, ආයෙමත් බන්ධන වෙතම දුවන මේ පුද්ගලයා දිහා බලන්න.

(වේච්චනයේදී සිවුරු හැරී නිකාමිකයන් අරණ්‍යය වදාළ ගාථාවකි.)

345.12. න තං දළ්භං බන්ධනමාහු ධීරා

යදායසං දාරුජං බබ්බජ්ඤ්ච
සාරත්තරත්තා මණිකුණ්ඩලේසු
පුත්තේසු දාරේසු ච යා අපේධා

යම් කෙනෙක්ව යකඩ දම්වැල් වලින් බැඳලා තිබ්බත්, දඬු කඳේ ගහලා තිබ්බත්, බබුස් තණ වලින් කරපු ලණු වලින් බැඳලා තිබ්බත්, ප්‍රඥාවන්තයෝ බලවත් බන්ධනය කියලා කියන්නේ ඒකට නොවෙයි. කණ කර ආහරණවලට, අඹු දරුවන්ට බැඳී ගිය සිතින් යුක්තව, ඔවුන් ගැන යම් අපේක්ෂාවක් ඇද්ද,

(සැවැත් භූමිවදී සිරකරුවන් ජීර්ණයන් අරණ්‍යය වදාළ ගාථාවකි.)

346.13. ඒතං දළ්භං බන්ධනමාහු ධීරා

ඕහාරිතං සිටීලං දුප්පමුඤ්චං.

ඒකමිභි ඡේත්වාන පරිබ්බජන්ති
අනපෙක්ඛිනෝ කාමසුඛං පහාය

ප්‍රඥාවන්තයෝ අන්ත ඒකට තමයි බලවත්
බන්ධනය කියලා කියන්නේ. ඒක හරි ලිහිල්ව
පෙනුනට අපායට ඇදගෙන යන්න පුළුවන් වූත්
මිදෙන්ට දුෂ්කර වූත් බන්ධනය ඒකමයි. කාම සැපය
සිතින් අත්හැරලා, ඒ කෙරෙහි අපේක්ෂා රහිත වන
නුවණැති උදවිය නිවන අපේක්ෂාවෙන් පැවිදි
වෙනවා.

(-222-)

347.14. යේ රාගරත්තානපතන්ති සෝතං

සයං කතං මක්කටකෝච ජාලං
ඒකමිභි ඡේත්වාන වජන්ති ධීරා
අනපෙක්ඛිනෝ සබ්බදුක්ඛං පහාය

මේ රාගයට ඇලිලා, තෘෂ්ණා සැඩපහරට
වැටිලා ඉන්නේ තමා විසින්ම දූල වියාගෙන, ඒක
මැද්දටම වෙලා ඉන්න මකුළුවෙක් වගේ. නමුත්,
නුවණැති උදවිය, සියළු දුක් නැතිකර දුම්මට කාමයන්
කෙරෙහි අපේක්ෂා රහිත වෙලා, කෙලෙස් බන්ධන
සිදගෙන නිවන කරාම යනවා.

(වේදිවතයේ දී බේවා බියව යභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

348.15. මුඤ්ච පුරේ මුඤ්ඤ පච්ඡතෝ
මජ්ඣෙධි මුඤ්ච භවස්ස පාරගු
සබ්බත්ථ විමුක්තමානසෝ
න පුන ජාතිජරං උපේහිසි

අතීතය ගැන පසුතැවෙන එක අත්හරින්න. අනාගතයේ මවන එකත් අත්හරින්න. වර්තමානයට බැඳෙන එක අත්හරින්න. මේ භවයෙන් එතෙර වෙන්න. හැම දේකින්ම මිදුණු සිතක් ඇති කෙනෙක් වෙන්න. ආයෙ ආයෙමත් මේ ඉපදෙන දිරන ලෝකයට නොඑන කෙනෙක් වෙන්න.

(භජ්ගහ නුවර උග්ගසේන සිටුපුත්‍රයා යභ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

349.16. විතක්කපමථීතස්ස ජන්තූනෝ
තිබ්බරාගස්ස සුභානුපස්සිනෝ
හීයෝ තණ්හා පචච්ඡති
ඒස ඛෝ දළ්භං කරෝති බන්ධනං

සමහර උදවිය ඉන්නවා, කාම විතරක්මයි හිත හිත ඉන්නේ. තියුණු රාග සිතකින් යුක්තව සුභ විදිහට මයි බල බලා ඉන්නේ. එතකොට ඔහු තුළ තණ්හාවමයි

වැඩෙන්නෙ. අන්තිමේදී ඒ තණ්හා බන්ධනය හොඳටම දැඩි වෙලා යනවා.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී තථෂණ නික්ෂුච්ඤ්ඤා ජ්‍යායා චූළා ගාථාවකි.)

350.17. විතක්කුපසමේ ව යෝ රතෝ
අසුභං භාවයති සදා සතෝ
ඒස ඛෝ ව්‍යන්තිකාහිති
ඒස ඡෙච්ඡති මාරබන්ධනං.

රාග සිතුවිලි සංසිද්ධවාගෙන, අසුභ භාවනාවේ සිත අලවාගෙන හැමවිටම සිහි ඇතිව අසුභ භාවනාව වඩනවා නම්, අන්ත ඒ නැතැත්තා මේ තණ්හාව ප්‍රභාණය කරනවා. මාර බන්ධනය සිද්ධා දානවා.

(-22-)

351.18. නිට්ඨං ගතෝ අසන්තාසී
- විතතණ්හෝ අනංගණෝ
අච්ඡන්දි භවසල්ලානි
- අනිතිමෝ'යං සමුස්සයෝ

යම් භික්ෂුවක් නිවන් මගේ කෙළවරට ගියා නම්, කිසි තැතිගැනීමක් නැත්නම්, තණ්හාව දුරු කළා

නම්, නිකෙලෙස් නම්, භවය නැමැති උල් උදුරලා දූම්මා නම්, ඔහුට තිබෙන්නේ මේ අන්තිම ශරීරය විතරයි.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිත ව්‍යාකරණ වදාළ ගාථාවකි.)

352.19. විතතණ්ණෝ අනාදානෝ

- නිරුත්තිපදකෝවිදෝ

අක්ඛරානං සන්නිපාතං

- ජඤ්ඤා පුබ්බපරානි ච

ස වේ අන්තිමසාරීරෝ

- මහාපඤ්ඤෝ මහාපුරිසෝති වුච්චති

යම් භික්ෂුවක් තෘෂ්ණාව දුරුකරලා නම්, උපාදාන රහිත නම්, නිවන් මග පවසන්ට දක්ෂ නම්, පෙර පසු පද ගලපාගෙන, අකුරුත් ගලපාගෙන, මනාකොට ධර්මයක් පවසයි නම්, ඇත්තෙන්ම ඔහුට තියෙන්නේ අන්තිම ශරීරයකි. මහා ප්‍රඥාවන්තයා, මහා පුරුෂයා කියලා ඔහුටයි කිවයුත්තේ.

(-ඵඵ-)

353.20. සබ්බාහිභු සබ්බවිදු'හමස්මි

සබ්බේසු ධම්මේසු අනුපලිත්තෝ

සබ්බඤ්ජහෝ තණ්හක්ඛයෝ විමුක්තෝ
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං

මං හැම අකුසලයක්ම මර්ධනය කළා. හැම දෙයක්ම අවබෝධ කළා. මං කිසි දේකට ඇලෙන්නෙ නෑ. හැමදේම අතහැරියා. තෘෂ්ණාව ඤය වුණා. සසර දුකින් නිදහස් වුණා. ස්වයංභූ ඥානයෙන් යථාර්ථය අවබෝධ කළ මං කාව නම් ගුරුකොට ගන්ටද?

(ගයාවන් බරණැසන් අත්ථ උපක ආර්ය්වකයා අභ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි.)

354.21. සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති

සබ්බං රසං ධම්මරසෝ ජිනාති

සබ්බං රතිං ධම්මරතී ජිනාති

තණ්හක්ඛයෝ සබ්බදුක්ඛං ජිනාති

හැම දන් පරදවා, ධර්ම දානයයි ජයගන්නෙ. හැම රස පරදවා ජය ගන්නේ දහම් රසයයි. හැම ඇල්ම පරදවා දහමට ඇළුම් කිරීමමයි ජයගන්නෙ. සියළු දුක් පරදවා තණ්හාව නැති කිරීමමයි ජයගන්නේ.

(ජේතවන අයුච්චිද්‍රී සක්චෙච්චු අභ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි.)

355.22. හනන්ති හෝගා දුම්මේධං

නෝ වේ පාරගවේසිනෝ
හෝගතණ්භාය දුම්මේධෝ
හන්ති අඤ්ඤේව අත්තනා

සැප සම්පත් විසින් අඤාන පුද්ගලයාව විනාශ කරල දානවා. නමුත්, සසරින් එතෙර වීමට නිවන සොයාගෙන යන කෙනා ව ඒ විදිහට වනසන්ට බෑ. අඤාන පුද්ගලයා, සැප සම්පත්වලට තියෙන ආශාව නිසා වැනසෙන්නෙ අනුන් ලවා තමන්වම වනසා ගන්නවා වගේ.

(ජේතවන අසුච්චේදී අනුත්තක ඝට්ඨාණන් අර්භායා චදාළ ගාථාවකි.)

356.23. තිණදෝසානි බෙත්තානි

- රාගදෝසා අයං පජා
- තස්මා හි විතරාගේසු
- දින්නං හෝති මහප්ඵලං

කුඹුරේ ගොයමට රෝග හටගන්නවා වගේ, මේ සත්ව ප්‍රජාවද රාගය නැමැති රෝගයෙන් යුක්තයි. ඒ නිසා විතරාගී උතුමන්ට දෙන දානයෙන් තමයි මහත් ඵල ලැබෙන්නේ.

(තව්නිසා දෙව්ලොවදී ජංකුඵ දිව්‍ය ජුත්‍රයා ජභ්‍යායා වදාළ
ගාථාවකි.)

357.24. තිණදෝසානි බෙත්තානි

- දෝසදෝසා අයං පජා
- තස්මා හි වීතදෝසේසු
- දින්නං හෝති මහප්ඵලං

කුඹුරේ ගොයමට රෝග හටගන්නවා වගේ,
මේ සත්ව ප්‍රජාවද ද්වේෂය නැමැති රෝගයෙන්
යුක්තයි. ඒ නිසා ද්වේෂ රහිත උකුමන්ට දෙන
දානයෙන් තමයි මහත් ඵල ලැබෙන්නේ.

(-22-)

358.25. තිණදෝසානි බෙත්තානි

- මෝහදෝසා අයං පජා
- තස්මා හි වීතමෝහේසු
- දින්නං හෝති මහප්ඵලං

කුඹුරේ ගොයමට රෝග හටගන්නව වගේ,
මේ සත්ව ප්‍රජාවද මෝහය නැමැති රෝගයෙන්
යුක්තයි. ඒ නිසා මෝහ රහිත උකුමන්ට දෙන
දානයෙන් තමයි මහත් ඵල ලැබෙන්නේ.

(-වූව-)

359.26. තිණදෝසානි බෙත්තානි

- ඉච්ඡාදෝසා අයං පජා
- තස්මා හි විගතිච්ඡේදු
- දින්නං හෝති මහප්ඵලං

කුඹුරේ ගොයමට රෝග හටගන්නවා වගේ,
මේ සත්ව ප්‍රජාවද ලාමක අශාවන් නැමැති රෝගයෙන්
යුක්තයි. ඒ නිසා ලාමක ආශා රහිත උතුමන්ට දෙන
දානයෙන් තමයි මහත් ඵල ලැබෙන්නේ.

(-වූව-)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

තණ්හාව ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.
(තණ්හා වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

25.

භික්ෂුව ගැන වදාළ කොටස (භික්ඛු වර්ගය)

- 360.1. වක්ඛුනා සංවරෝ සාධු
 - සාධු සෝතේන සංවරෝ
 සාණේන සංවරෝ සාධු
 - සාධු ජීවිහාය සංවරෝ

අූස සංවර කරගැනීම කොයිතරම් යහපත්ද,
කණ සංවර කරගැනීම කොයිතරම් යහපත්ද. නාසය
සංවර කරගැනීම කොයිතරම් යහපත්ද. දිව සංවර
කරගැනීම කොයිතරම් යහපත්ද.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ භික්ෂූන් උස් තමක් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

361.2. කායේන සංවරෝ සාධු

- සාධු වාචාය සංවරෝ
- මනසා සංවරෝ සාධු
- සාධු සබ්බත්ථ සංවරෝ
- සබ්බත්ථ සංචුතෝ භික්ඛු
- සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති

කය සංවර කරගැනීම කොයිතරම් යහපත්ද, වචනය සංවර කරගැනීම කොයිතරම් යහපත්ද, සිත සංවර කරගැනීම කොයි තරම් යහපත්ද. ඔය හැමදේම සංවර කර ගැනීම කොයිතරම් යහපත් ද. හැම දෙයින්ම සංවර වූ භික්ෂුව, හැම දුකින්ම නිදහස් වෙනවා.

(-ඵඵ-)

362.3. හත්ථසඤ්ඤතෝ පාදසඤ්ඤතෝ

- වාචාය සඤ්ඤතෝ සඤ්ඤතුන්තමෝ
- අජ්ඣත්තරතෝ සමාහිතෝ
- ඒකෝ සන්තුසිතෝ තමාහු භික්ඛුං

දැනත් සංවර නම්, දෙපයත් සංවර නම්, වචනයත් සංවර නම්, උතුම් සංවරකමින් යුක්ත නම්, තම විත්ත සමාධිය තුළ ඇලී සිටිනවා නම්, හුදෙකලාවේම සතුටින් ඉන්නවා නම්, ඔහුට තමයි

‘භික්ෂුව’ කියන්නේ.

(ජේතවන ජය්‍යචේදී චික්ඛ්‍යා නික්ෂුවක් ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

363.4. යෝ මුඛසඤ්ඤාතෝ භික්ඛු

- මන්තභාණී අනුද්ධතෝ

අත්ථං ධම්මං ච දීපේති - මධුරං තස්ස භාසිතං

යම් භික්ෂුවක් කට සංවර කරගෙන, අවබෝධය ඇතිවෙන දේ කතා කරනවා නම්, නිහතමානී නම්, ඔහුට ධර්ම අර්ථ බලුළුවන්නට පුළුවන්. ඔහුගේ කතාව මිහිරි එකක්.

(ජේතවන ජය්‍යචේදී කෝකාලික ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

364.5. ධම්මාරාමෝ ධම්මරතෝ

- ධම්මං අනුච්චිත්තයං

ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු

- සද්ධම්මා න පරිභායති

ධර්මය තුළ ජීවත්වන, ධර්මයටම ඇළුණු, ධර්මයම හිත හිතා ඉන්න, ධර්මය සිහිකරන භික්ෂුව කවදාවත් සද්ධර්මයෙන් පිරිහෙන්නේ නෑ.

(සැවැත් නුවරදී ධම්මාභාම නික්ෂුව ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

365.6. සලාභං නාතිමඤ්ඤෙය්‍යා
 නාඤ්ඤෙසං පිභයං චරේ
 අඤ්ඤෙසං පිභයං භික්ඛු
 සමාධිං නාධිගච්ඡති

තමන්ට ලැබීවිච දේ ගැන පහත් කරලා හිතන්ට හොඳ නෑ. අනුන්ට ලැබෙන දේ ගැන ආසාවෙන් හැසිරෙන්නට හොඳ නෑ. අනුන්ට ලැබෙන දේ ගැන ආසා කරන භික්ෂුවට, සමාධිය ඇතිකරගන්නට බැරූරුච යනවා.

(වේඨව්‍යයේදී එකතරා නික්ෂුවක් පරිනායා වදාළ ආචාරිකි.)

366.7. අප්පලාභෝපි චේ භික්ඛු
 - සලාභං නාතිමඤ්ඤති
 තං චේ දේවා පසංසන්ති
 - සුද්ධාජීවිං අත්තන්දිතං

ඉදින් භික්ෂුවට ලැබෙන්නේ ස්වල්ප දෙයක් වෙන්නට පුළුවනි. නමුත්, තමන්ගේ ලැබීම ගැන හෙළා නොදැකිය යුතුයි. පිරිසිදු ජීවිකා තියෙන, කම්මැලි නැති ඒ භික්ෂුවට ඒකාන්තයෙන්ම දෙවියොත් ප්‍රශංසා කරනවා.

(-එම-)

367.8. සබ්බසෝ නාමරූපස්මිං

- යස්ස නත්ථි මමායිතං

අසතා ච න සෝචති - ස චේ භික්ඛු'ති වුච්චති

මේ නාම රූපය ගැන මුළුමනින්ම මමත්වයක් කෙනෙකුට නැත්නම්, ඒවා නැතිවුණා කියලා, ඔහු ශෝක වෙන්නෙ නෑ. ඔහුට තමයි භික්ෂුව කියන්නේ.

(සැවැත් නුවරේ පංචිගඤ්ඤායක බ්‍රාහ්මණායා අභනායා වදාළ ගාථාවකි.)

368.9. මෙත්තච්ඡාථි යෝ භික්ඛු

- පසන්තෝ බුද්ධසාසනේ

අධිගච්ඡේ පදං සන්තං - සංඛාරූපසමං සුඛං

යම් භික්ෂුවක් මෙමඬි භාවනාවෙන් යුක්තව වාසය කරනවා නම්, බුද්ධ ශාසනය පිළිබඳ අවල ප්‍රසාදයකින් යුක්ත නම්, සියළු සංස්කාරයන්ගේ සංසිදීමේ සූපය වන, ශාන්ත වූ ඒ අමා නිවන ලබන්නට ඒ භික්ෂුවට පුළුවන්.

369.10. සිඤ්ඤ භික්ඛු ඉමං නාවං

සිත්තා තේ ලහුමෙස්සති

ඡෙත්වා රාගංච දෝසංච

තතෝ නිබ්බාණමේහිසි

පින්වත් හික්ෂුව, මේ ජීවිතය නැමැති නැවේ පිරිලා තියෙන ලාමක විතර්ක නැමැති වතුර ඉහලා දාන්න. වතුර හිස්කරපු නැව හරි සැහැල්ලුයි. රාග, ද්වේෂ නැතිකරගෙන ඔබට ඉක්මනට නිවන කරා යනට පුළුවනි.

(-20-)

370.11. පඤ්ච ඡන්දේ පඤ්ච ජනේ
          පඤ්ච චුත්තරි භාවයේ
          පඤ්චසංගාතිගෝ හික්ඛු
          ඕසතිණ්ණෝ'ති වුච්චති

ඕරම්භාගිය සංයෝජන පස සිදිනට ඕන. උද්ධම්භාගිය සංයෝජන පහත් දුරුකරනට ඕන. ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රිය ධර්ම පහත් දියුණු කරනට ඕන. රාග, ද්වේෂ, මෝහ, මාන, දිට්ඨි යන සංග පහත් ඉක්මවනට ඕන. අන්න ඒ හික්ෂුවටයි කියන්නෙ මේ සැඩපහරින් එතෙර වුණ කෙනා කියලා.

371.12. ඤාය හික්ඛු මා ව පමාදෝ
          මා තේ කාමගුණේ හමස්සු චිත්තං

මා ලෝහගුළං ගිලී පමන්තෝ

මා කන්දි දුක්ඛමිදන්ති ඩය්භමානෝ

පින්වත් හික්ෂුව, භාවනා කරන්න. ප්‍රමාද වෙන්ට එපා. ඔබේ ඔය හිතට පංචකාම ගුණ ඔස්සේ කැරකෙන්ට දෙන්න එපා. අන්තිමේදී ප්‍රමාද වෙලා නිරයේ උපදිලා යකඩ ගලී ගිලින කෙනෙක් වෙන්ට එපා. එතකොට ඒ ගින්නට දූවි දූවී “අයියෝ! මේක දුකයි” කිය කියා හඬන කෙනෙක් වෙන්ට එපා.

(-22-)

372.13. නත්ථී ඤානං අපඤ්ඤස්ස

පඤ්ඤා නත්ථී අඤ්ඤානෝ

යම්හි ඤානං ච පඤ්ඤා ච

ස චේ නිබ්බාණසන්තිකේ

ප්‍රඥාව නැති කෙනෙකුට ධ්‍යානයකුත් නෑ. ධ්‍යාන නොවඬන කෙනෙකුට ප්‍රඥාවකුත් නෑ. යමෙක් තුළ ධ්‍යානයත් ප්‍රඥාවත් තියෙනවා නම්, ඇත්ත වශයෙන්ම ඔහු ඉන්නේ ඒ අමා නිවන ළඟයි.

(-22-)

373.14. සුඤ්ඤාගාරං පච්චිධස්ස

- සන්නවිත්තස්ස භික්ඛුනෝ
- අමානුසී රතී භෝති
- සම්මා ධම්මං විපස්සතෝ

පාළු කුටියකට ගිය ශාන්ත සිත් ඇති භික්ෂුව,
 මේ පංච උපාදානස්කන්ධයන් මනාකොට විදර්ශනා
 වඩද්දී, ඒ ධර්මය කෙරෙහි ඒ භික්ෂුව තුළ ඇති වෙන
 ඇල්ම මිනිස් හැඟීම් ඉක්මවා යනවා.

(-වීම-)

374.15. යතෝ යතෝ සම්මසති

- ධන්ධානං උදයඛිඛයං
- ලහතී පීතිපාමොජ්ජං - අමතං තං විජානතං

මේ පංච උපාදානස්කන්ධයේ ඇතිවීමත්, නැති
 වීමත්, විදර්ශනා වශයෙන් වඩන්නේ යම් යම්
 ආකාරයකින්ද, ඒ හැමවිටම මහත් ප්‍රීතියක් ප්‍රමුදිත
 බවක් ඇතිවෙනවා. යථාර්ථය අවබෝධ කළ
 කෙනෙකුට ඒක අමෘතයක්.

(-වීම-)

375.16. තත්‍රායමාදි භවති - ඉධ පඤ්ඤස්ස භික්ඛුනෝ
ඉන්ද්‍රියගුණති සන්තුට්ඨී

- පාතිමොක්ඛේ ච සංචරෝ

මේ ශාසනේ ප්‍රඥාවන්ත භික්ෂුවට පංච උපාදානස්ඛන්ධයන් අනිත්‍ය වශයෙන් බැලීමේදී මේ කරුණු තුන මුල් වෙනවා. ඉන්ද්‍රිය සංචරයක්, ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචර සීලයක් ලද දෙයින් සතුටුවීමත්, යන මේ තුනයි.

(-220-)

376.17. මිත්තේ භජස්ස කල්‍යාණේ

සුද්ධාජීවේ අතන්දිතේ

පටිසන්ථාරචුක්තසස්ස - ආචාරකුසලෝ සියා තතෝ පාමොජ්ජබහුලෝ
දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සසි

සදහම් පිලිසදරෙහි යුක්ත වෙන්න. ඇවතුම් පැවැතුම්වල දක්ෂ කෙනෙක් වෙන්න. ඒ තුළින් ප්‍රමුදිත භාවය හොදින් ඇතිකරගෙන මේ දුක අවසන් කරන කෙනෙක් වෙන්න. ඒ වගේම පිරිසිදු ජීවිකාව ඇති, කම්මැලි නැති කල්‍යාණ මිත්‍රයන්වත් ඇසුරු කරන්ට මිනෙ.

(-220-)

377.18. වස්සිකා විය පුප්ඵානි - මද්දවානි පමුඤ්ඤානි
 ඒවං රාගං ච දෝසං ච
 - විප්පමුඤ්ඤේඨ භික්ඛවෝ

මැලවුණු සමන් මල් නටුවෙන් ගිලිහී
 වැටෙනවා වගේ, පින්වත් මහණෙනි, ඒ විදිහටම මේ
 රාගයත්, ද්වේෂයත් ඔය සිතින් මුදාහරින්න.

(ජේතවන අසුච්ඡේදී පන්සියයක් තෙවරුන් අර්භයා වදාළ
 ගාථාවකි.)

378.19. සන්තකායෝ සන්තවාචෝ
 - සන්තවා සුසමාහිතෝ
 වන්තලෝකාමිසෝ භික්ඛු
 - උපසන්තෝති වුච්චති

කයන් ශාන්ත නම්, වචනයන් ශාන්ත නම්,
 සමාහිත නම්, පංචකාම ආශාව දුරුවෙලා නම්, ඒ
 භික්ෂුවටයි කියන්නේ උපශාන්ත කෙනා කියල.

(ජේතවන අසුච්ඡේදී සත්තකාය තෙවරුන් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

379.20. අත්තනා චෝදයත්තානං
 - පටිමාසේ'ත්තමත්තනා
 සෝ අත්තගුත්තෝ සතිමා

- සුඛං භික්ඛු විහාහිසි

පින්වත් භික්ෂුව, තමාමයි තමන්ට චෝදනා කළ යුත්තෙ. තමාමයි තමන් ගැන විමසා බැලිය යුත්තෙ. තමා විසින් තමාට රැකගෙන හොඳින් සිහිය පිහිටුවාගෙන සැප සේ ඉන්න.

(ජේතවන ඥාණපීඨී නංගලකුල තෙරුන් අර්භයා විදාළ ගාථාවකි.)

380.21. අත්තා හි අත්තනෝ නාථෝ
අත්තා හි අත්තනෝ ගති
තස්මා සඤ්ඤමයත්තානං
අස්සං හදුංච වාණීජෝ

තමාමයි තමාට පිහිට වෙන්නෙ. තමාමයි තමන්ගේ ගමනට මුල් වෙන්නෙ. මේ නිසා, දක්ෂ වෙළෙන්දා සුන්දර අශ්වයාව රැකගන්නව වගේ තමන්ව රැකගන්ට ඕනෙ.

(-20-)

381.22. පාමොජ්ජබහුලෝ භික්ඛු
- පසන්තෝ බුද්ධසාසනේ
අධිගච්ඡේ පදං සන්තං - සංඛාරූපසමං සුඛං

ධර්මයේ හැසිරීම නිසා, මහත් සතුටින් කල් ගෙවලා, සම්බුදු සසුන ගැන අවල ප්‍රසාදයකින් ඉන්න භික්ෂුව, ඒ නිසාම සංස්කාරයන් සංසිදීමේ සැපය වූ ශාන්ත නිවනට පත්වෙනවා.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී වක්කලී තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිතානුකූල ගාථාවකි.)

382.23. යෝ හවේ දහරෝ භික්ඛු

යුඤ්ජති බුද්ධසාසනේ

සෝ ඉමං ලෝකං පභාසේති

අඛිභා මුත්තෝ'ව වන්දිමා

ඒ භික්ෂුව ළදරු කෙනෙක් වෙන්නට පුළුවනි. නමුත් බුද්ධ ශාසනයේ යෙදෙනව නම්, වළාකුළු වලින් මිදුන පුත් සඳක් වගේ, ඒ භික්ෂුව තමයි මේ ලෝකය ඵලිය කරන්නේ.

(පූර්වචරිතයේදී දැක්වූ ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිතානුකූල ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

භික්ෂුව ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(භික්ඛු වග්ගය නිමා විය.)

ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

26.

බ්‍රාහ්මණයා ගැන වදාළ කොටස (බ්‍රාහ්මණ වර්ගය)

- 383.1. ඡන්ද සෝතං පරක්කම්ම
- කාමේ පනුද බ්‍රාහ්මණ
සංඛාරානං ඛයං ඤාත්වා
- අකතඤ්ඤා'සි බ්‍රාහ්මණ

පින්වත් බ්‍රාහ්මණය, හිතට විරිය අරගෙන මේ තණ්හා ගඟ වියළවා දමන්න. මේ කාමාශාව දුරු කරන්න. පින්වත් බ්‍රාහ්මණය, මේ සංස්කාරයන්ගේ ක්‍ෂයවීම නුවණින් අවබෝධ කරගෙන, මේ පංච උපාදානස්කන්ධයට කෙළෙහි ගුණ නොදක්වන

කෙනෙක් වෙන්න.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉඳිඳා බහුල බ්‍රාහ්මණයෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිතයා වදාළ ගාථාවකි.)

384.2. යදා ද්වයේසු ධම්මේසු

- පාරගු භෝති බ්‍රාහ්මණෝ

අථස්ස සබ්බේ සංයෝගා

- අත්ථං ගච්ඡන්ති ජානතෝ

නිවන් මග වඩන බ්‍රාහ්මණයා සමථ විදර්ශනා දෙකේ කෙළවරටම ගිය දවසට මේ හැම බන්ධනයක් නැතිවෙලා යනවා. යථාර්ථය අවබෝධ වීම නිසා අරහත්වයට පත්වෙනවා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ ශික්ෂුන් නිස් නමක් ජ්‍යෙෂ්ඨ චරිතයා වදාළ ගාථාවකි.)

385.3. යස්ස පාරං අපාරං වා - පාරාපාරං න විජ්ජති
විතද්දරං විසංයුත්තං - තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

යම් හික්ෂුචකට මෙතෙර නම් වූ ආධ්‍යාත්මික ආයතනක්, එතෙර නම් වූ බාහිර ආයතනක් යන මේ එතෙර මෙතෙර දෙකටම බැඳී ගිය කිසිවක් නැත්නම්, ඔහු කෙලෙස් ජීවිතය දුරු කළ කෙනෙක්. කෙලෙසුන්ගෙන් වෙන්වෙව්ව කෙනෙක්. ඔහුටයි,

මම කියන්නේ සැබෑම බ්‍රාහ්මණයා කියලා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය වෙරළ දොරටුවේ.)

386.4. ඝට්ඨාසීනං විරජමාසීනං - කතකිච්චං අනාසවං
උත්තමත්ථං අනුප්පත්ථං

- තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

ඔහු ධ්‍යාන වඩනවා නම්, කෙලෙස් දූවිලි වලින් තොර නම්, වැඩිය යුතු නිවන් මග සම්පූර්ණ කරලා නම්, ආසුව රහිත නම්, උත්තම අර්ථය වූ ඒ අමා නිවනට පත්වෙලා නම්, ඔහුටයි මම කියන්නේ සැබෑම බ්‍රාහ්මණයා කියලා.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය වෙරළ දොරටුවේ.)

387.5. දිවා තපති ආදිච්චෝ - රත්තිං ආහාති චන්දිමා
සන්තද්ධෝ ඛත්තියෝ තපති

- ඝට්ඨාසී තපති බ්‍රාහ්මණෝ

අථ සබ්බමහොරත්තිං - බුද්ධෝ තපති තේජසා

දවාලටයි හිරු බබලන්නේ. රාත්‍රියටයි සඳු බබලන්නේ. සේනාවෙන් සන්තද්ධ වෙලා, ආහරණ වලින් සැරසුණාමයි රජු බබලන්නේ. ධ්‍යාන

වඩනකොටයි සැබෑ ම බ්‍රාහ්මණයා බබලන්නේ. නමුත් දිවා රාත්‍රී හැමතිස්සෙම බුදු සමිඳුන් තමයි තේජසින් බබලන්නේ.

(ජේතවන අයුජ්චේදී ආනන්ද තෙරුන් අභ්‍යාසා වදාළ ගාථාවකි.)

388.6. බාහිතපාපෝ'ති බ්‍රාහ්මණෝ
සමවරියා සමණෝ'ති චූච්චති
පබ්බාජයත්තනෝ මලං
තස්මා පබ්බජ්ඣෝ'ති චූච්චති

තම සිතින් පව් බැහැර කරපු නිසයි බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ. ධර්මයේ හැසිරිලා, යහපතේ යෙදෙන නිසයි, ශ්‍රමණයා කියන්නේ. තමන් තුළ තිබුණු කෙලෙස් දුරුකරන නිසයි පැවිද්දා කියන්නේ.

389.7. න බ්‍රාහ්මණස්ස පහරෙය්‍ය
නාස්ස මුඤ්චේඨ බ්‍රාහ්මණෝ
ධී බ්‍රාහ්මණස්ස හන්තාරං
තනෝ ධී යස්ස මුඤ්චති

අරහත් මුනිවරයා නම් වූ සැබෑම බ්‍රාහ්මණයාට පහර දෙන්නට හොඳ නෑ. අරහත් බ්‍රාහ්මණයා කෝපය පිටකරන ස්වභාවයෙන් තොර කෙනෙක්. අරහත්

බ්‍රාහ්මණයාට පහර දෙන කෙනාට නින්දා වේවා!
අරහත් බ්‍රාහ්මණයා ගැන කෝපය මතුකරන කෙනාටත්
නින්දා වේවා!

(ජේතවන අසපුච්චි ඤාණික මහ තෙභණ්ඩුන් අභ්‍යාසා වදාළ
ගාථාවකි.)

390.8. න බ්‍රාහ්මණස්සේතදකිඤ්චි සෙය්‍යෝ
යදා නිසේධෝ මනසෝ පියේහි
යතෝ යතෝ හිංසමතෝ නිවත්තති
තතෝ තතෝ සම්මතිමේව දුක්ඛං.

අරහත් බ්‍රාහ්මණයා තුළ ඇති ඉවසීමේ ගුණය
පොඩි දෙයක් නොවෙයි. කෝප වන පුද්ගලයා කෝප
සිත් ඇතිකර ගැනීමෙනුයි ප්‍රීති වෙන්නේ. අරහත්
හික්ෂුව ඔහුගේ ඒ හිංසාකාරී සිත වළක්වනවා. යම්
යම් කරුණකින් ඒ ක්‍රෝධ සිත් ඇති පුද්ගලයාගේ, ඒ
ක්‍රෝධ සිත වළක්වනවා නම්, ඒ කාරණයෙන් ඔහුට
ලැබෙන්නේ තියෙන දුකත් වැළකෙනවා.

(-310-)

391.9. යස්ස කායේන වාචාය
- මනසා නත්ථි දුක්කතං
සංචුතං තිහි ධානේහි - තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං.

යම් කෙනෙකුට කය, වචනය, මනස යන තිදොරින් අකුසල් කිරීමක් නැත්නම්, ඔය තැන් තුනෙන්ම සංවර වෙලා නම් ඉන්නෙ, ඔහුට තමයි මම කියන්නේ සැබෑම බ්‍රාහ්මණයා කියලා.

(ජේතවන අසපුවේදී වහා පුජ්‍යතී ගෞතමී නික්මුණි අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

392.10. යම්භා ධම්මං විජානෙය්‍ය

සම්මාසම්බුද්ධදේසිතං

සක්කච්චං තං නමස්සෙය්‍ය

අග්ගිහුත්තං'ව බ්‍රාහ්මණෝ

සම්මා සම්බුදු රජුන් විසින් මනාකොට වදාළ ධර්මය තමන් ඉගෙන ගත්තෙ යම් කෙනෙකුගෙන් නම්, තමන්ට ධර්මය ඉගන්වූ ඒ ගුරුවරයාට ඔහු ඉතා හොඳින් වදිනවා. බ්‍රාහ්මණයෙක් ගින්නට වදිනවා වගේ.

(ජේතවන අසපුවේදී ඤර්ඝ්‍යන් තෙරුන් අර්භායා වදාළ ගාථාවකි.)

393.11. න ජටාහි න ගොත්තේන

න ජච්චා හෝති බ්‍රාහ්මණෝ

යම්හි සච්චඤ්ච ධම්මෝ ච

සෝ සුචී සෝ'ව බ්‍රාහ්මණෝ

ජටා බැන්ද කියලවත්, ගෝත්‍රය නිසාවත්, ඉපදුණ ජාතිය නිසාවත්, බ්‍රාහ්මණයෙක් වෙන්නෙ නෑ. යමෙක් තුළ ආර්ය සත්‍යයත්, ධර්මයත්, පිරිසිදු ජීවිතයක් තියෙනවා නම්, ඔහු තමයි සැබෑම බ්‍රාහ්මණයා.

(ජේතවන අසපුරේදී ජව්ල බ්‍රාහ්මණයෙක් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

394.12. කිං තේ ජටාහි දුම්මේධ - කිං තේ අජ්නසාටියා
අබ්භන්තරං තේ ගහණං - බාහිරං පරිමජ්ජසි

අඥාන තැනැත්ත, ඔය ජටා බැඳගෙන ඇති පලේ මොකක්ද? ඔය අඳුන් දිවි සමෙන් ඇති පලේ කුමක්ද? තමන්ගේ ජීවිතේ ඇතුළේ කෙලෙස් පිරිලා තියෙද්දී බාහිර දේමයි ඔපදමන්නෙ.

(විශාලා මහනුවරදී කුහක බ්‍රාහ්මණයෙකු අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

395.13. පංසුකුලධරං ජන්තුං - කිසං ධමනිසන්ථතං
ඒකං වනස්මිං කුමායන්තං
- තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

සොහොනින් ගත්තු රෙදි වලින් මහපු සිවුරු තමයි පොරවාගෙන ඉන්නෙ. ශරීරයත් හරිම කෙට්ටයි. නහර වැල් ඉලිප්පිලා තියෙනවා. හුදෙකලාවම වනයේ

ඇතුළට ගිහින් භාවනා කරනවා. මං බ්‍රාහ්මණයා කියල කියන්නෙ අන්න ඒ පුද්ගලයාටයි.

(ගිජුකුළු පව්වේදී කිසාගෝතරී නික්ෂුණිය ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

396.14. න වාහං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමී

- යෝනිජං මත්තිසම්භවං

හෝවාදී නාම සෝ හෝති

- සචේ හෝති සකිඤ්චනෝ

අකිඤ්චනං අනාදානං

- තමහං බ්‍රෑමී බ්‍රාහ්මණං

බ්‍රෑමීණියකගේ කුසේ වැඩිලා, ඒ මව් කුසින් බිහි වූ පමණින් ඔහුට මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ නෑ. 'භවත' 'භවත' කිය කියා ගියාට ඔහු කෙලෙස් සහිත කෙනෙක්. 'භවත' කියන්නේ නමට විතරයි. යමෙක් තුළ කෙලෙස් නැත්නම්, උපාදාන නැත්නම්, බ්‍රාහ්මණයා කිවයුත්තේ ඔහුට යි.

(සැවැත්නු වර්ෂී බ්‍රාහ්මණයන් දෙදෙනෙකු ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

397.15. සබ්බසංයෝජනං ඡෙත්වා

- යෝ චේ න පරිතස්සති

සංගාතිගං විසඤ්ඤාත්තං

- තමහං බ්‍රෑමී බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් සියලු බන්ධන සිඳලා, තැනි ගැනීමක් නැතුව ඉන්නවා නම්, කෙලෙස් ඉක්මවා ගිය, කෙලෙස් සමඟ එක් නොවුණ ඒ නිකෙලෙස් තැනැත්තාටයි මං බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(වේච්චනශ්‍යේදී උග්ගඝෙඤ ඤිට්ඨභ්‍යා ජර්නායා චදාළ ගාථාවකි.)

398.16. ඡෙත්වා නද්ධිං වරත්තඤ්ඤා ව

- සන්දාමං සහනුක්කමං

උක්ඛිත්තපලිසං බුද්ධං

- තමහං බ්‍රෑමී බ්‍රාහ්මණං

ක්‍රෝධය නම් වූ ලණුව කපලා දාලා තෘෂ්ණාව නම් වූ දෑඩ් රැහැණත් කපලා දාලා, මිත්‍යා දෘෂ්ටි නම් වූ මහා දම්වැලත් සිඳලා දාලා, අවිද්‍යාව නම් වූ දොර අගුළත් කඩලා දාලා ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ කළ මුනිවරයාටයි මං බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ඡේතවන ජ්‍යයුච්චේදී ඛවුණත් දෙදෙනෙකු ජර්නායා චදාළ ගාථාවකි.)

399.17. අක්කෝසං වධබන්ධං ව

- අදුට්ඨෝ යෝ තිතික්ඛති

බන්තිබලං බලානිකං - තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

බාහිර උදවිය ආක්‍රෝෂ කරද්දීත්, කායික වධබන්ධන කරද්දීත් ඒ කිසි දේකට කිපෙන්නෙ නැතුව, ඉවසනවා නම්, ඉවසීම ම බලය කරගෙන ඉන්න, අරහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(වේථිවග්‍ගයේදී අක්කෝසක භාභද්වාජ බ්‍රාහ්මණයා අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

400.18. අක්කෝධනං වතවන්තං

- සීලවන්තං අනුස්සුතං

දන්තං අන්තිමසාරිරං - තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

ඔහුට කේන්ති යන්නෙ නෑ. වත පිළිවෙතිනුත් යුක්තයි. සීල සම්පන්නයි. තණ්හාවෙනුත් තොරයි. ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් යුක්තයි. අන්තිම සිරුර තමයි දරාගෙන ඉන්නේ. අන්න ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මං බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(වේථිවග්‍ගයේදී ඤජ්ඣන් තෙභ්‍රත් අර්භයා වදාළ ගාථාවකි.)

401.19. වාරි පොක්ඛරපත්තේව

- ආරග්ගේරිව සාසපෝ

යෝ න ලිප්පති කාමේසු

- තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

නෙළුම් කොළයක නොරැඳෙන වතුර බිංඳුවක් වගේ, ඉඳිකටු තුඩේ කෙළවර නොපිහිටන අබ ඇටයක් වගේ, යම් කෙනෙක් කාමයන් තුළ පිහිටන්නෙ නැත්නම්, ඒ තැනැත්තාටයි මම සැබෑම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නෙ.

(ජේතවන ජයප්‍රවේදී උප්පලවණ්ණා නික්ෂණිය ජර්නායා චදාළ ගාථාවකි.)

402.20. යෝ දුක්ඛස්ස පජානාති

- ඉධෙව ඛයමත්තනෝ

පන්නහාරං විසංයුත්තං

- තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් තමන්ගේ මේ සසර දුක, මේ ජීවිතය තුළදීම අවසන් වන බව දන්නවා නම්, කෙලෙස් බර වීසි කරපු කෙලෙසුන් හා එක් නොවුණ අන්න ඒ අරහත් භික්ෂුවටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නෙ.

(සැවැත් නුවරදී චිත්තභා බ්‍රාහ්මණයෙක් ජර්නායා චදාළ ගාථාවකි.)

403.21. ගම්භීරපඤ්ඤං මේධාවිං

- මග්ගාමග්ගස්ස කෝවිදං

උත්තමත්ථං අනුප්පත්තං

- තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

ඒ කෙනාට ගැඹුරු ප්‍රඥාවක් තියෙනවා. හරිම බුද්ධිමත්. මග නොමග තෝරාගන්නටත් හරිම දක්ෂයි. ජීවිතයක ලැබිය යුතු උතුම්ම අර්ථය වන අරහත්වයටත් පත්වෙලයි ඉන්නෙ. අන්න ඒ පුද්ගලයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ගිජුකුලු ජව්වේදී ඛේමා නික්ෂුණිය ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

404.22. අසංසට්ඨං ගහට්ඨේහි - අනාගාරේහි චූභයං

අනෝකසාරිං අප්පිච්ඡං

- තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

ගිහි පැවිදි කා සමගවත් ඔහු තුළ කිසි බැඳීමක් නෑ. ඔහු තෘෂ්ණා රහිතවයි ඉන්නෙ. අල්පේච්ඡයි. අන්න ඒ පුද්ගලයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී ජඛිභාභනිස්ස තෙභුත් ජ්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

405.23. නිධාය දණ්ඩං භුතේසු

- තසේසු ටාවරේසු ච
- යෝ න හන්ති න සාතේති
- තමහං බුරුමි බ්‍රාහ්මණං

තැති ගන්න, තැති නොගන්න, සියලු සත්වයන් කෙරෙහි කරුණාවෙන් දඬු මුගුරු අත්හැරපු, තමනුත් සතුන් නොමරණ, අනුන් ලවාත් නොමරවන, ඒ තැනැත්තාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(සැවැත් නුවරදී එකතරා නික්මුණකු ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

406.24. අවිරුද්ධං විරුද්ධේසු

- අත්තදණ්ඩේසු නිබ්බූතං
- සාදාතේසු අනාදානං - තමහං බුරුමි බ්‍රාහ්මණං

විරුද්ධ වෙත ස්වභාවයෙන් යුතු මහජනයා සමඟ කා සමඟවත් විරුද්ධ නොවී, දඬු මුගුරු ගත් මහජනයා අතර, නිවී ගිය සිත් ඇති, බැඳුණු සිත් ඇති මහජනයා අතර නොබැඳුණු සිතින් යුතු ඒ රහත් හික්මුවටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ජය්‍යුවේදී සාමණේර හතර තමක් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

407.25. යස්ස රාගෝ ච දෝසෝ ච

- මානෝ මක්ඛෝ ච පාතිතෝ
සාසපෝ ඊච ආරග්ගා - තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

රාගයත්, ද්වේෂයත්, මානයත්, ගුණමකුකමත්, හිඳිකටු තුඩ අග නොරැඳී වැටෙන අබ ඇටයක් වගේ, යම් කෙනෙකුගේ සිතින් බැහැර වුණා නම්, ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(වේඨව්‍යයේදී මහාපත්ථක තෙරුන් පරතායා වදාළ ගාථාවකි.)

408.26. අකක්කසං විඤ්ඤපනිං

- ගිරං සච්චං උදීරයේ
යාය නාහිසජේ කඤ්චි
- තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

කර්කශ වචන කියන්නේ නැත්නම්, දෙලොව දියුණුව සලසන, මිහිරි වූ යහපත් වූ සත්‍ය වචන කියනවා නම්, කිසි කෙනෙක්ව කෝප ගන්වන්නේ නැත්නම්, අන්න ඒ රහත් හික්ෂුවටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන පූජ්‍යවේදී විලිඳිවිච්ඡ තෙරුන් පරතායා වදාළ ගාථාවකි.)

409.27. යෝධ දීඝං ච රස්සං චා

- අණුං ථූලං සුභාසුභං

ලෝකේ අදින්නං නාදියති

- තමහං බුරුමි බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් ලොකේ ඇති දිග හෝ, කෙටි හෝ, කුඩා හෝ, ලොකු හෝ ලස්සන හෝ, කැන හෝ, නුදුන් දෙයක් නොගනී නම්, අන්න ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මං බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය නිකායානුකූල පරිච්ඡේදයේ වදාළ ගාථාවකි.)

410.28. ආසා යස්ස න විජ්ජන්ති

- අස්මිං ලෝකේ පරමිහි ච

නිරාසයං විසංයුත්තං

- තමහං බුරුමි බ්‍රාහ්මණං

යමෙක් කුළ මෙලොව ගැනවත්, පරලොව ගැනවත් ආසාවක් නැත්නම්, ආශා රහිත නම්, කෙලෙසුන්ගෙන් තොර නම්, ඒ රහත් හික්ෂුවටයි පුද්ගලයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ජ්‍යෙෂ්ඨ චෛත්‍ය නිකායානුකූල පරිච්ඡේදයේ වදාළ ගාථාවකි.)

411.29. යස්සාලයා න විජ්ජන්ති

- අඤ්ඤාය අකථංකථී
- අමතෝගධං අනුප්පත්තං
- තමහං බුදුම් බ්‍රාහ්මණං

යමෙක් තුළ තෘෂ්ණාව නැත්නම්, සැකයෙන් තොර නම්, ඒ අමා නිවනටත් පත්වෙලා නම් ඉන්නෙ, අන්න ඒ රහත් හික්ෂුවටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ඥානපීඨේ මුගලන් තෙරුන් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

- 412.30. යෝධ පුඤ්ඤඤද් ව පාපං ව
- උභෝ සංගං උපච්චගා
  - අසෝකං විරජං සුද්ධං
  - තමහං බුදුම් බ්‍රාහ්මණං

යමෙක් මේ ජීවිතය තුළදීම පිනත් පවත් කියන දෙකම ප්‍රභාණය කලා නම්, ඔහු ශෝක රහිත කෙනෙක්. නිකෙලෙස් කෙනෙක්. පිරිසිදු කෙනෙක්. ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ඥානපීඨේ ථේවන තෙරුන් ජර්‍යායා වදාළ ගාථාවකි.)

- 413.31. වන්දං'ව විමලං සුද්ධං - විප්පසන්නමනාවිලං
- නන්දීහවපරික්ඛිණං - තමහං බුදුම් බ්‍රාහ්මණං

ඔහු පුන්සදක් වගේ නිර්මලයි. පිරිසිදුයි. අතිශයින්ම ප්‍රසන්නයි. කැලඹිලි නෑ. භව තෘෂ්ණාව නැතිකරලයි ඉන්නෙ. අන්න ඒ රහත් හික්ෂුවටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ජයජුවේදී වන්දනා ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

414.32. යෝ ඉමං පළිපථං දුග්ගං

- සංසාරං මෝහමච්චගා

තිණණෝ පාරගතෝ ක්‍රමායී

- අනේජෝ අකථංකථී

අනුපාදාය නිබ්බතෝ

- තමහං බ්‍රෑමී බ්‍රාහ්මණං

යමෙක් මේ කෙලෙස් මඩවගුරෙන් යුක්ත දුෂ්කර ගමනින් එතෙර වුණා නම්, මායා - මෝහ ඇති සංසාරය ඉක්මවා ගියා නම්, ඔහු එතෙර වුණ කෙනෙක් පරතෙරට ගිය කෙනෙක්. ධ්‍යාන වඩන කෙනෙක්. නිකෙලෙස් කෙනෙක්. සැක රහිත කෙනෙක්. කිසිවකට නොබැඳී නිවී ගිය කෙනෙක්. අන්න ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(කුණ්ඩවධාන වනයේදී ජීවලී තෙරුන් ජර්නායා වදාළ ගාථාවකි.)

415.23. යෝධ කාමේ පහත්වන

- අනගාරෝ පරිබ්බජේ
- කාමභවපරික්ඛිණං
- තමහං බුද්ධි බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් කාමයෙන් අත්හැරලා, අනගාරික ශාසනේ පැවිදි වෙලා, කාම තණ්හා, භව තණ්හා ආදිය නැති කලා නම්, අන්ත ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන ඡායුච්චිදී ඡුන්ද්‍ර ඡුච්චිදී ඡෙතවන ඡුභ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි.)

416.34. යෝධ තණ්හං පහත්වන

- අනගාරෝ පරිබ්බජේ
- තණ්හාභවපරික්ඛිණං
- තමහං බුද්ධි බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් කාමයත් කෙරෙහි ඇති තණ්හාව අත්හැරලා දාලා, අනගාරික ශාසනේ පැවිදි වෙලා, භව තෘෂ්ණාව ප්‍රහාණය කලා නම්, ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(චේඨවනසේදී ඡෝනිය ඡෙතවන ඡුභ්‍යායා චදාළ ගාථාවකි.)

417.35. හික්වා මානුසකං යෝගං

- දිබ්බං යෝගං උපච්චගා
සබ්බයෝගවිසංයුත්තං

- තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

යමෙක් මිනිස් ලොව බැඳීම අත්හැරලා, දෙවිලොවට ඇති බැඳීමක් ඉක්මවා ගියා නම්, හැම කෙලෙස් බැඳීමෙන්ම වෙන් වුණා නම්, අන්ත ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(*චේතීවනශ්ඤී චික්ඛ්‍යා නික්ඛුච්ඤ පරායා වදාළ ගාවාවකි.*)

418.36. හික්වා රතිං ච අරතිං ච - සිතිභූතං නිරූපධිං
සබ්බලෝකාහිභූං වීරං

- තමහං බුදුමි බ්‍රාහ්මණං

කාමයට ඇති ඇල්මත් අත්හැරලා, භාවනාවේ නොඇලෙන ගතියත් අත්හැරලා, සිසිල් වෙලා, නිකෙලෙස් වුණා නම්, හැම ලෝකයක්ම මර්ධනය කරපු ඒ වීරියවන්ත රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(*චේතීවනශ්ඤී චික්ඛ්‍යා නික්ඛුච්ඤ පරායා වදාළ ගාවාවකි.*)

419.37. චුතිං යෝ'වේදි සත්තානං

- උප්පත්තිං ච සබ්බසෝ
 අසත්තං සුගතං බුද්ධං - තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් සත්වයන්ගේ චුතියත්, උපතත්, සියලු ආකාරයෙන්ම අවබෝධ කලා නම්, කිසි භවයක සිත ඇලෙන්නෙ නැත්නම්, සුන්දර නිවන් මග ගමන් කලා නම්, ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ කලා නම්, අන්ත ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(වේඨවනසේදී වංගීඝු තෙරුන් ජ්‍යෙෂ්ඨා වදාළ ගාථාවකි.)

420.38. යස්ස ගතිං න ජානත්ති

- දේවා ගන්ධබ්බමානුසා
 බිණාසවං අරහත්තං - තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං

යම් කෙනෙක් ගිය මග දෙවියන්ටවත්, මිනිසුන්ටවත්, ගාන්ධර්වයන්ටවත්, දූතගන්තට බැරි නම්, ආසුව රහිත වූ ඒ රහතන් වහන්සේටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(-වීථි-)

421.39. යස්ස පුරේ ච පච්ඡා ච

- මජ්ඣෙ ච නත්ථි කිඤ්චනං
 අකිඤ්චනං අනාදානං

- තමහං බුද්ධි බ්‍රාහ්මණං

යමෙකුට අතීතය ගැන හෝ, අනාගතය ගැන හෝ වර්තමානය ගැන හෝ කිසි ක්ලේශයක් නැත්නම්, ඒ තැනැත්තා නිකෙලෙස් කෙනෙක්. උපාදාන රහිත කෙනෙක්. මම ඒ රහතන් වහන්සේටයි බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(වේඨවනයේ දී ධර්මදූතතා නික්ෂණිය අර්ඛායා වදාළ ගාථාවකි.)

422.40. උසහං පවරං වීරං - මහේසිං විජිතාවිනං

අනේජං නභාතකං බුද්ධං

- තමහං බුද්ධි බ්‍රාහ්මණං

ඔහු ආජාතීය වෘෂභයෙක් වගේ උතුම් කෙනෙක්. වීරියවන්ත කෙනෙක්. මහා ඉසිවරයෙක්. මර සෙනඟ පරදවා ජයගත් කෙනෙක්. නිකෙලෙස් කෙනෙක්. කෙලෙස් සෝදාහළ කෙනෙක්. ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ කළ කෙනෙක්. අන්ත ඒ රහත් මුනිදුටයි මම බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ.

(ජේතවන අරුප්පේදී අංගුලිමාල තෙරුන් අර්ඛායා වදාළ ගාථාවකි.)

423.41. පුබ්බේනිවාසං යෝ'වේදී

- සග්ගාපායං ච පස්සති

අපේ ජාතිකයා පත්තෝ

- අභිඤ්ඤාවෝසිතෝ මුනි

සබ්බවෝසිතවෝසානං

- තමහං බුදුමි බුහුමණං

යම් කෙනෙක් තමන් ගත කළ පෙර ජීවිත ගැන අවබෝධ කළා නම්, ස්වර්ගයත්, අපායත් දිවැසින් දකිනවා නම්, ඒ වගේම ඉපදීම නැති කරලා අරහත්වයටත් පත්වුණා නම්, ඒ සුවිශේෂ ඥාණ ලබාගත්තු ඔහු මුනිවරයෙක්. සියලු කෙලෙස් නසා, නිවන් මග සම්පූර්ණ කරගත්තු කෙනෙක්. අන්න ඒ රහත් මුනිවරයාටයි මම බුහුමණයා කියන්නේ.

(සැවැත් නුවර දේවංගික බ්‍රාහ්මණයා අරායා වදාළ ගාථාවකි.)

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

බුහුමණයා ගැන වදාළ කොටස නිමා විය.

(බුහුමණ වග්ගය නිමා විය.)

- මෙතෙකින් ධම්මපදය සමාප්ත යි. -

ධර්මානුකූල ආගමික ආරාධනාදායකය

ධර්ම පදය

ධර්ම පදයේ ඇතුළත් වන්නේ "ගාථා" නම් වූ ශාස්තෘ ශාසනයයි. එම ගාථා සංඛ්‍යාව භාරතීය විසි තුනකි. මේ උතුම් ගාථාවන් ශාස්තෘ ශාසනය නමින් හඳුන්වන්නේ මේ තුළ පවතින සුවිශේෂී ගුණයක් නිසාය. එනම් මේ උතුම් ගාථාවන් ගේ අරුත් අවබෝධ කර ගෙන ඒ අනුව ජීවිත සකසා ගත හොත් ඒ ශ්‍රාවකයාහට මේ සංසාර දුකින් අත් මිදී ඒ අමා නිවන සාක්ෂාත් කළ හැකිය.

ISBN 955 - 551 - 348 - 1

දයාවංග ජයකොඩි සහ සමාගම